

Norge kan mer.

Venstres alternative statsbudsjett for 2026

Innhold

1	Norge kan mer	3
2	Nøkkeltall	4
3	Flere må i arbeid	6
4	Omlegging av ordningene med sykelønn og arbeidsavklaringspenger	9
5	Vi kan og må nå klimamålene	12
6	Venstres hovedgrep for å redusere klimagassutslippene	14
7	Venstres grønne bok	16
8	Ta vare på naturen	20
9	Kollektivtransportkrisen må løses	23
10	Nullutslippsløsninger må alltid lønne seg	26
11	Mer kunnskap, fra barnehage til forskning	28
12	Flere ansatte i barnehagene er viktigere enn lavere pris	31
13	En bedre studenthverdag	32
14	Forskning og høyere utdanning må styrkes	34
15	Forebygging av utenforskap og ungdomskriminalitet	36
16	Tiltak for å bekjempe øvrig kriminalitet og styrke domstoler og rettssikkerhet	40
17	Færre barn i lavinntektsfamilier	42
18	Øke og skattlegge barnetrygden	46
19	Et krafttak for idrett, kultur og frivillighet	48
20	En ny næringspolitikk for omstilling, vekst og nyskaping	55
21	Mer digitalisering og bruk av ny teknologi	60
22	Kvinnehelse og fødselsomsorg	62
23	Psykisk helse og rusbehandling	64
24	Mer bistand til verdens fattigste, Gaza og Sudan	66
25	En sterkere kommuneøkonomi	69
26	Bolig, kvoteflyktninger, dyrevelferd m.m.	72
27	En bærekraftig velferdsstat	74
28	Et skattesystem som stimulerer til arbeid, investeringer og grønn omstilling	78
29	Taco-testen	82
30	Vedlegg 1: Alle endringer i Venstres alternative statsbudsjett	86
31	Vedlegg 2: Anmodningsforslag	125
32	Vedlegg 3: Fylkesvise tall	130

Norge kan mer

Norge står foran store omstillinger. Klimautfordringene blir tydeligere for hvert år, samtidig som verden ikke har vært mer urolig siden Andre verdenskrig. Vi vet at det ikke lenger holder å skyve problemene foran oss. Vi må modernisere tjenestene våre, styrke Ukraina og vårt eget forsvar, få fart på innovasjonen og omstille økonomien i tide. Likevel har politikken under denne regjeringen vært preget av nøling, utydelige valg og prioriteringer som ikke møter de reelle utfordringene landet står overfor.

Vi mener at Norge kan mer. Vi har kunnskapen, ressursene og mulighetene til å ta en tydeligere posisjon i det grønne skiftet, styrke økonomien og sørge for at folk og bedrifter faktisk får bedre tjenester for pengene som brukes. Men det krever en annen kurs enn den regjeringen fører: mindre symbolpolitikk, mer gjennomføring; mindre byråkrati, mer handlingskraft; færre runde formuleringer, tydeligere resultater.

Med vårt alternative statsbudsjett for 2026 legger Venstre fram et reelt alternativ. Vi viser en klar retning: mer frihet for mennesker og bedrifter, sterkere og mer målrettede grep for grønn omstilling, og en smartere bruk av fellesskapets penger. Målet er enkelt: Norge skal ikke bare følge utviklingen – vi skal lede den, med tjenester som faktisk fungerer og en økonomi som står sterkere i møte med framtiden

Vi har noen store utfordringer vi må løse, og 2026 blir et helt avgjørende år for å løse dem.

- **Mangel på folk.** Vi må få flere i arbeid.
- **Klimakrise.** Vi kan og må nå klimamålene.
- **Kunnskapskrise.** Vi må prioritere det viktigste i skolen.
- **Kollektivtransportkrise.** Vi må satse mer for å unngå kollaps.
- **Kriminalitet og utenforskap blant unge.** Vi kan og må snu utviklingen.
- **Statlig rikdom, kommunal fattigdom.** Vi må gjøre ting enklere, effektivisere og digitalisere mer og prioritere riktige.
- **Sikkerhetspolitisk krise.** Vi må gjøre langt mer for at Ukraina skal vinne krigen.

Norge kan mer – og dette budsjettet viser hvordan.

Guri Melby
Venstres leder

Abid Raja
Nestleder og finanspolitisk
talsperson i Venstre

Nøkkeltall

Arbeidet med Venstres alternative statsbudsjett for 2026 er ferdigstilt i løpet av en måned.

Med en begrenset kapasitet i forhold til det regjeringen har til disposisjon, har vi ferdigstilt et helhetlig alternativ som vi mener både er ansvarlig og seriøst.

Vi har ikke lagt til grunn dynamiske effekter eller tvilsomme anslag når det f.eks. gjelder «reduisert konsulentbruk» for å finansiere vårt alternative budsjett, men gjort reelle kutt og omprioriteringer som vi mener både er riktig og viktig.

De aller fleste omprioriteringene som er gjort er basert på tilgjengelig informasjon enten via regjeringens egne budsjettdokumenter, svar på budsjettspørsmål (både fra Venstre og øvrige partier) og virkningstabell knyttet til endringer i skattesystemet som Stortingets finanskomité har fått tilsendt fra Finansdepartementet. Det er imidlertid noen få forslag som er basert på egne anslag ut fra best mulig tilgjengelige tall og informasjon. Dette gjelder hovedsakelig enkelte endringer i skatte- og avgiftssystemet, hvor finansdepartementet ikke har kunnet utføre tilstrekkelige anslag og analyser innenfor den tidsrammen som er til disposisjon, og det gjelder anslag på å gi arbeidstakere

over 70 år rett til sykepenger. I disse tilfellene er det redegjort for hvilke forutsetninger beregningene er basert på.

Utslag når det gjelder økning og skattlegging av barnetrygd er basert på egne modeller og beregninger, men med utgangspunkt i svar på spørsmål vi har stilt i forbindelse med budsjettbehandlingen.

Selv om vi etter beste evne har kvalitetssikret alle tall og øvrig informasjon som står i dette dokumentet, kan det forekomme feil og mangler. I den grad feil blir funnet eller påpekt vil dette blir rettet opp i det forslaget til budsjett som Venstre fremmer ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2026.

På de kommende sidene er Venstres hovedsatsinger gjengitt i en rekke tabeller, hvor alle endringer i forhold til regjeringens forslag til statsbudsjett er gjengitt i vedlegg 1. Når enkelte av satsingene vil gå igjen i flere av tabellene på de kommende sidene, er det fordi de har konsekvenser for flere områder av politikken. F.eks. vil en satsing på en halv milliard kroner knyttet til økonomi som barriere for å delta i idretts- og fritidsaktiviteter, både være viktig for å forhindre utenforskap, bekjempe fattigdom i barnefamilier og styrke idretten og frivilligheten.

Arbeidet med Venstres alternativ til regjeringens statsbudsjett, når det gjelder konkrete tall, bevilgninger og økonomiske anslag, ble avsluttet onsdag 12. november. Eventuelle nye tall eller oppdateringer etter den tid er ikke hensyntatt i dette dokumentet.

I utgangspunktet har Venstre lagt seg på samme oljepengebruk som regjeringen, men når vi i sum foreslår 7 mrd. kroner i netto skatte- og avgiftslettelser og ca. 1,7 mrd. mer i bistand enn regjeringen, vil Venstres alternative statsbudsjett føre til en (svakt) mindre ekspansiv finanspolitikk enn regjeringens forslag, anslagsvis 0,2 prosentenheter lavere budsjettimpuls.

Vi har heller ingen tro på at regjeringen kommer til å bli enig om en avtale med SV, Sp, Rødt og MDG uten at denne blir gjort opp med en økt – og til dels betydelig økt – oljepengebruk. En slik økning kommer Venstre ikke til å støtte, og vårt alternative statsbud-

sjett vil i sum medføre en betydelig mer ansvarlig økonomisk politikk, enn det flertallet blir enige om. Venstres forslag vil være det riktige for norsk økonomi og en riktig politikk for å få ned det særnorske rentenivået raskere.

Når det i tabellen under framgår at Venstres oljepengebruk er om lag 1 mrd. mindre enn regjeringen, skyldes dette at vi støtter regjeringens opprinnelige forslag til å avvikle ordningen med gratis ferge og at ordningen med sletting av studielån i første omgang begrenses til sentralitetsnivå 6. Vi har derfor lagt til grunn en innsparing på 1 mrd. kroner i vårt alternative statsbudsjett i forhold til det Arbeiderpartiet nå har hevdet at er deres justerte opplegg. Fordi vi ikke vet hvordan regjeringen har tenkt å dekke inn gratis ferge og sletting av studielån i kommuner på sentralitetsnivå 5, har vi tatt høyde for dette gjennom en foreløpig mindre oljepengebruk på om lag 1 mrd. kroner.

Tabell 1

Reduserte utgifter/omprioritering	33 371,4
Økte utgifter/omprioritering	27 965,4
Økte inntekter	2 574,0
Reduserte skatter og avgifter	28 136,2
Økte skatter og avgifter	21 229,7
Sum (mindre oljepengebruk)	-1 058,5

Flere må i arbeid

Regjeringens egen perspektivmelding viser at Norge vil få stor mangel på arbeidskraft i årene som kommer, særlig innen helse og omsorg. Bare i denne sektoren vil det mangle 180 000 ansatte, mens samlet sysselsetningsvekst i økonomien er anslått til kun 75 000 personer.

Mangelen på arbeidskraft krever reformer og bedre ressursbruk. Det krever en målrettet politikk som gjør det mer lønnsomt å jobbe, som gjør det enklere å komme til Norge for å jobbe, som gjør det lettere å starte en bedrift for seg selv og kanskje noen til, insentiver for å ansette flere lærlinger og det krever ikke minst tiltak for å inkludere flere i arbeidslivet.

Regjeringen har dessverre på mange områder valgt å gjøre det vanskeligere. Inkluderingsdugnaden og arbeidsorientert uføretrygd, har blitt avviklet. Dette gjør det vanskeligere å få flere inn i arbeid. I tillegg har regjeringen strammet inn midlertidige ansettelser og innleie, som er viktige veier inn i arbeidslivet. Regjeringen foreslår også å skrinlegge Stortingets vedtak om å gjøre det enklere å rekruttere spesialister fra utenlandet.

I tillegg må skattesystemet og trykkesystemet endres slik at det lønner

seg å jobbe. Dagens systemer har for få insentiver ved å gå fra trygd til arbeid. Unge og innvandrere rammes særlig hardt, fordi deltidsjobber ofte gir lite ekstra inntekt etter skatt og reduksjon i ytelser.

Tidligere denne måneden viste [nye tall fra NAV](#) at arbeidsledigheten blant unge mellom 15 og 24 år øker, og er rekordhøy¹. Samtidig viser de samme tallene at 35 000 unge ønsker å jobbe mer enn i dag. Målrettede tiltak for denne gruppen, som f.eks. et eget arbeidsskattefradrag for alle unge i jobb, må derfor prioriteres.

Venstre foreslår derfor en kraftfull pakke på over 15 mrd. kroner for å få flere i jobb og flere til å arbeide mer. Vi foreslår betydelige skattelettelser for alle inntekter, øke frikortsgrensen til 150 000 kroner, egne og målrettede arbeidsskattefradrag til både unge og eldre og vi foreslår en omlegging av ordningene med sykelønn og arbeidsavklaringspenger som gir større insentiver til å komme tilbake i jobb raskere, samtidig som ordningene får en bedre sosial innretning enn i dag. Venstre foreslår også at eldre

¹ NAVs AKU-tall viser at ledigheten blant unge mellom 15 og 24 år var på 15 prosent i tredje kvartal 2025

arbeidstakere over 70 får rett på sykepenger og at det skal være mulig å fortsette med opptjening av pensjon etter fylte 75 år. I tillegg foreslår vi en rekke grep for å bedre de sosiale ordningene og rettighetene for selvstendig næringsdrivende både når det gjelder fødselsomsorg, sykepenger, pensjon,

dagpenger og arbeidsavklaringspenger. Regjeringen har lenge lovet å styrke disse rettighetene. Det løftet er nå erstattet av et nytt løfte om en informasjonskampanje.

Regjeringen foreslår flere fornuftige grep når det gjelder økt satsing på varig lønnstilskudd og VTA-plasser

for å få flere uføre i arbeid. Det er grep Venstre støtter, men vi mener det er for lite for sent. Venstre foreslår derfor å doble regjerings økning både når det gjelder varig lønnstilskudd og VTA-plasser. I tillegg foreslår vi en betydelig økning i ordningen med midlertidig lønnstilskudd, tilsvarende 1 000 ekstra plasser.

Venstres hovedgrep:

- Skattelettelse for alle arbeidsinntekter og egne skattefradrag for unge og eldre
- Få flere uføre til å jobbe mer gjennom å øke inntektsgrense før avkortning av pensjon, flere VTA-plasser og doubling av regjerings støtte til varig lønnstilskudd
- Reform av sykelønnsordningen og ordningen med arbeidsavklaringspenger.

Tabell 2

Flere i arbeid	Mill. kr.
Økt personfradrag = skattelette for alle på 2 500 kroner	9 800,0
Jobbskattefradrag for unge, 50 000 kroner	1 700,0
Jobbskattefradrag for personer over 70 år, 50 000 kroner	350,0
Øke frikortgrensen til 150.000 kroner	1 190,0
Innføre en rett til sykepenger for personer over 70 år som er i arbeid.	160,0
Økt inntektsgrense i uføreordningen fra 0,4 til 0,75G, fra 1.7.2026	523,0
Varig lønnstilskudd	40,0
500 flere VTA-plasser	78,0
Midlertidig lønnstilskudd (1 000 flere plasser)	260,0
Reduserte gebyr, arbeidstillatelse for borgere utenfor EØS	40,5
Reform av AAP-ordningen: Kompensasjonsgraden i det første året økes fra 66 til 80 pst. I år to reduseres den til 70 prosent og i år tre til 66 prosent.	715,0
Senket inngangskrav til arbeidsavklaringspenger til 40% av redusert arbeidsevne, som del av sykepengereform	55,0
Økt lærlingetilskudd og lærlingefond etter britisk modell	220,0
Fritak for arbeidsgiveravgift i ett år for arbeidsgivere som ansetter en person med flyktningstatus	270,0
Forbedring i sosiale rettigheter (fødsel, dagpenger, sykepenger, pensjon og AAP) for selvstendig næringsdrivende	326,0
Sum alle tiltak for å få flere i arbeid og flere til å jobbe mer	15 727,5

Omlegging av ordningene med sykelønn og arbeidsavklaringspenger

Venstre har lenge tatt til orde for å endre sykelønnsordningen i tråd med anbefalingene fra ekspertutvalget til sysselsettingsutvalget fra. Det går kort fortalt ut på at refusjonsgraden i sykepengeordningen reduseres fra 100 til 80 prosent etter 6 måneder, med unntak av personer som har aktiv sykemelding. De vil beholde 100 prosent kompensasjon. I tillegg foreslås det en rekke andre endringer, bl.a. et større økonomisk ansvar for arbeidsgivere etter 16. sykedag, og en mulighet til å forlenge sykeperioden ut over ett år, men da med samme kompensasjonsgrad som i arbeidsavklaringspengeordningen (maksimalt 66 prosent av inntekt inntil 6G). Hensikten med denne omleggingen er å få folk raskere tilbake i jobb og begrense den store utgiftsveksten som har vært knyttet til sykepenger. Siden denne regjeringen overtok har utgiftene til sykepenger økt med 9 mrd. kroner, hensyntatt lønnsvekst.²

I dag er det også slik at det er en stor grad av langtidssykemeldte som ikke kommer tilbake i jobb. Ifølge SSB³ var 59 prosent av kvinner og 41 prosent av menn ikke tilbake i jobb i året etter siste langtidssykemelding. I veldig stor grad går disse over til ordningen med

arbeidsavklaringspenger, noe som betyr en brå nedgang i kompensasjonsgrad/inntekt og få reelle insentiver til å komme tilbake i jobb. Særlig etter at AAP-ordningen ble endret til å i prinsippet være en «evigvarende ordning».

Venstre har ofte blitt kritisert for at vårt forslag til endring i sykelønnsordningen er «usosiale» og rammer de svakeste. Vi mener at dagens ordning, som «alle» forsvare, er vel så usosial. Selv om du har gode utsikter til å komme tilbake i jobb (f.eks. kreftbehandling, kompliserte bruddskader og enkelte psykiske lidelser) blir stønadsgraden automatisk kuttet fra 100 prosent til 66 prosent (for mange reelt sett mer, fordi mange arbeidsgivere dekker sykelønn på inntekter over 6G). Det er både dramatisk for den enkelte, unødvendig og «usosialt». Venstre foreslår derfor en omlegging av ordningen med både sykelønn og AAP for å gjøre ordningen mer sosiale og for å hele tiden gi insentiver til at den enkelte skal komme raskere tilbake i jobb.

² Svar på Venstres budsjettspørsmål nummer 159

³ SSBs rapport Kommer langtidssykemeldte seg tilbake i jobb, 8. juli 2024

Konkret foreslår vi at kompensasjon i sykelønn endres i tråd med tilrådingen fra ekspertutvalget, altså 100 prosent kompensasjon de første 6 månedene, og 80 prosent de påfølgende 6 månedene (men 100 prosent for personer med aktiv sykemelding). I tillegg foreslår vi at kompensasjonsgraden i AAP økes fra 66 prosent til 80 prosent det første året, 70 prosent i år 2, og deretter 66 prosent (som i dag). Hensikten med omleggingen er 1) at nedtrappingen fra sykelønn til arbeidsavklaringspenger skal være mindre dramatisk, 2) at endringen henger logisk sammen med endringer i sykelønn, 3) at personer som med stor sannsynlighet til å komme tilbake til arbeidslivet i løpet av det første året etter endt sykelønnsperiode beholder samme kompensasjon og 4) et mye

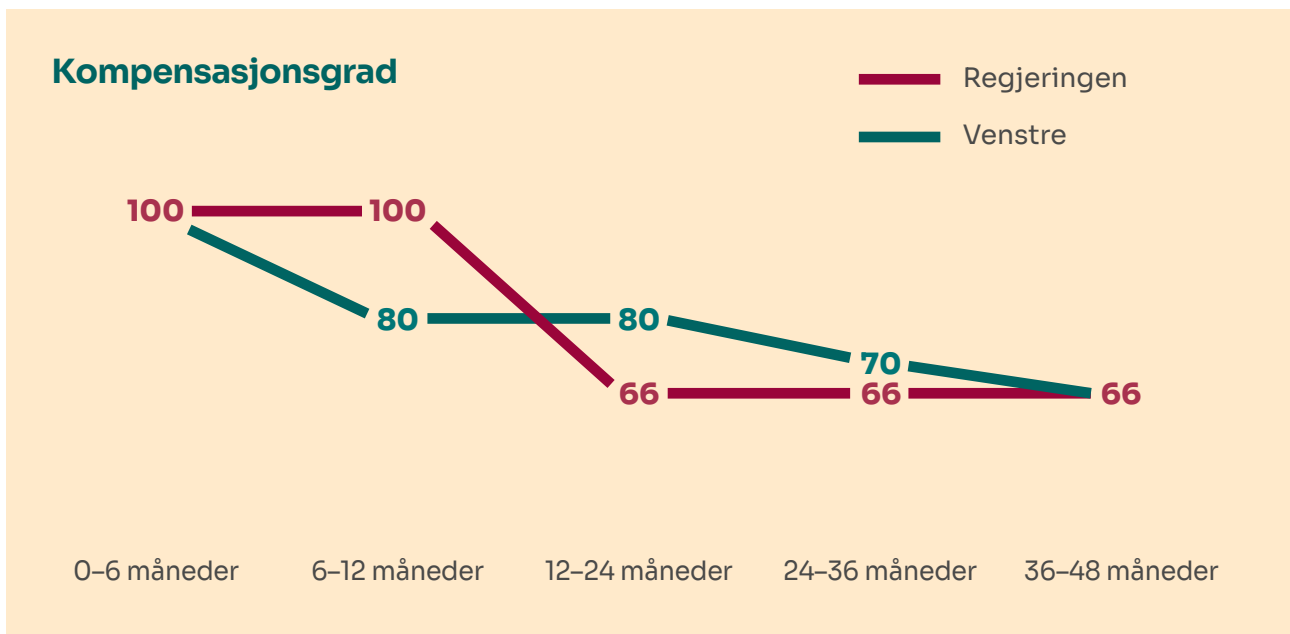
større insentiv enn tidligere for den enkelte til raskere avklaring og retur til arbeidslivet.

Vi foreslår at endringene i arbeidsavklaringspenger endres for nye tilfeller fra 1. juli 2026 fordi Arbeids- og velferdsdirektoratet har svært begrenset kapasiteten til å håndtere regelverksendringer i 2026⁴. Endringene vil medføre økte utgifter til AAP på ca. 1,4 mrd. kroner. Samtidig vil endringene i sykelønn medføre reduserte utgifter på ca. 5,3 mrd. kroner årlig.

Se tabellen under for endringer i kompensasjonsgrad i Venstres modell i forhold til dagens system.

⁴ Svar på Venstres budsjettsspørsmål nr. 161 om endringer i kompensasjonsgrad i AAP

Tabell 3

Vi kan og må nå klimamålene

Klimaendringene utgjør en alvorlig og langsiktig trussel mot fremtidig sikkerhet og velferd. Norge har forpliktet seg til å kutte utslippene med minst 55 prosent innen 2030, og med 70–75 prosent utslippskutt innen 2035. Likevel har norske utslipp kun gått ned med 12 prosent de siste 35 årene. Skal vi nå målene, krever det en helt ny kraft i klimapolitikken.

Et grunnleggende premiss for å lykkes er at det må lønne seg å ta klimavennlige valg, og det må koste mer å forurense. I dag er det ofte motsatt: Det kan være dyrere eller mer krevende å reise grønt, spise klimavennlig eller reparere fremfor å kjøpe nytt. Dagens skatte- og avgiftssystem gjør at både husholdninger og bedrifter møter barrierer når de vil velge bærekraftige løsninger. Denne ubalansen må rettes opp slik at rammebetingelser og virkemidler trekker i samme retning – mot lavere utslipp.

Samtidig trengs det mer lederskap i klimapolitikken. Det holder ikke å sette nye mål uten å følge dem opp med konkrete planer og tydelige ansvarsforhold. Norge trenger en styring som gjør politikken mer bindende, gir retning og sikrer at summen av enkeltvedtak faktisk bringer landet nærmere klimamålene. Helhetlige planer, tydelig

ansvar og uavhengige faglige vurderinger er avgjørende for å lykkes.

Det er store muligheter for utslippskutt i alle sektorer. I industrien finnes et stort potensial for å kutte utslipp, men det krever bedre incentiver og sterkere satsing på sentrale løsninger som karbonfangst og -lagring. Det samme gjelder transportsektoren, hvor det må legges til rette for en raskere overgang til nullutslippsløsninger i både veitrafikken og skipsfarten, samtidig som det bygges ut bedre alternativer som kollektivtransport, sykkel og tog.

Regjeringen peker selv i Perspektivmeldingen⁵ på at av utfordringene i tiårene fremover vil særlig klimaendringer og omstillingen til et lavutslippssamfunn påvirke utviklingen i realkapitalen. Tilgang på realkapital, som eksempelvis bolig, bygg, anlegg, maskiner og annet utstyr, er grunnleggende for effektiv utnyttelse av arbeidskraft og naturressurser. For at realkapitalbeholdningen i Norge skal kunne opprettholdes over tid, kreves både vedlikehold av eksisterende strukturer og nye investeringer i tråd med teknologisk fremgang og andre

⁵ Perspektivmeldingen 2024, kapittel 3.3 Arbeidskraft, kapital og naturressurser

utviklingstrekk i økonomien. Regjeringens hovedproblem er at de ikke følger opp sine egne analyser med en politikk som løser utfordringene. Snarere er regjeringens politikk både dyr og dårlig. Regjeringen foreslår i sitt budsjettforslag kutt i en rekke ordninger som bidrar til omstilling til et lavutslippssamfunn i Norge, og ber samtidig om fullmakt til å bruke 15 mrd. kroner til å kjøpe klimakvoter, eller bidra til teknolo-

giutvikling og nullutslippsløsninger i andre land. Det blir dobbelt feil.

Denne høsten har Venstre også fremmet et eget forslag i Stortinget om [en plan som sørger for at Norge kutter utslipp og når klimamålene.](#)

Dette ligger nå til behandling i Stortinget og mange av forslagene som fremmes i dette initiativet følges opp i Venstres alternative statsbudsjett for 2026.

Venstres hovedgrep for å redusere klimagassutslippene

- **Økt CO2-avgift:** Prising av klimagassutslipp er det viktigste virkemiddelet vi har for å sikre omstilling og lavere utslipp. Venstre øker derfor CO2-avgiften gradvis til 3 000 kroner (2020-kroner) pr. tonn i 2030.
- **Et grønt skattesystem:** For å sikre grønn vekst er det avgjørende at vi både priser utslipp, stimulerer til mer miljøvennlig adferd og reduserer skattene til både personer og næringsliv. Venstre reduserer derfor skattenivå betydelig både på arbeid og på norsk eierskap. I tillegg foreslår vi omlegginger i momssystemet, som gjør at grønne valg lønner seg.
- **Støtte til omstilling:** For å akselerere omstillingen i næringslivet og industrien foreslår vi å øke bevilgningene til Enova med 3,5 mrd. kroner, som blant annet kan gå til punktutslippsprogrammet i industrien og energieffektiveringstiltak. Dessuten vil vi styrke og endre den samlede forskningsinnsatsen med over 1 mrd. kroner, styrke Miljøteknologiordningen, Bionova og legge til rette for økt digitalisering og satsing på kunstig intelligens.
- **Momsfritak på frukt og grønt og full moms på kjøtt:** Venstre vil gjøre det dyrere å spise mat med høyt klimaavtrykk, og billigere å spise klimavennlig og sunt. Vi øker derfor momsen på kjøtt, og gjør det langt billigere å spise frukt og grønt.
- **Klimasats:** Klimasats er en viktig støtteordning for omstilling og utslippskutt i kommunene og fylkeskommunene. Venstre viderefører Klimasats og styrker ordningen med 200 mill. kroner.
- **CO2-fangst:** Avfall er en av hovedkildene til klimagassutslipp, og uten en plan for dette vil vi ikke komme i mål med våre langsiktige klimamål. Venstre gir derfor en tilskuddsordning for planlegging av karbonfangst- og lagring ved avfallsanlegg i de store byene og til gasskraftverket på Melkøya. I tillegg foreslår vi en negativ CO2-avgift for fangst og lagring av biogent avfall.
- **Overgang til nullutslippsløsninger i andre sektorer enn veitrafikken:** For å nå klimamålene er det helt avhengig at også båt- og flytransport gradvis legges om til å være basert på nullutslippsløsninger. Derfor vil Venstre innføre krav om nullutslippsløsninger på hurtigbåter, servicefartøy i hav-

bruksnæringen og offshorefartøy m.m. og øke støtten til testarenaer og utviklingskontrakter for utslippsfri luftfart.

- **Et grønt og moderne transportsystem:** Det må lønne seg å ta miljøvennlige valg. Med Venstres budsjett blir elbiler billigere enn fossile kjøretøy. Vi reduserer prisen på månedskort i kollektivtransport og på tog med 200 kroner, vi styrker kollektivtransporten i fylkeskommunene med 1 mrd. kroner, forbedrer jernbanetilbudet og øker tilskuddene til klimavennlig byutvikling. Venstre fortsetter også støtten til nullutslipp i tungtransporten, og øker bevilgningen til Grønt landtransportprogram.
- **Klimaansvar utenfor Norges grenser:** Norges ansvar stopper ikke ved landegrensene. Vi foreslår derfor å styrke Klimainvesteringsfondet og regnskogssatsningen med henholdsvis 1350 og 170 mill. kroner.

Venstres grønne bok

Norge har forpliktet seg til å kutte 22,1 millioner tonn CO₂-ekvivalenter innen 2030 gjennom innsatsfordelingsforordningen i klimaavtalen med EU. Det er et ambisiøst mål – men det er både nødvendig og fullt mulig å nå dersom vi tar i bruk effektive virkemidler og setter retning i klimapolitikken.

Gjennom en rekke år har vi hørt en regjering som med skråsikkerhet har hevdet at de har en plan for å nå klimamålene i 2030 og er i rute for å nå dem. I alle årene har regjeringen vist til sin egen «grønne bok». Dette viser seg – slik Venstre har hevdet i de siste fire årene – at ikke stemmer. Regjeringen har basert sine analyser på helt urealistiske forventning om bl.a. klimakutt i jordbruket og effekt av økt bruk av biodrivstoff av tvilsom karakter. Norge har rett og slett kastet bort fire år med den politikken som har vært ført de siste årene.

Det viser årets «grønne bok» med all tydelighet. Regjeringens faktiske og planlagte politikk fører bare til at Norge kutter 8,7 millioner tonn fram til 2030. Det etterlater et betydelig utslippsgap: 13,4 millioner tonn som må kuttes for å nå målet og forpliktelsene vi har inngått. Selv om regjeringen legger inn bruk av engangskvoter som allerede er avtalt med EU, og som

også Venstre støttet, vil Norge likevel mangle 7,6 millioner tonn for å levere på avtalen.

Venstre mener dette er både pinlig og svakt. Derfor foreslår vi en tydeligere og mer treffsikker politikk som både kutter utslipp og moderniserer økonomien. I vårt alternative opplegg oppnår vi 17,7 millioner tonn i kutt – mer enn det dobbelte av regjeringens forslag – og reduserer utslippsgapet til 4,4 millioner tonn. Når bruk av engangskvoter inkluderes, viser vårt forslag at Norge ikke bare når målet, men har 1,4 millioner tonn i en nødvendig kvotereserve.

Forskjellene skyldes først og fremst at Venstre prioriterer virkemidler som virker: en tydeligere opptrapping av klima- og miljøavgifter, sterkere satsing på utslippskutt i transport og sjøfart, større innsats i jordbruket, og økt bruk av Enova, Klimasats og karbonfangst i avfallssektoren.

Kort sagt: Regjeringens opplegg er ikke nok til å nå klimamålene. Vi mener at Norge kan mer. Vi har kunnskapen, ressursene og mulighetene til å ta en tydeligere posisjon i det grønne skiftet. Venstre viser hvordan Norge kan gjøre det – og hvordan vi kan skape nye muligheter, nye jobber og en mer moderne økonomi på veien dit.

Tabell 4

Virkemidler for å nå målet om 50 prosent kutt i innsatsfordelingsforordningen¹	Regjeringens forslag	Venstres forslag
Opptrapping av klima- og miljøavgifter ⁶	2,3	4,3
Endrede krav til biodrivstoff	3,3	3,3
Virkemidler i veitrafikk ⁷	1,0	2,9
Virkemidler sjøfart ⁸	0,7	3,6
Virkemidler industri ⁹	0,5	0,8
Forbud bruk av fossil gass permanent oppvarming	0,9	0,9
Virkemidler i jordbruket ¹⁰	0,7	2,6
CCS på avfallsforbrenningsanlegg ¹¹	0	0,45
Enova ¹²	0	1,1
Klimasats ¹³		0,1
Overlapp mellom målrettede satsninger og endrede klima- og miljøavgifter	-0,7	-1,9
Totale utslippskutt 2026-2030	8,7	17,7
Utslippsgap for å nå målet i 2030	13,4	4,4
Engangskjøp av kvoter (avtalt med EU)	5,8	5,8
Hvor mange tonn mangler for å nå målet?	7,6	-1,4

Venstre foreslår også en rekke andre virkemidler og tiltak i vårt alternative statsbudsjett som har en positiv effekt

på Norges klimagassutslipp, men hvor det ikke har vært mulig å beregne de konkrete utslippseffektene¹⁴.

6 CO₂-avgift = 1,2 mill. tonn, HFK/PFK = 0,05 tonn, grunnavgift på mineralolje = 0,25 tonn, CO₂-avgift på avfallsforbrenning = 0,45 tonn, CO₂-avgift på innenriks flytransport (0,05 tonn). Anslag basert på svar på Venstres budsjettsspørsmål 274, 275, 276 og 312.

7 Økt veibruksavgift = 1,25 tonn, fritak for bompenger elektriske lastebiler = 0,25 tonn, endret virkningstidspunkt for mva.-fritak for el-bil til 300 000 kroner gjelder fra 1.4. og fase gradvis ned med 100 000 kroner hvert år, økt engangsavgift fossile biler og varebiler, redusert trafikksikringsavgift for el-biler og fritak for alle el-varebiler.

8 Krav til nullutslippsløsninger hurtigbåter = 0,65 tonn, servicefartøy havbruk = 0,95 tonn, offshorefartøy = 1,0 tonn og overgang til biogass m.m. øvrige fartøy = 0,55 tonn, redusert kompensasjon for CO₂-avgift fiskeriflåten. Anslag basert på svar på Venstres budsjettsspørsmål 287 og Konkrafts statusrapport for 2024.

9 Erstatte fossilt kull med biokull i metallindustrien. Anslag basert på svar på Venstres budsjettsspørsmål 216

10 Omlegging av mva. på mat/kostholdsråd, mineralgjødselavgift = 0,125 tonn, biokull = 0,05 tonn. Anslag basert på svar på Venstres budsjettsspørsmål 281, 285, 286, 289 og Klimatiltak i Norge – Kunnskapsgrunnlag 2025

11 Anslag basert på svar på Venstres budsjettsspørsmål 168

12 Anslag basert på svar på Høyres budsjettsspørsmål 122

13 Anslag basert på svar på Venstres budsjettsspørsmål 288

14 Svar på en rekke budsjettsspørsmål fra Venstre

I motsetning til andre partier, velger Venstre å ikke legge inn «hobbybaserte» anslag i vår «grønne bok».

Tabell 5

Øvrige virkemidler og tiltak i Venstres alternative statsbudsjett som gir raskere omstilling og reduserte utslipp	Mill. kr
Økt satsing på jernbane og kollektivtransport, inkl. reduksjon i månedskortpris på 200 kroner på all kollektivtransport	4 380,0
Mva.-fritak på reparasjon og brukthandel av sko og klær, elektronikk og husholdnings- og fritidsvarer	680,0
Øke flypassasjeravgiften	580,0
Miljøteknologiordningen	100,0
Forskning klima- og miljø	75,0
Økt vrakpant	168,0
Klimatilpasning	289,0
Energieffektiviseringstiltak	500,0
Diverse mindre satsinger (sirkulærøkonomi, biogass, klimatilpasning, Natursats, utslippsfrie anleggsplasser, utslippsfri luftfart)	225,0
Klimainvesteringsfondet og klima- og skoginitiativet (bistand)	1 516,0
Innføre en ultra-fastfashionavgift (verbalforslag)	

Ta vare på naturen

Naturen forsvinner bit for bit. Arealer bygges ned uten helhetlig oversikt. Arter mister leveområdene sine, skoger flatehogges, myrer dreneres, og fjorder fylles med avfall og avrenning fra jordbruket. I byer og tettsteder forsvinner nærnaturen som betyr mest for folks hverdag. Det biologiske mangfoldet – selve grunnlaget for livet på jorda – taper terreng. NRK har tidligere avslørt at det har vært over 44 000 inngrep i norsk natur på bare fem år. Det er behov for langt mer målrettet og forpliktende politikk for å ta vare på naturen.

Vi har dessverre en regjering som viser total mangel på ledelse for å ta vare på og restaurere norsk natur i tråd med Naturavtalen. Naturmeldingen som regjeringen la fram i fjor høst bidro i liten eller ingen grad til å møte naturkrisen. Regjeringens forslag til statsbudsjett følger opp den samme trenden. Det er i og for seg fint at det foreslås 100 millioner kroner til tiltak for å redde Oslofjorden, men det finansieres med kutt i andre ordninger og regjeringens samlede satsing på natur er igjen i sum en reduksjon i forhold til året før. Det er ingen sammenheng mellom regjeringens retorikk og politikk når det gjelder å ta vare på naturen.

I forslaget til statsbudsjett for 2026 foreslår regjeringen kutt når det

gjelder naturrestaurering, kutt i skogvern, kutt i natursats-ordningen og kutt i oppryddingstiltak uten annen begrunnelse enn at det er innsparingstiltak. Natur er med andre ord nedprioritert av regjeringen.

Venstre mener vi må verne og restaurere mer natur. Særlig er situasjonen i Oslofjorden kritisk. Vi foreslår derfor en tredobling av innsatsen i forhold til regjeringens forslag, fra 100 til 300 millioner kroner. Vi vil spesielt peke på at det er behov for en felles og koordinert støtteordning til nitrogenrensing for kommunene langs Oslofjorden. Venstre foreslår mer midler til oppryddingstiltak i forurenset sjøbunn og styrker tiltakene mot marin forsøpling. Vi foreslår styrket satsing på restaurering av myr, vannforvaltning og bekjempelse av fremmede arter, og økt tilskudd til vannmiljøtiltak, kalking, anadrom laksefisk og bekjempelse av pukkellaks. Samtidig ønsker vi mer midler til tiltak for å ivareta sunne bestander av villaks og villrein.

Vi vil selvfølgelig reversere regjeringens kutt og styrker innsatsen til frivillig skogvern i Norge med 400 mill. kroner. Skog er det økosystemet som har størst rikdom av arter og mest variert naturmangfold. Skogvern og overgang til et miljøvennlig skogbruk er noe av det viktigste vi kan gjøre for

å bevare det verdifulle naturmangfoldet. I tillegg til å styrke skogvern-satsningen i Norge styrker vi også klima- og skogsatsningen internasjonalt med 166 mill. kroner i vårt forslag til statsbudsjett for 2026.

Klimasats har blitt et av kommunenes viktigste verktøy for å kutte utslipp.

Skal vi snu naturkrisen må vi gi kommunene et tilsvarende verktøy for å øke satsingen på natur – for å restaurere myr, gjenåpne lukkede bekker, bekjempe inntoget av fremmede arter, styrke planarbeider og kartlegge natur. På samme måte som kommunene får støtte til å kutte utslipp, må kommunene få støtte fra staten til å

Tabell 6

Ta vare på naturen	Mill. kr
Oslofjorden (tiltak for vannkvalitet, nitrogenrensing, samordning og omstilling m.m.)	240,0
Frivillig skogvern	400,0
Klimatilpasning	290,0
Oppryddingstiltak i forurenset sjøbunn	200,0
Naturesats	100,0
Tiltak for å ivareta naturen (pollinerende insekter, truede naturtyper og arter, tiltak mot fremmedarter)	50,0
Kartlegge natur, grå arealer og restaurerbar natur	25,0
Tilskudd til vannmiljøtiltak, kalking, anadrome laksefisk og bekjempelse av pukellaks	25,0
Prioriterte tiltak for villrein	10,0
Tiltak i verneområder og naturrestaurering	25,0
Tilskudd til vertskommuner med store nasjonale verneområder	15,0
Tiltak mot marin forsøpling	25,0
Tilskudd til friluftaktivitet	35,0
Naturrestaurering (tareskog og blå skog m.m.)	20,0
Stiftelsen nasjonalt villakssenter	8,0
Runde miljøsenter	5,0
Økte midler til flom- og skredsikring	117,0
Sum alle tiltak for å ta bedre vare på naturen	1 590,0

bekjempe naturkrisen. Derfor foreslår vi 100 mill. kroner mer enn regjeringen til Natursats – en støtteordning etter modell fra Venstres initiativ.

I tillegg går Venstre mot regjeringens storstilte satsing på kartlegging av havbunnsmineraler og foreslår også kraftig reduksjon i tilskudd til bygging av skogsbilveier, gjødsling av skog og skogsdrift i vanskelig terreng. Alle disse subsidiene bidrar

til mindre natur og naturmangfold. Denne høsten har Venstre også fremmet et eget forslag i Stortinget om [en konkret handlingsplan for naturen](#). Dette ligger nå til behandling i Stortinget.

Venstres hovedgrep:

- Et krafttak for Oslofjorden
- Økt skogvern
- En rekke større og mindre satsinger for å ta vare på natur og arter

Kollektivtransportkrisen må løses

Kommunenes Sentralforbund og de fleste av landes fylket melder om at det er krise i kollektivtrafikken. Flere fylker rapporterer om betydelige kostnadsøkninger som følge av nye og mer miljøvennlig anbud neste år. Konsekvensen kan bli en ond spiral der det blir dyrere billetter og kutt i kollektivtilbudet. Altså et dårligere og dyrere tilbud for de reisende. Dette er ikke noe som har kommet plutselig, men er en lenge varslet krise. Likevel velger regjeringen å overse problemet, og gjør i realiteten ingen ting i forslaget til statsbudsjett for å løse utfordringene mange kommuner står i. Venstre foreslår derfor en ekstra bevilgning på 1 mrd. kroner til fylkeskommunene neste år, for å videreføre dagens tilbud.

Mer og billigere kollektivtransport

Det må bli enklere, bedre og billigere å reise miljøvennlig. Når kollektivtransporten er det mest praktiske og rimelige valget, vil flere også ta det i bruk. NAFs Trafikantbarometer 2025 viser at mange gjerne reiser med kollektivtransport dersom tilbudet blir billigere. Hele 56 prosent sier at de gjerne bruker kollektivtransport til og fra jobb. Et forbedret kollektivtilbud innebærer flere miljøvennlige reiser og større frihet i hverdagen for folk flest. Erfaringer fra Tyskland viser at billigere kollektivtransport også kan redusere utslippene i transportsektoren

bettydelig. Derfor foreslår Venstre å bruke 1,75 mrd. kroner på å redusere månedskortprisene med 200 kroner på kollektivtransport og tog. Sammen med en mrd. ekstra for å opprettholde kollektivtransport-tilbudet i fylkene og styrking av byvekstavtaler og økt tilskutt til klima- og miljøvennlig byutvikling, sikrer Venstre bedre og billigere kollektivtransport for alle.

Flere tog i tide

For at kollektivtransporten skal være et reelt alternativ til bil, må den være pålitelig. Vi må kunne stole på at toget går. Altfor ofte opplever de reisende tekniske problemer, innstilte avganger eller tog som ikke er i rute. Løsningen er ikke boller og kaffe til passasjerer som må vente på tog som ikke går, men en politikk som fører til økt regularitet, bedre vedlikehold og nye og mer moderne togsett. Under denne regjeringen har bevilgningen til jernbane reelt sett blitt redusert hvert eneste år. Denne merkkelige prioriteringen følges dessverre også opp i årets forslag til statsbudsjett, der de samlede reelle bevilgningene til jernbaneformål (kap. 1352 og 1354) er foreslått redusert med 1,3 mrd. kroner. Korrigert for prisvekst er bevilgningen til jernbane (kap. 1352) i regjeringens forslag for 2026, over 8 mrd. kroner lavere enn det som var tilfellet i den regjering Venstre var en del av i 2021.

Venstre støtter imidlertid regjeringens hovedprofil om å øke bevilgningene til drift og vedlikehold i jernbanesektoren, men mener det er behov for større bevilgninger enn det regjeringen foreslår. I tillegg mener vi at vi ikke kan la det gå på bekostning av nye investeringer. Etter Venstres syn er det viktig at framdrift i viktige jernbaneprosjekter, bl.a. videre utvidelse av Vestfoldbanen fortsetter med

uforminsket styrke. Venstre foreslår derfor å økte bevilgningene til jernbane med 1,3 mrd. kroner.

Satsing på fylkesveier i distriktene

Fylkesveiene i Norge er i mange områder i så dårlig stand at det utgjør en stor risiko for innbyggernes sikkerhet. Mange føler seg utrygge på veiene når de skal til skole, jobb eller fritidsaktiviteter. Veistandarden er

ofte skremmende lav, med fylkesveier preget av hull, sprekker og rasutsatte strekninger. Fylkesveiene er de viktigste veiene i hverdagen for mange, og derfor mener Venstre at det er riktig å prioritere vedlikehold av fylkesveiene og sikring mot ras og skred – på bekostning av enkelte store riksveiprosjekter. Venstre foreslår å styrke bevilgningene til vedlikehold og opprustning av fylkesveier med

500 mill. kroner. Fordeling mellom de ulike fylkene framgår i eget oppsett bakerst i dette dokumentet.

Venstres hovedgrep:

- Sikre kollektivtilbudet i alle fylker
- Billigere månedskort (200 kroner) på all kollektivtransport og tog
- Få jernbanen tilbake på sporet

Tabell 7

Miljøvennlig samferdsel	Mill. kr
Reduserte månedskortpriser kollektivtransport og tog (200 kr. i reduksjon)	1 750,0
Kollektivtransport i fylkene	1 000,0
Økt statlig andel store kollektivprosjekt i byene	200,0
Belønningsmidler til byvekstavtaler	100,0
Tilskudd til klima- og miljøvennlig byutvikling Bodø, Ålesund, Haugesund, Arendal/Grimstad og Vestfoldbyene (Tønsberg, Sandefjord og Larvik)	45,0
Vedlikehold, jernbane	800,0
Fornyning og mindre investeringer, jernbane	250,0
Planlegging jernbane	200,0
Økt kryssingskapasitet Fredrikstad-Kornsjø-(Öxnered)	20,0
Nullutslipp, nye hurtigbåtanbud	50,0
Grønt Landtransportprogram	2,0
Testarena og utviklingskontrakter for utslippsfri luftfart	20,0
Sum alle tiltak for å styrke kollektivtransport, jernbane og miljøvennlig samferdsel	4 437,0

Nullutslippsløsninger må alltid lønne seg

Den norske elbil-politikken, som Venstre har stått i bresjen for i flere ti-år, er en suksess. I oktober var 97,4 prosent av alle nye personbiler som ble solgt nullutslippsbiler. Årsaken til suksessen er en kombinasjon av økonomiske virkemidler (lavere avgifter), billigere drivstoff og reguleringer (bompenger, ferger, parkering etc.). Vi er svært nær ved å nå Stortingets fastsatte mål om at alle nye personbiler skal være nullutslippsbiler i løpet av 2025, men vi er ikke i mål. Derfor er regjeringens forslag om å redusere innslagspunktet for mva.-fritak fra 500 000 kroner til 300 000 kroner fra 1.1.2026 og avvikle det helt fra 1.1.2027 både uheldig og uforutsigbart. Det er en bred enighet om at mva.-fritaket bør fases gradvis ut, når Stortingets mål er nådd, men regjeringens forslag vil få dramatiske konsekvenser.

En undersøkelse InFact har foretatt for Elbilforeningen viser at så mange som 26,1 prosent av respondentene svarer at de heller vil kjøpe en fossilbil neste gang de skal kjøpe ny bil, dersom regjeringens forslag til endringer blir vedtatt. Det er dramatisk og mange års vellykkede politikk kan bli satt mange år tilbake i tid. I tillegg vil det øke norske klimagassutslipp betydelig. Regjeringen har heller ikke gjort noen analyse av endringer i etterspørsel¹⁵ eller økning i klimagassutslipp¹⁶

som følger av sine egne forslag, men har anslått at inflasjonen¹⁷ (konsumprisindeksen) vil øke med 0,1 prosentpoeng i 2026 som følge av forslaget. Regjeringens politikk vil trolig både ha negativ effekt på etterspørsel etter nullutslippsbiler, norske klimagassutslipp og inflasjon.

Venstre mener at vi må føre en politikk som fortsatt belønne nullutslippsbiler, både når det gjelder personbiler og varebiler. Derfor foreslår vi en rekke tiltak som forsterker en slik politikk. Vi foreslår bl.a. at det nye innslagspunktet for mva.-fritak innføres fra 1.4. slik at ingen som allerede

¹⁵ Svar på Venstres budsjettspørsmål nummer 321

¹⁶ Svar på Venstres budsjettspørsmål nummer 323

¹⁷ Svar på Venstres budsjettspørsmål nummer 323

har bestilt en ny nullutslippsbil, men som først får den levert i starten av 2026, slipper en betydelig ekstra-regning. I tillegg foreslår vi å fase ut mva.-fritak med 100 000 kroner de neste årene, slik at grensen i 2027 er 200 000 kroner, i 2028 100 000 kroner og fullt faset ut i 2029. Det gir større forutsigbarhet for både bil-bransjen og forbrukere.

Vi foreslår i tillegg en rekke andre endringer som gjør nullutslippsbiler

billigere, og fossilbiler dyrere. I tillegg foreslår vi å øke vrakpanten fra 3 000 til 5 000 kroner for å stimulere til en raskere utfasing av de mest miljø- og trafikkfarlige bilene.

Venstres hovedgrep:

- En mer langsiktig og forutsigbar utfasing av mva.-fritaket for elbiler
- Lavere trafikkforsikringsavgift og redusert firmabilbeskatning for elbiler
- Bompengefritak for alle elektriske varebiler

Tabell 8

En politikk som fortsatt belønner nullutslippsbiler	Mill. kr.
Endret virkningstidspunkt for mva.-fritak for el-bil til 300 000 kroner gjelder fra 1.4. og fase gradvis ned med 100 000 kroner hvert år	875,0
Redusert trafikkforsikringsavgift for el-biler	170,0
Redusert firmabilbeskatning for el-biler	190,0
Innføre mva.-fritak på kortidsutleie av el-biler	80,0
Tilskudd til ladestasjoner på riksvei 890 mellom Tana og Berlevåg og fylkesvei 8850 mellom Kirkenes og Nyrud	3,0
Økt vrakpant	168,0
Øke grensene i ny engangsavgift for biler med forbrenningsmotor	240,0
Tilskudd til bompengefritak for elektriske varebiler	200,0
Fritak for trafikkforsikringsavgift for alle elektriske varebiler	20,0
Sette CO2-komponenten i engangsavgiften for varebiler til 50 pst av personbiler	570,0
Sum alle tiltak for å styrke nullutslippsbiler	2 516,0

Mer kunnskap, fra barnehage til forskning

For mange piler peker i feil retning i norsk skole, og det er for mange elever som ikke lærer å lese, skrive eller regne godt nok. Svake grunnleggende ferdigheter gir økt risiko for frafall, lavere mestring og svekket livsmestring. Derfor må vi tørre å prioritere det som virkelig betyr noe: At alle elever lærer det de trenger for å lykkes – både i skolen, i arbeidslivet og som borgere i et demokratisk samfunn.

I dag er det slik at norske barn og unge har lavere leselyst og dårligere leseferdigheter enn før. Derfor er tilgangen på fysiske læremidler av god kvalitet viktig. Utdaterte eller manglende læremidler begrenser lærernes pedagogiske valgfrihet, og elevene går glipp av verktøy som kan gi dem læring og leselyst. Videre er det viktig at vi styrker og satser på både bibliotek og skolebibliotek, fordi leselyst og leseglede utvikles like mye utenfor klasserommet som på skolen.

Læreren er den aller viktigste innsatsfaktoren for elevenes læring. Alle elever skal ha tilgang på en kvalifisert, faglig sterk lærer som både har nok tid og nok frihet til å kunne følge opp elevene sine.

Regjeringen er dessverre opptatt av alt annet enn det som er viktigst i skolen. Det er symbolpolitikk knyttet

til russetid og innføring av ordninger som mobiltelefonforbud og lesekvarter som de fleste skoler for lengst har gjennomført, i stedet for en grunnleggende satsing på læring, kunnskap og lærere.

Den største utfordring i skolen er at lærere har for liten tid til å være lærer og til å følge opp hver enkelt elev. Dette, kombinert med en svært kritisk kommuneøkonomi mange steder som fører til at støttefunksjoner som miljøarbeidere, helsesykepleiere og spesialpedagoger fjernes, og at regjeringen har fjernet ordningen med lærerspesialistordning som bidro til å styrke fagmiljøene på den enkelte skole, fører til en svært kritisk situasjon på mange skoler og i mange klasserom. Lærerne gjør en fantastisk jobb, men tiden strekke ikke til. I stedet for å styrke laget rundt eleven, svekker regjeringen laget, og overlater enda mer av ansvaret til den enkelte lærer.

Dette er en utvikling vi må stoppe, og snu. Derfor foreslår Venstre en rekke tiltak i vårt alternative statsbudsjett som både vil gi lærere mer tid og som vil øke kunnskapen og lærelysten i norsk skole. Vi foreslår å gi hver enkelt kontaktlærer en ekstra time hver uke til å følge opp elevene sine, kombinert med at vi redusere det samlede timetallet i grunnskolen med en time per uke.

I tillegg foreslår vi å styrke laget rundt elever i levekårsutsatte områder med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskole i levekårsutsatte områder i Oslo, Bergen, Drammen, Skien, Stavanger, Trondheim, Fredrikstad, Kristiansand, Gjøvik, Halden, Indre Østfold, Larvik, Sarpsborg, Tromsø, Sandefjord og Lillestrøm.

Vi foreslår også å innfri alle søknader om støtte til skolemiljøteam. I år er 8 av 10 søknader avslått. Vi foreslår også å utvide ordningen med beredskaps-team ved å doble antall kommuner som

får støtte til å etablere slike team på sine skoler. Venstre vil også gjeninnføre lærerspesialistordningen med i første omgang 1 000 lærerspesialister, øke tilskuddene til fysiske lærebøker og skolebibliotek og sikre fullføringsreformen gjennom å øke bevilningene til tiltak som motvirker fravær og frafall fra videregående skole. I sum foreslår Venstre en styrking av innsatsen på om lag 2 mrd. kroner

Denne høsten har Venstre også fremmet [et forslag om løft for læring og en styrking av elevenes grunnleggende ferdigheter](#). Dette ligger nå

til behandling i Stortinget. Mange av forslagene som fremmes i dette initiativet følges opp i Venstres alternative statsbudsjett for 2026.

Venstres hovedgrep:

- En uketime mer til alle kontaktlærere
- Styrke laget rundt eleven i alle grunnskoler i levekårsutsatte områder med en spesialpedagog, en miljøarbeider og en helsesykepleier.
- Motvirke fravær og frafall i skolen

Tabell 9

Skole, kunnskap og lærere	Mill. kr.
En skoletime ekstra kontaktlærertid per uke for alle lærere 1.-10. trinn.	890,0
Styrke laget rundt elever i levekårsutsatte områder med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskole i levekårsutsatte områder i Oslo, Bergen, Drammen, Skien, Stavanger, Trondheim, Fredrikstad, Kristiansand, Gjøvik, Halden, Indre Østfold, Larvik, Sarpsborg, Tromsø, Sandefjord og Lillestrøm.	103,5
Skolemiljø- og beredskapsteam	187,0
Etterutdanning for lærere som underviser i grunnleggende ferdigheter og oppretting av kutt i generell videreutdanning av lærere	216,2
Lærerspesialistordningen (1000 nye)	30,0
Tilskudd til fysiske lærebøker	25,0
Tilskudd til skolebibliotek og bøker	30,0
Tiltakspakke for å redusere fraværet i grunnskolen	200,0
Tiltak mot fravær/fracfall videregående skole.	200,0
Psykisk helse i skolen	20,0
Tilskudd til tryggere skoleveier og nærmiljø	25,0
Ikke avvikle den øremerkede tilskuddsordningen til helsestasjon- og skolehelsetjeneste	0,0
Stiftinga Pirion	0,4
Vitensenter	22,8
Talentsenterordningen utvides til alle vitensentrene	9,8
Sum alle tiltak for skole, kunnskap og lærere	1 959,7

Flere ansatte i barnehagene er viktigere enn lavere pris

I de siste årene har stortingsflertallet prioriterte lavere barnehagepris til alle. Det har medført økt etterspørsel i barnehagene uten at det har blitt bevilget penger til en tilsvarende bemanningsøkning. Det igjen fører til økt press på barnehageansatte med konsekvens at sykefraværet er høyt og vikarbruken tilsvarende. Det igjen har ført til at søkertallene til barnehagelærerutdanningen har stupt de siste årene. På mange måter er barnehagepolitikken inne i en ond spiral.

Venstre mener at tiden for å prioritere pris over bemanning definitivt må være over. Vi kan ikke være så opptatt av lav pris at vi ender opp med å akseptere for dårlig kvalitet. Barnehagene skal være for alle barn. Da må det også være nok voksne til at alle barn får et fang å sitte på.

Derfor foreslår Venstre å øke barnehageprisen til 1 500 kroner for alle, men samtidig innføre gratis fulltids barnehage for alle familier med en husstandsinntekt på under 800 000 kroner. Merinntektene fra økt barnehagepris skal uavkortet gå til å ansette flere i barnehagene og Venstre foreslår derfor å øke bevilgningen tilsvarende 1 250 flere årsverk i landets barnehager.

For å rekruttere flere til barnehagelærer-yrket foreslår vi at ordningen med sletting av studielån for lærere utvides til også å gjelde barnehagelærere, uavhengig av hvor i landet barnehagelærere jobber eller bor.

Venstres hovedgrep:

- 1 250 flere ansatte i barnehagene
- Gratis heldagsplass i barnehage for alle med husstandsinntekt under 800 000 kroner
- Sletting av studielån for barnehagelærere

Tabell 10

Barnehage	Mill. kr.
Økt bemanning, barnehager	1 000,0
Gratis fulltidsplass for alle barn fra familier med husstandsinn- tøkt på under 800 000 kroner	250,0
Innføre en ordning med sletting av studiegjeld for barne- hagelærere	142,4
Svømmeopplæring i barnehager	42,0
Sum alle tiltak for skole, lærere og barnehage	1 434,4

En bedre studenthverdag

For at høyere utdanning skal være tilgjengelig for alle, må studentenes økonomiske situasjon bedres. Å ha en deltidsjobb ved siden av studiene kan for mange være en god måte å skaffe seg yrkeserfaring og en romsligere økonomi, men det må også være mulig å studere på heltid. Venstre vil derfor feste studiestøtten til grunnbeløpet i folketrygden (G), og trappe den opp til 1,5G, øke inntektsgrensen for hvor mye en student kan tjene før stipendet reduseres og sikre ordninger som gir studielån til påfyll av kunnskap og kompetanseheving. Studenter som har eller får barn i studietiden, må også få økt studiestøtte.

Konkret foreslår Venstre å øke studiestøtten med 15 000 kroner i året, eller 1 400 kroner per måned i de 11 månedene studiestøtten utbetales og øke

inntektsgrensen med 25 000 kroner før stipend avkortes mot inntekt.

Studenter som jobber deltid, vil få merkbart bedre økonomi av Venstres forslag om å øke frikortgrensen fra 100 000 kroner til 150 000 kroner. En student som tjener 140 000 kroner, vil få en skattelette på 10 000 kroner med Venstres forslag.

Venstre foreslår også å styrke tiltak for en bedre studentvelferd, og da særlig psykisk helsehjelp og bygge 1 000 flere studentboliger enn det regjeringen foreslår.

Venstres hovedgrep:

- Økt studiestøtte og økt inntektsgrense for studenter
- Flere studentboliger
- Økt frikortgrense

Tabell 11

Studenter	Mill. kr.
Økt studiestøtte til 1,4G = 15 365 kroner i økt støtte (+ 1 400 per måned)	365,0
Hevet inntektsgrense før avkortning i stipend. Grensen heves fra 224 709 kroner til 250 000 kroner.	87,8
Innføre 12 mnd. studiestøtte for studenter med barn (får først budsjetteffekt i 2027)	0,0
Reversere forslaget om å redusere satsen for omgjøring av lån til stipend for folkehøgskoleelever	97,3
Studentvelferd, inkl. psykisk helsehjelp	25,0
1000 flere studentboliger	130,2
Reduserte gebyr, oppholdstillatelse for studenter	6,9
Øke frikortgrensen til 150.000 kroner	1 190,0
Sum alle tiltak for å forbedre studentøkonomi og studentvelferd	1 902,2

Forskning og høyere utdanning må styrkes

Status etter fire år med dagens regjering er at Norge er dårligst i Norden både når det gjelder samlet FoU-innsats som andel av BNP og offentlig finansiert FoU som andel av BNP. FoU-budsjettet i Norge hatt en realnedgang i tre av de fire foregående årene. Heldigvis foreslår regjeringen en langt bedre forskningsinnsats i forslaget til statsbudsjett for 2026, men det er grunn til å frykte at forskning igjen blir en salderingspost i de pågående budsjettforhandlingene og at reduserte forskningsbevilgninger er nødvendig for å finansiere Arbeiderpartiets flause når det gjelder avskrivning av studielån i distriktskommuner.

Venstre vil gjenreise Norge som forsknings- og innovasjonsnasjon. Norsk næringslivs konkurransekraft må styrkes gjennom mer satsing på og bedre tilrettelagt samarbeid med forskningssektoren. Det må innføres nye modeller og spleiselag for forskning som skjer i samarbeid med bedrifter.

Mer forskning må kommersialiseres og foregå i nye bedrifter som skaper jobber og verdier.

Bevilgningene til næringsrettet forskning i sektordepartementene må økes betydelig. Det må legges bedre til rette for flere finansieringskilder for norske forskere, for eksempel private fond og stiftelser, gaveforsterkningsordninger og andre tiltak som gjør det mer attraktivt for private å gi økonomiske bidrag til forskning.

Venstre vil også styrke basisfinansieringen i UH-sektoren etter flere år med realnedgang og opprette flere studieplasser og da særlig i IKT- og realfag hvor etterspørselen etter kompetent arbeidskraft i både norsk næringsliv og i offentlig sektor er særlig stor. I sum medfører Venstres forslag en styrket innsats for forskning og høyere utdanning på om lag 1,3 mrd. kroner mer enn regjeringens (opprinnelige) forslag.

Tabell 12

Forskning	Mill. kr
Grunnforskning	100,0
Grunnbevilgning samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutt	100,0
Næringsrettet forskning	200,0
Grunnbevilgning teknisk-industrielle institutter	50,0
Forskning på klimavennlig teknologi	50,0
Havforskningsinstituttet	50,0
Forskning, dyrevelferd og økologisk matproduksjon	10,0
Forskning på kvinnehelse	40,0
Forskning, miljøvennlig samferdsel	25,0
FORREGION. Forskningsbasert innovasjon i regionene	60,2
Reduserte gebyr, oppholdstillatelse for forskere	0,2
Bedre Skatte FUNN-ordningen	340,0
Redusert petroleumsforskning	-200,0
Sum tiltak for en styrket forskningsinnsats	825,4

Høyere utdanning og flere studieplasser	Mill. kr.
Økt basisfinansiering UH-sektoren	250,0
50 nye stipendiater innen STEM-fag	30,0
1.000 nye studieplasser innen IKT og realfag	79,9
Flere studieplasser jordmorutdanning (300), PPU (250) og psykologi UiS	34,5
Videreføre samme antall plasser i sykepleierutdanning ved Høgskolen i Molde, Nord Universitet og UiT	20,0
Sámi allaskuvia (samisk høgskole)	6,0
Norskkunnskap i utlandet	4,5
Nynorske læremiddel i høgare utdanning	2,0
Agder Vitenskapsakademi	2,3
Nasjonalt senter for jordobservasjon, Tromsø	25,0
Sum alle tiltak for høyere utdanning og studieplasser	454,2

Forebygging av utenforskap og ungdomskriminalitet

Ved hvert eneste valg har Arbeiderpartiet kommet med en eller annen form for ungdomsgaranti som skal sikre alle jobber eller utdanning. Likevel er det over 100 000 unge som ikke er i jobb eller utdanning. Utviklingen går heller ikke i riktig retning. Nye [**AKU-tall**](#) viser en rekordhøy ledighet i aldersgruppen 15–24 år.

Det er tragisk. Aller mest tragisk for de det gjelder. De som føler at

storsamfunnet har gitt dem opp. Som igjen fører til kriminalitet, rus, psykiske problemer og i verste fall ekstremisme i ulike valører.

Vi må gjøre mer for de som er utenfor jobb eller utdanning, og vi må sette inn tiltak som gjør at færre havner der. Vi vet hvor vi må starte. Det er i skolen. Mye er gjort dersom vi får flere til å fullføre og alle til å lære grunnleggende ferdigheter.

Vi må sette inn innsatsen der den virker. Ikke flere ufaglærte i skolen slik som resultatene er med fire år med Støre-regjeringen. Men flere lærere med mer tid til å følge opp hver enkelt elev. Det er ikke forbud mot Supernytt i storefri som hindrer utenforskap. Det er oppfølging, tilpasset opplæring og lærere som har tid.

Vi må sikre at barn og unge som sliter med psykiske problemer får umiddelbar hjelp. Nå må mange vente i flere måneder, på tross av garantier om det motsatte.

Og vi må gjøre porten inn i arbeidslivet videre, ikke smalere slik denne regjeringen har gjort. For mange unge – og spesielt de som tidvis har vært utenfor – er det å få arbeidserfaring gjennom tidsbegrensede arbeidsforhold selve nøkkelen. Det at de får prøvd seg. Får lov å feile og få en ny sjanse. Derfor er det å stramme inn på adgangen til midlertidige ansettelser, slik at unge kan få prøve seg i arbeidslivet, helt feil. Derfor er det å innføre forbud mot innleie fra bemanningsforetak helt feil. Vi vet at det er mange unge som nettopp får innpass i arbeidslivet gjennom kortere oppdrag og engasjement. Derfor blir regjeringens politikk dobbelt feil.

Vi vet også at deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter eller idrett er svært viktig for å forbygge utenforskap blant barn og unge. For mange opplever imidlertid at det er økonomiske barrierer som hindrer deltakelse. Det

er for dyrt for mange som vokser opp i lavinntektsfamilier. Derfor foreslår Venstre å bruke en halv milliard kroner på en tiltakspakke for barn og unges deltakelse i idretts- og fritidsaktivitet.

Vi det dessuten at det er størst andel utenforskap og ungdomskriminalitet i levekårsutsatte områder. Derfor vil Venstre styrke og utvide områdesatsingene og vi vil styrke laget rundt eleven med en miljøarbeider, en helsepsykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskoler i levekårsutsatte områder. I tillegg vil vi innfri alle søknader fra kommuner som ønsker skolemiljøteam og utvide ordningen med beredskapsteam.

Bak hver enkelt ungdom med høy risiko for å begå alvorlige lovbrudd skjuler det seg ofte en historie med kompleks problematikk knyttet til faktorer som rus, sosial eksklusjon, sosioøkonomiske utfordringer, lav skoledeltakelse, psykiske og fysiske helseutfordringer, skjøre relasjoner og omsorgssvikt. Derfor er det viktig at laget rundt barnet er bredt sammensatt av de riktige og viktige aktørene i den unges liv. Representanter fra politi, skole, helsevesen og barnevern må jobbe sammen for å styre ungdommen vekk fra en kriminell løpebane. Og de må lytte til ungdommens egne ønsker om hjelpetiltak.

Allerede i [2023 foreslo Venstre](#) en særlig forebyggende innsats som rettes inn mot de unge som er i risikogruppen for å bli trukket inn i kri-

minelle miljøer. Hvis vi skal stoppe tilstrømningen til de kriminelle miljøene, må vi få tak i disse ungdommene. Derfor foreslo Venstre tett oppfølging av ungdommer som står i fare for å begå alvorlige lovbrudd, blant annet ved én-til-én-oppfølgning av og tverrfaglige team rundt disse ungdommene.

Denne idéen har heldigvis de andre partiene, inkludert regjeringen adoptert, men for regjeringens del skorter det fortsatt på finansiering og gjennomføring. Som på så mange andre områder vet ikke regjeringen effekten av det de gjør. Regjeringen kan ikke svare på¹⁸ hvor mange unge kriminelle som blir omfattet av sin egen «satsing» på en-til-en-oppfølgning med 70 mill. kroner, men skyver i realitetene ansvaret over til kommunene.

Venstre foreslår derfor en reell en-til-en-oppfølgning etter modell av den Venstres byråd for sosiale tjenester i Oslo har iverksatt og at denne testes ut i tre politidistrikt i løpet av 2026, i Oslo, Øst og Agder. Dersom erfaringene er så gode som Venstre tror, bør ordningen rulles ut i alle politidistrikt i 2027. Venstre foreslår også at bevilgningene til etterforskning av ungdoms- og gjengkriminalitet økes og at det både etableres et exit-program og et landsdekkende hurtigspor i domstolene for unge lovbyggere. På den måten blir den

enklere å komme seg ut av en kriminell løpebane enn i dagens tidkrevende og tungrodd system.

Denne høsten har Venstre også fremmet et forslag om **en kraftinn-sats for forebygging og bekjempelse av ungdomskriminalitet**. Dette ligger nå til behandling i Stortinget. Mange av forslagene som fremmes i dette initiativet følges opp i Venstres alternative statsbudsjett for 2026.

Venstres hovedgrep:

- En halv milliard kroner i en tiltakspakke for barn og unges deltakelse i idretts- og fritidsaktivitet
- Styrke laget rundt eleven i levekårsutsatte områder og frigi tid for kontaktlærere til å følge opp hver enkelt elev
- En reell en-til-en-oppfølgning av unge lovbyggere

¹⁸ Svar på Venstres budsjettsspørsmål nummer 352

Tabell 13

Forebygging av kriminalitet og utenforskap	Mill. kr
Økonomi som barriere. Tiltakspakke for barn og unges deltakelse i idretts- og fritidsaktivitet, inkl. fritidskortordning i kommuner med høy andel barn i fattige familier	500,0
Mellomfinansieringsordning, idrettsanlegg. Raskere bygging, flere inkluderingsarenaer.	40,0
Styrke og utvide områdesatsingene. Ordningen utvides til Sandefjord og Lillestrøm	65,0
Laget rundt eleven styrkes med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskoler i levekårsutsatte områder. Gjelder 95 grunnskoler i Oslo, Bergen, Drammen, Skien, Stavanger, Trondheim, Fredrikstad, Kristiansand, Gjøvik, Halden, Indre Østfold, Larvik, Sarpsborg, Tromsø, Sandefjord og Lillestrøm.	103,5
Skolemiljø- og beredskapsteam	187,0
En skoletime ekstra kontaktlærertid per uke for alle lærere 1.-10. trinn	890,0
Tiltak mot fravær og frafall i skolen	200,0
Tilskudd til sommerjobb, 1000 flere personer omfattet av ordningen	28,0
Opprettholde aktivitet i barne- og ungdomspsykiatrien (BUP) ved OUS og andre tiltak for å styrke psykisk helsehjelp for unge	75,0
Ikke avvikle den øremerkede tilskuddsordningen til helsestasjon- og skolehelsetjeneste	0,0
Barnevern, Oslo	225,0
Økt lærlingetilskudd og innføring av lærlingefond etter britisk modell	220,0
Skattefradrag for unge i jobb	1 700,0
Sum tiltak for å forbygge kriminalitet og utenforskap	4 233,0

Ungdomskriminalitet	Mill. kr.
En-til-en-oppfølging av unge lovbyggere	200,0
Exit-programmer for ungdoms- og gjengkriminelle	15,0
Økt etterforskning og irretteføring av ungdoms-, gjeng- og organisert kriminalitet.	75,0
Landsdekkende hurtigspor for unge lovbyggere	25,0
Sum tiltak for å bekjempe ungdomskriminalitet	315,0

Tiltak for å bekjempe øvrig kriminalitet og styrke domstoler og rettssikkerhet

I tillegg til en målrettet satsing mot ungdomskriminalitet foreslår Venstre også en rekke tiltak for å styrke domstolene, kriminalomsorg og rettssikkerhet, bl.a. økt sakskapasitet og bedre digitale løsninger i domstolene, styrke førstelinjetjenesten for rettshjelp og forhindre tilbakefall blant kriminelle ved å øke bemanning og ordninger rettet mot psykisk uhelse i fengsler.

Vi foreslår også flere målrettede tiltak for å styrke kriminalitetsbekjempelse

på viktige områder som cyberkrim og organisert kriminalitet. Dersom vi skal klare å bekjempe organisert kriminalitet, må vi lykkes i to ting: Vi må strupe rekrutteringen inn i organisert kriminalitet og vi må strupe pengesekken til gjengkriminelle. Mange unge lov- brytere blir rekruttert av organiserte bakmenn. Forebygging av ungdomskriminalitet og bekjempelse av organisert kriminalitet henger med andre ord tett sammen.

Tabell 14

Domstoler, kriminalomsorg og rettssikkerhet	Mill. kr.
Økt saksbehandlingskapasitet, domstolene	50,0
Økt digitalisering, domstolene	50,0
Salærsats, tolker	20,5
Etablering av en riksdekkende førstelinjetjeneste for rettshjelp	196,0
Spesielle rettshjelptiltak. Økt støtte til Jussbuss, Jurk, Gatejuristen, NOAS	20,0
Økt bemanning i norske fengsler	50,0
Bedre psykisk helsehjelp i fengslene	25,0
Sum tiltak for å styrke domstolene, kriminalitetsforebygging og rettssikkerhet	411,5

Tabell 14 (forts)

Annen kriminalitetsbekjempelse	Mill. Kr.
Nasjonalt cyberkrimsenter (NC3). Styrket innsats mot cybertrusler og cyberkrim	50,0
Forebygging av organisert kriminalitet i politidistriktene	100,0
Kripos. Enhet for etterforskning av internasjonale forbrytelser	15,0
Inndragingsteam i hvert politidistrikt	50,0
Dyrepoliti. 10 nye årsverk.	17,6
Sum øvrige kriminalitetsbekjempelse	232,6

Færre barn i lavinntektsfamilier

Den mest grunnleggende urettferdigheten i Norge er at ikke alle barn har like muligheter når de vokser opp. Derfor er det helt avgjørende at vi som politikere gjør vårt ytterste for at alle barn får en trygg oppvekst uten fattigdom, og med frihet til å bli den de vil.

Tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) viser at andelen barn som vokser opp i familiefattigdom, har økt fra 7,6 prosent i 2008 til 9,9 prosent i 2023. Til tross for en godt utbygd velferdsstat og gratis utdanning tyder nyere forskning på at barn i lavinntektsfamilier har fått mindre sosial og økonomisk mobilitet

over tid. Det betyr at effekten levekårsutfordringer har for barn, også følger dem inn i voksenlivet. Økningen i andelen barn som lever i fattige familier, og effekten fattigdom har på barns livsmuligheter, er etter Venstres syn et kraftig signal om at man ikke gjør nok for å sørge for å løfte flere familier ut av fattigdom.

SIFO-rapporten «Familiefattigdom. En undersøkelse av materielle mangler og økonomisk utrygghet i barnefamilier» (2025) viser at norske barnefamilier har opplevd en betydelig forverring i levekår under dyrtiden. Til tross for at

den offisielle statistikken viser en nedgang i andelen barn som bor i lavinntektshusholdninger, viser rapporten at mange familier sliter med å dekke helt grunnleggende behov. Enslige forsørgere er spesielt utsatt. Halvparten av familier med enslige forsørgere sliter med å ha råd til nok og sunn mat til barna sine, og mange har måttet hoppe over måltider eller latt være å kjøpe nødvendige matvarer. Selv med økte sosialhjelpssatser viser data fra januar 2024 at mange barnefamilier på sosialhjelp ikke klarer å dekke nødvendige behov.

Venstre foreslår derfor en rekke forslag i vårt alternative budsjett for å bekjempe fattigdom i barnefamilier og utjevne sosiale forskjeller. Vårt hovedgrep er i tråd med anbefalingene fra ekspertgruppen barn i fattige familier å kraftig øke og skattlegge barnetrygden. Venstre har utviklet en litt alternativ modell til ekspertgruppen, som er nærmere gjengitt under, men som vil kunne bety flere ti tusen kroner i økt handlingsrom for de fattigste familiene. Vi foreslår i tillegg å øke sosialhjelpssatsene med 15 prosent for barnefamiliene, og fortsatt holde barnetrygden utenfor beregningsgrunnlaget. Det siste er særlig viktig dersom barnetrygden økes kraftig og skattlegges. En slik økning vil medføre inntil 3 255 kroner i økt sosialhjelp per måned for en enslig forsørger med to barn. I sum foreslår Venstre tiltak for nærmere 3,5 mrd. kroner for å bekjempe fattig-

dom og utjevne sosiale forskjeller i barnefamilier jfr. tabellen under.

Denne høsten har Venstre også fremmet et forslag om **en helhetlig og forpliktende tiltakspakke for å utjevne og bekjempe sosiale forskjeller**. Dette ligger nå til behandling i Stortinget. Mange av forslagene som fremmes i dette initiativet følges opp i Venstres alternative statsbudsjett for 2026.

Venstres hovedgrep:

- Øke og skattlegge barnetrygden
- Øke sosialhjelpssatsene for familier med barn og holde barnetrygden unna beregningsgrunnlaget for sosialhjelp (særlig viktig ved en økt og skattlagt barnetrygd)
- Styrke tiltak og tilskudd rettet mot enslige forsørgere

Tabell 15

Færre barn i lavinntektsfamilier	Mill. kr
Barnetrygd	1 000,0
Utvide småbarnstillegg til enslige forsørgere til 8 år	9,1
Økonomi som barriere. Tiltakspakke for barn og unges deltakelse i idretts- og fritidsaktivitet, inkl. fritidskortordning i kommuner med høy andel barn i fattige familier	500,0
Gratis sommeraktivitet for barn og unge	20,0
Barnevern, Oslo	225,0
Videreføre engangsstønad på 2025-nivå	134,0
Stryket bostøtte	145,0
Tilskuddsordning for utleieboliger	90,0
Styrke områdesatsingene	65,0
Jobbsjansen	43,5
Flere VTA-plasser	78,0
Opprette et sosialt investeringsfond etter dansk modell	50,0
Ikke avvikle ordningen med overgangsstønad for enslig far eller mor	63,0
Økt og forbedret stønad til barnetilsyn til enslige forsørgere	37,0
Avlastningstilbud for enslige forsørgere	5,0
Foreldrestøttende tiltak	10,0
Styrke og utvide områdesatsingene	65,0
Laget rundt eleven styrkes med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskoler i levekårsutsatte områder og øke antall skolemiljø- og beredskapsteam.	290,5
Stønad til tannbehandling for personer med sterkt nedsatt evne til egenomsorg	35,0
Gratis fulltidsplass i barnehage for alle som faller inn under ordningen med 20 timer gratis kjernetid i barnehage, gjeldende fra 1. august 2026 og øke inntektsgrensen til 800 000 kr.	250,0
Øke veiledende sosialhjelpssatser for barnefamilier med 15 pst.	395,0
Veksttilskudd (tilskudd til kommuner som har særlig høy økning i folketall, men samtidig relativt sett lav skatteinnngang.)	125,9
Hovedstadstilskudd (for å dekke Oslo utfordringer med høy andel lavinntektsfamilier)	200,0
Sum tiltak for å redusere barnefattigdom	3 480,5

Øke og skattlegge barnetrygden

Den mest effektive måten å bekjempe fattigdom i barnefamilier på er å øke og skattlegge barnetrygden. Det er ikke bare Venstres påstand, men også den klare anbefalingen fra ekspertgruppen om barn i fattige familier, som la fra sin rapport i 2023.

Vi mener likevel at ekspertgruppens modell har noen svakheter, bl.a. at effekten av å fjerne foreldrefradraget slår svært negativt for familier med små barn, og at inntektsgrensen for når omleggingen slår «negativt» ut må heves.

I ekspertgruppens modell – gitt regjeringens forslag til skattesystem – slår dette inn på inntekter rundt 700 000 kroner, og det har en enda større effekt på enslige forsørgere enn for to-forsørger-familier. F.eks. vil en enslig forsørger med to barn kunne sitte igjen med 10 000 kroner mindre per år, med en slik modell for omlegging.

Venstre har derfor laget en egen modell for økning og skattlegging av barnetrygden basert på følgende hovedkomponenter.

- Lik barnetrygd for alle barn uavhengig av alder (slik det nå er, men ikke var da ekspertgruppen fremmet sitt forslag)
- At inntektspåslaget (barnetrygden) deles likt der det er delt omsorg slik at det ikke er mulig med skattetilpasning.
- Dagens nivå på barnetrygd økes med 1 mrd. kroner, tilsvarende en økning på 75 kroner per måned, eller 900 kroner per år.
- Foreldrefradraget videreføres som foreslått av regjeringen.
- En generell skattelette på alle over 200 000 kroner på 2 500 kroner.
- Gjeninnføre et moderat særfradrag for enslige forsørgere i skattesystemet på 20 000 kroner for første barn og 25 000 kroner for påfølgende barn, men samtidig redusere den utvidede barnetrygden for enslige forsørgere tilsvarende verdien av et skattefradrag på 20 000 kroner (4 400 kroner) per barn slik at omleggingen kun medfører moderate kostnader.

Før skattlegging vil denne modellen gi følgende endringer i satser i barnetrygden for 2026:

Tabell 16

Kategori	2025-beløp	Nytt beløp ¹⁹	Endring per barn
Alle barn (0-18)	23 616	37 786	14 170
Utvidet (enslige forsørgere) (inkl. ordinær barnetrygd og justert for nytt særfradrag). Beløp i parentes er uten særfradrag.	49 408 (53 808)	79 053	29 654

¹⁹ Nytt beløp er beregnet på bakgrunn av svar på Venstres budsjettspørsmål nummer 180

Utsalg av en slik omlegging for en gjennomsnittlig mottaker av økt og skattlagt barnetrygd, basert på regjeringens forslag er gjengitt i tabell 17 under.

Men fordi Venstre foreslår en skattelettelse på 2 500 kroner for alle inntekter, vil i prinsippet alle grupper få lettelser i disponible inntekter som følge av omleggingen.

Men utslagene vil endres betydelig avhengig av hvilke inntektsgrupper som legges til grunn.

En student (i parforhold) med ett barn, uten inntekt vil sitte igjen med **7 085 kroner** mer enn i dag.

En familie med to barn, men en inntekt på 400 000 kroner og en inntekt på 600 000 kroner vil sitte igjen med **7 948 kroner** mer enn i dag.

En enslig forsørger med to barn og en inntekt på 600 000 kroner vil sitte igjen med **14 038 kroner** mer enn i dag.

En familie med to barn, og en inntekt på 800 000 kroner og en inntekt på 1 000 000 kroner vil sitte igjen med **516 kroner** mindre enn i dag.

Tabell 17

Tabell 3. Gjennomsnittlig endring i skatt og disponibel inntekt av en økt bevilgning på 1 mrd. kroner. Sammenlignet med regjeringens budsjettforslag.

Desilgruppe (Bruttoinntekt ¹ inkl. skattefrie ytelser)	Gjennomsnittlig bruttoinntekt inkl. skattefrie ytelser, referanse. Kroner	Gjennomsnittlig skatt, referanse. Kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner ²	Gjennomsnittlig endring i disponibel inntekt, Kroner ²
0% - 10%	71 600	2 400	200	1 600
10% - 20%	262 800	16 400	800	1 000
20% - 30%	367 400	44 800	1 600	600
30% - 40%	448 600	73 600	2 600	400
40% - 50%	533 600	102 800	3 600	600
50% - 60%	620 600	131 200	4 600	600
60% - 70%	715 800	160 400	5 800	200
70% - 80%	829 200	202 600	7 400	-800
80% - 90%	1 011 800	278 600	6 400	-1 000
90% - 100%	1 925 000	683 800	4 800	-800
I alt	678 600	169 600	3 800	200

¹ Omfatter samlet inntekt før skatt. Det vil si lønns-, nærings-, kapital-, trygde- og pensjonsinntekt samt andre skattepliktige og skattefrie ytelser.

² Avrundet til nærmeste 200-kroner

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Et krafttak for idrett, kultur og frivillighet

Det har en selvstendig verdi at ikke alt i samfunnet er organisert gjennom det offentlige eller det private markedet. Frivilligheten er en viktig del av sivilsamfunnet, og frivillighet har en sterk plass i norsk kultur. Det offentlige skal ikke styre frivilligheten, men legge til rette for den.

Innsatsen til de frivillige organisasjonene utgjør en stor verdi, men iveren etter frivillig arbeid blir mindre av å møte byråkratiske og dårlig tilpassede ordninger. Venstre vil gjøre hverdagen deres lettere ved å forenkle registreringsordninger og rapporteringskrav for frivillige organisasjoner og heve inntekts- og omsetningsgrenser for å bli omfattet av innrapportering av lønn, arbeidsgiveravgift og moms.

For Venstre er breddetilbudet i idretten det viktigste, enten man er aktiv i idrettsforeninger eller driver med egenorganisert idrett. Det må legges til rette for idrettsarenaer som kan brukes av mange idretter og aktiviteter på ulike nivåer. Derfor foreslår vi noen viktige og store grep i vårt alternative statsbudsjett. Det første er en storsatsing på en halv milliard kroner mot økonomi som barriere for å delta i idrett- og fritidsaktiviteter, som består av to komponenter. Den ene er en tilskuddsordning for å etablere et fritidskort på 2 000 kroner til alle barn mellom 6 og 17 år i de 10 kom-

munene med størst andel barn i familier med vedvarende lav inntekt. Den andre er tilskuddsordning som går til lokale fritidskasser, aktivitetsguider og utstyrssentraler, slik at også barn og unge utenfor byene med fritidskort får en større mulighet til å delta.

Det andre er at vi foreslår at staten etablere en mellomfinansieringsløsning for bygging av idrettsanlegg. Den går i korte trekk ut på at så fort et idrettsanlegg har fått tilsagn om tippemidler, forskuttere staten hele beløpet slik at bygging kan komme i gang så raskt som mulig. Tippemidlene tilbakebetales deretter til staten i stedet for kommunen eller idrettslaget som har fått tilsagn. I realiteten blir det en form for rentestøtte (eller rentetap) for staten, men et svært viktig tiltak for raskere bygging av nye eller rehabiliterte idrettsanlegg.

En satsing på barn og unge og breddeidrett står imidlertid ikke i veien for at det også er en offentlig oppgave å tilrettelegge for toppidretten. Toppidrettsutøvere er rollemodeller for barn og unge og bidrar til rekruttering og økt aktivitet. Venstre vil derfor at staten skal bidra med nødvendige midler for å realisere et nytt toppidrettssenter i Norge. Det er helt nødvendig for å opprettholde Norges posisjon som en idrettsnasjon.

I dag opplever vi en frivillighetskrise i idretten med en økende mangel på trenere for barne- og ungdomsidretten. Dette er en av de viktigste oppgavene å løse framover. Venstre vil gjøre det lettere å være frivillig, ved å styrke rammevilkårene til idrettslagene. Digitale løsninger, flerårige søknader og forenklet rapportering er derfor viktige bidrag fra det offentlige.

Venstres hovedgrep:

- Styrke innsatsen mot økonomi som barriere for deltakelse i idretts- og fritidsaktivitet med 500 mill. kroner
- Styrke og forenkle skatteordninger for idretts- og frivillige organisasjoner
- Raskere bygging av idrettsanlegg

Tabell 18

Idrett	Mill. kr.
Økonomi som barriere. Tiltakspakke for barn og unges deltakelse i idretts- og fritidsaktivitet, inkl. fritidskortordning i kommuner med høy andel barn i fattige familier	500
Nytt toppidrettssenter. Startbevilgning	142,5
Utøverstipend	20,0
Tilskudd til internasjonale sykkelritt	10,0
Mellomfinansieringsordning, raskere bygging av idrettsanlegg	80,0
Aktivitetshjelpemidler. Utstyr til para-utøvere m.m.	50,0
Avvikle ordningen med uttaksmerverdiavgift på gratis eller rabatterte billetter for kultur- og idrettssektoren	10,0
Heve grensen for skattefradrag for gaver til frivillige. Heves fra 25 000 til 50 000 kroner	120,0
Skattefri inntektsgrense, frivillige org. Heves fra 10 000 kroner til 15 000 kroner	28,0
Heve grensen for mva.-omsetning for frivillige organisasjoner. Heves fra 140 000 kroner til 250 000 kroner	150,0
Økte grenser for å betale arbeidsgiveravgift for frivillige organisasjoner. Økes fra 800 000 totalt/80 000 per person til 1 000 000 totalt/ 100 000 per person	2,2
Sum tiltak for å styrke idretten og deltakelse i idrett	1 112,7

Frivillige organisasjoner og frivillighet (ut over tiltak beskrevet over)	Mill. kr.
Frivillighetssentra	20,0
Frivillig beredskap	50,0
Videreføre øremerkede tilskudd til Antirasistisk Senter (ARS) (6.075 mill.), Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA) (1.26 mill.), Minotenk – minoritetspolitisk tenketank (4 mill.), MiRA Ressurssenter for kvinner med minoritetsbakgrunn (4.15 mill.), Multikulturelt Initiativ og Ressursnettverk (0.5 mill.), Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS) (3.13 mill.), Organisasjon Mot Offentlig Diskriminering (OMOD) (2.04 mill.), Selvhjelp for innvandrere og flyktninger (SEIF) (5.35 mill.), LIM – Likestilling, integrering, mangfold (2 mill.), Utrop (1.5 mill.), Caritas Norge (3 mill.), Samora (1.5 mill.), Stiftelsen Fargespill (2 mill.) og Bydelsmødre (1 mill.)	0,0
Frivillig helseberedskap. Tilskudd til bl.a. Røde Kors, Norsk Folkehjelp og NKS	20,0

Tabell 18 (forts)

Økt støtte til Biologisk-dynamisk Forening (BdF) (2 mill. kr.), Dyrevernalliansen (0,5 mill. kr.), NOAH (1 mill. kr) og Matsentralen Norge (6,5 mill. kr).	10,0
Økt støtte til Norcecopa	2,0
Foreningen Norden	0,8
Noregs Mållag	0,6
Endometrioseforeningen	2,0
Sum tiltak for å styrke frivilligheten	105,4

Kreative næringer og et mangfoldig kulturliv

Et liberalt samfunn legger til rette for alle ytringsformer. Venstre vil ha sterke kulturinstitusjoner og et fritt kulturliv som blomstrer. Kultursektoren har et stort potensial for utvikling. For Venstre er det viktig å satse på utvikling av kulturell og kreativ næring og å styrke eksporten av norsk kultur for å nå nye markeder. Det vil gis oss et nyskapende og bærekraftig kulturliv og gi norske kulturaktører muligheten til å både gi og hente internasjonale impulser. Derfor foreslår vi å styrke ordninger som legger til rette for profilering av kultur-Norge i utlandet.

Det er sterk etterspørsel etter norske kunst- og kulturuttrykk. De siste tiårene har norsk kunst- og kulturliv blitt mer internasjonalt orientert og stadig flere deltar på internasjonale arenaer, i prosjekter og samarbeid. Samtidig utgjør eksportinntektene en beskjeden andel av den samlede omsetningen for de norske kulturbransjene, sett opp mot våre nor-

diske naboland. Det er grunn til å tro at potensialet er betydelig større enn det som realiseres i dag, og det er store muligheter for det som kan formidles og selges digitalt eller i fysisk format, i nettbutikker, på strømmeplassformer eller i butikker og andre visnings- og utsalgssteder.

Dersom vi skal få til det nødvendige løftet for kreative næringer må virkemiddelapparatet samles, fornyes og forsterkes. Målet må være å bygge et styrket apparat som kan bidra til produksjon, distribusjon, internasjonal vekst, bedriftsutvikling og innovasjon. Dette må inkludere de etablerte feltene innenfor kreative næringssattinger som utøvende kunst, visuell kunst, musikk, litteratur, film, dataspill, tv, radio, trykte medium, arkitektur, design, reklame og kulturarv. Samtidig må man være åpen for nye kreative felt, særlig innenfor teknologi og bygging av immaterielle verdier.

Parallelt med å se på hvordan man kan tilpasse det eksisterende virkemiddelapparatet, bør det vurderes å

opprette en egen organisasjon som har som hovedoppdrag og støtte næringskjeden for kulturelle og kreative næringer, med særlig oppmerksomhet på eksport. Dette kan være et selskap etter inspirasjon fra Innovasjon Norge, men som i mindre grad baserer støtte på innovasjonskriterier, men jobber strategisk med å støtte den kreative industrien, i samarbeid med sentrale aktører, relevante organisasjoner, utenrikstjenesten og det eksisterende virkemiddelapparatet.

Det ligger et uforløst næringspotensial i filmsensitivordningen. Vi gir filmsensitivordningen et solid løft, som et første skritt mot å gjøre ordningen regelstyrt. Ordningen tiltrekker seg flere internasjonale storproduksjoner til Norge. Den bidrar til å sysselsette norske filmskuespillere, regissører og manusforfattere, og andre yrker i filmbransjen, og den bidrar til å øke kompetanse og kunnskap i bransjen. I tillegg nyter hotell- og servicenæringen og andre lokale næringsaktører godt av ordningen, fordi produksjonene som kommer hit benytter seg av deres tjenester. Flere filmproduksjoner her til lands er også strålende norgesreklame og bra for den norske reiselivsbransjen.

Kunst- og kulturfeltet er preget av mange enkeltstående frilansere og selvstendige næringsdrivende. Det er også viktig for utviklingen av næringen at flere får muligheter til å skaffe seg stabil inntekt og sosiale rettigheter. Det vil sikre større forutsigbarhet

og sørge for at flere orker å stå lenger i kulturyrker.

Derfor foreslår Venstre en rekke tiltak for å styrke de sosiale rettighetene til selvstendig næringsdrivende i vårt alternative statsbudsjett, både knyttet til foreldrepenger, sykelønn, dagpenger, pensjon og arbeidsavklaringspenger. I sum er det et betydelig løft som vil komme alle selvstendig næringsdrivende til gode.

I tillegg foreslår Venstre å styrke skuespiller- og dansealliansen (SKUDA), som sikrer dansere og skuespillere inntekter og rettigheter mellom eksterne tilsettingsforhold og oppdrag. Vi bevilger også midler til å realisere en Musikerallianse, etter modell fra SKUDA.

Venstres hovedgrep:

- Styrke de sosiale rettighetene til selvstendig næringsdrivende innenfor kunst- og kulturfeltet
- Styrke filmsensitivordningen
- Gjøre moms fritaket for nyhetsmedier plattformnøytralt

Tabell 19

Kultur, kreative næringer og kulturminner	Mill. kr
Norsk kulturfond - arrangørstøtte til barnefestivaler	5,0
Foreningen Norden	0,8
Skuespiller- og danseralliansen (SKUDA)	6,0
Musikeralliansen	7,5
Norsk publikumsutvikling	2,0
Bergen kjøtt	1,0
Norwegian Arts Abroad	10,0
Griegkvartalet	10,0
Arktisk Filharmoni	10,0

Tabell 19 (forts)

Operaen i Kristiansund	3,0
Teater Manu	2,0
Kreativ Eksport Norge	5,0
Noregs Mållag	0,6
Det Norske Samlaget	1,0
Ordboksarbeid ved UiB	2,0
Nynorsk kultursentrum	1,0
Det Internasjonale Barnekunstmuseet, Oslo	5,3
Avvikle ordningen med uttaksmerverdiavgift på gratis eller rabatterte billetter for kultur- og idrettssektoren	10,0
Insentivordningen for film- og serieproduksjoner	75,0
Noneda - Norsk nettverk for dataspillbedrifter	1,0
Internasjonalt samisk filminstitutt (ISFI)	12,0
Dataspill	20,0
Gjøre momsfritaket for nyhetsmedier plattformnøytralt	200,0
Fredede kulturminner i privat eie	5,0
Bygningsvern	5,0
Fartøyvern	5,0
Verdensarvsentre	10,0
Forbedring i sosiale rettigheter (fødsel, dagpenger, sykepenger, pensjon og AAP) for selvstendig næringsdrivende	326,0
Sum alle tiltak for å styrke kulturtilbudet, kreative næringer og kulturminnevernet	741,2

En ny næringspolitikk for omstilling, vekst og nyskaping

Norge står foran en omfattende omstilling de neste tiårene – fra en olje- og gassøkonomi til en ny kunnskapsbasert økonomi. Det vil skje uavhengig av syn på olje- og gassnæringen. Samtidig er den internasjonale maktbalanse i endring, både geopolitisk med USA og Kina i spissen, og teknologisk med den revolusjonerende utviklingen innen kunstig intelligens (AI) og annen teknologi.

Til tross for disse store utfordringene mangler Norge en helhetlig strategi for fremtiden. Vi mangler en tydelig politisk retning. Vi forvalter, men vi leder ikke an basert på en klar visjon og strategi. Manglende satsing på fremtidsrettede teknologier, på kunnskap, innovasjon og omstilling gjør at Norge risikere å havne skikkelig i bakevja. For å sikre Norges posisjon i den globale maktkampen må vi gjøre store og nødvendige grep før det er for sent.

Norske teknologimiljøer er fulle av talenter og ideer. Men de mangler det som virkelig trengs: forutsigbare rammevilkår, kapital i vekstfasen og politisk vilje til å bygge opp norsk næringsliv og norske teknologibedrifter systematisk. Venstre vil spesielt peke på følgende helt nødvendige grep:

- redusere offentlig forbruk og unødvendig regelverk og byråkrati for å frigjøre ressurser til vekst og innovasjon.
- føre en næringspolitikk som stimulerer konkurranse og fremmer

verdiskaping

- tiltrekke oss de beste talentene innen teknologi, forskning og næringsliv.
- legge til rette for at gründervirksomheter kan blomstre og skalere internasjonalt
- knytte oss tettere til EU.
- og føre en forutsigbar klima- og energipolitikk.

Norge må handle nå – ellers risikerer vi å bli en tilskuer til fremtidens økonomiske og teknologiske utvikling. Næringspolitikken under dagens regjering og flertall har vært preget av uforutsigbarhet, skatteøkninger og kutt i ordninger og forskning som bidrar til innovasjon og bedriftsetableringer. I tillegg har en vedvarende høy rente, høye strømpriiser, høy pris på innsatsfaktorer, et stadig mer komplekst regelverks- og rapporteringsregime og mangel på kompetent arbeidskraft gjort hverdagen for mange norske bedrifter mer utfordrende.

NHOs nylig framlagte rapport «[Norsk konkurransekraft – Veien til vekst](#)»

slår fast at Norge ligger bak sammenlignbare land på kritiske områder for konkurransekraft. Norge er for svake på innovasjon, for trege på klima- og energiomstilling og sårbare i en verden som utvikler seg raskt.

Regjeringens svar på utfordringene er kort oppsummert ingen ting. Det skatteregimet som har ført til en flukt av investorer og gründere ut av Norge

videreføres uendret. Det kuttes systematisk, og til dels dramatisk, i ordninger som bidrar til innovasjon og grønn omstilling og alle varslede forbedringer i sosiale ordninger og rettigheter for gründere og selvstendig næringsdrivende er nå erstattet av en informasjonskampanje (!).

Venstre tar utfordringene på alvor. Derfor foreslår vi betydelige lettelser og forbedringer i skatte- og avgiftssystemet for norske bedriftseiere og investorer på over 6 mrd. kroner (se oversikt og konkrete utslag senere i dette dokumentet).

Derfor foreslår vi å styrke – og ikke svekke som regjeringen foreslår – viktige verktøy for grønn omstilling som Enova, Miljøteknologiordningen og Katapultordningen (test-infrastruktur for bl.a. grønn skipsfart og helseteknologi), en betydelig satsing på forskning og på studieplasser innen IT- og teknologifag som etterspørres spesielt i næringslivet og vi stryker innsatsen på digitaliseringsområdet med økte bevilgninger til bredbåndsutbygging, KI-satsing og støtte til norske bedrifter som deltar i viktige EU-program. I sum

foreslår vi økte bevilgninger på om lag 5 mrd. kroner jfr. tabellen under.

Derfor foreslår vi å styrke selvstendig næringsdrivendes sosiale rettigheter og mest mulig likestille disse med ordinære arbeidstakere. Det betyr at det blir mindre risikofullt å starte opp sin egen bedrift, eller å utvikle en bedrift fra et enpersonsforetak til noe som kan vokse og bli en viktig drivkraft i norsk næringsliv.

Denne høsten har Venstre også fremmet to viktige initiativ i Stortinget. Det første er et forslag om en [ny næringspolitikk for en ny tid](#), og det andre er konkrete forslag til [forenklinger for norsk næringsliv på minst 12 mrd. kroner](#).

Mange av forslagene som fremmes i disse initiativene følges opp i Venstres alternative statsbudsjett for 2026.

Venstres hovedgrep:

- Et skatte- og avgiftssystem som belønner det å starte, utvikle, eie og drive bedrift i Norge.
- En kraftfull satsing på innovasjon og teknologiutvikling
- Gjøre hverdagen enklere for gründere, oppstartsbedrifter og selvstendig næringsdrivende.

Tabell 20

Innovasjon og grønn omstilling	Mill. kr.
Enova. Punktutslippsprogram, elektrifisering av vare- og nytte-transport m.m.	3 000,0
Enova. Energieffektiviseringstiltak, 150 mill. kr. øremerkes bedrifter i NO2.	500,0
Tilskuddsordning for planlegging av CCS ved avfallsanlegg ved de store byene	400,0

Tabell 20 (forts)

CCS Melkøya	50,0
Miljøteknologiordningen	100,0
Biokull. Investeringsstøtte og teknologiutvikling.	50,0
Bionova. Program for biogassproduksjon.	50,0
Pilotprosjekt, utslippsfrie anleggsplasser	21,6
Testarena og utviklingskontrakter for utslippsfri luftfart	20,0
Medfinansieringsordning for KI-prosjekter i offentlig sektor (inkl. kommunesektoren)	100,0
Næringsrettet forskning, hvor 100 mill. øremerkes tidligfase teknologioverføring (FORNY-programmet) og flere næringspHd-stillinger.	200,0
1 000 nye studieplasser i IKT- og realfag	79,9
Statlig medfinansieringsordning, DIGITAL	30,0
Senter for gjenvinning av kritiske og strategiske råmaterialer	15,0
EU-program	40,0
Videreføre nivået på tilskudds- og låneordninger for etablerere og bedrifter	94,0
Inkubasjonsprogrammet	30,0
Modne klynger og innovative næringsmiljøer	50,0
Katapultordning og testfasiliteter	200,0
Helseteknologi i kommunal helse- og omsorgstjeneste	27,4
En ny EU-utredning (viktig for norsk næringsliv og norske arbeidsplasser ref. EUs toll og kvoter på norsk jernlegeringer)	5,0
Jenter og teknologi	1,0
Kreativ Eksport Norge	5,0
Kulturfremme	5,0
Næringsfremme	5,0
Norwegian Arts Abroad	6,3
Etablere en egen fintech-avdeling og styrke veiledningstjenesten i Finanstilsynet.	15,0
Sum tiltak for innovasjon, teknologiutvikling og grønn omstilling	5 105,2

Tabell 20 (forts)

Gründere, oppstartsbedrifter og selvstendig næringsdrivende	Mill. kr.
Investinor. 250 mill. kroner til tidligfasekapital (såkorn og venture) og 150 mill. kroner til fond-i-fond mandatet.	400,0
Videreføre nivået på tilskudds- og låneordninger for etablerere og bedrifter	94,0
Sykelønnsordning, selvstendig næringsdrivende. Endres til 100 pst. kompensasjon (fra 17. sykedag) i seks måneder, 80 pst. komp. etter det. I dag er ordningen 80 pst fra dag 17.	153,0
Økt rett til foreldrepenger til gründere. Enkeltpersonsforetak/ gründere som tar ut lite eller ingen lønn fra foretaket i oppstartperioden, begrenset til de første tre årene, får rett på foreldrepenger begrenset til 4G.	75,0
La selvstendig næringsdrivende beholde opptjente rettigheter til dagpenger i inntil to år	90,0
Heve grensen for fradrag for pensjonssparing for selvstendig næringsdrivende	5,0
Utvide ordningen med å beholde AAP mens du etablere egen virksomhet	3,0
Opprette et sosialt investeringsfond etter dansk modell	50,0
Videreføre StartOff-ordningen (program for innovative offentlige anskaffelser rettet mot oppstartsselskaper.	7,5
Akselerator for norsk forsvarsindustri	10,0
Brønnøysundregistrene	15,0
EU-program	40,0
Gi enkeltpersonforetak rett til å velge årlig mva.-termin og heve omsetningsgrensen til 3 mill. kroner	0,0
Forbedring i opsjonsskatteordningen	20,0
Sum alle tiltak for gründere, oppstartsbedrifter og selvstendig næringsdrivende	962,5

Mer digitalisering og bruk av ny teknologi

Regjeringen la i september 2024 fram en utmerket digitaliseringsstrategi, med en rekke konkrete tiltak om mål som Venstre støtter helhjertert. Regjeringens utfordring, eller problem, er at få – om noen – av disse tiltakene følges opp med nødvendige bevilgninger eller endringer i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026. Varslede tiltak²⁰ i digitaliseringsstrategien som digital lommebok til alle, elektronisk ID til alle, en nasjonal infrastruktur for kunstig intelligens, tilbud til alle om å utvikle grunnleggende digitale ferdigheter, etablering av et dataetisk råd, styrke medfinansieringsordningen for digitaliseringsprosjekter eller utprøvingsarena for regulatoriske og teknologisk utfordringer er ikke fulgt opp med en krone i forslaget til statsbudsjett for 2026.

På konkret spørsmål fra Venstre²¹ om hvilke forslag til bevilgninger, fordelt på poster og kapitler, i forslaget til statsbudsjett 2026 som er en konkret oppfølging av løfter og ambisjoner i regjeringens digitaliseringsstrategi», svarer digitaliserings- og forvaltningsdepartementet at «Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet har ikke en samlet oversikt over slike bevilgningsforslag».

Snarere kuttes bevilgningene til f.eks. bredbåndsutbygging med over 90 prosent, eller 380 mill. kroner fra 2025 til 2026, på tross av at regjeringens eget mål om full dekning med inntil 100 Mbit/s hastighet innen 2025 ikke er nådd. Som på andre områder erstatter regjeringen et ikke oppnådd mål, med et enda mer ambisiøst mål (1 Gbit/s innen 2030), bare litt lenger fram i tid.

Skal ambisjonen i digitaliseringsstrategien bli noe annet enn ambisjoner, er det behov for et krafttak for digitalisering, ikke minst i offentlig sektor. Regjeringen slo selv fast i Perspektivmeldingen 2024 at «*Den teknologiske utviklingen gjør det mulig for offentlig sektor å møte brukerne på nye måter. Digitalisering og bruk av ny teknologi kan gi økt produktivitet, frigjøre arbeidskraft og gi innsparinger.*»

²⁰ Svar på Venstres budsjettsspørsmål 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249 og 251

²¹ Svar på Venstres budsjettsspørsmål 250

En mer målrettet satsing på digitalisering og bruk av bl.a. kunstig intelligens er også et viktig tiltak for å sikre bærekraften i velferdsstaten og offentlige finanser i framtiden. Venstre foreslår derfor en rekke tiltak som i sum utgjør over 1,2 mrd. kroner for å stryke digitaliseringsinnsatsen og stimulerer til bruk av ny teknologi på statsbudsjettet for 2026.

Venstres hovedgrep:

- Fortsatt fart på bredbånds-utbygging i distriktene
- En egen støtteordning for KI-prosjekter i offentlig og kommunal sektor
- Flere studieplasser i IKT- og realfag

Tabell 21

Digitalisering	Mill. kr.
Medfinansieringordningen for digitaliseringsprosjekter (ordningen utvides til å gjelde kommunesektoren og avvike krav til gevinstrealisering)	100,0
Medfinansieringsordning for KI-prosjekter i offentlig sektor (inkl. kommunesektoren)	100,0
Bredbåndsutbygging i distriktene	200,0
Et nytt forskningssenter for næringsrettet digitalisering	50,0
Beredskapslager for sentrale IKT-komponenter	50,0
Økt digitalisering, domstolene	50,0
Statlig medfinansieringsordning, DIGITAL	30,0
Digitalisering i kommunale helse- og omsorgstjeneste	29,6
Tilskudd til digitale helsestasjoner for ungdom	20,0
1 000 nye studieplasser i IKT- og realfag	79,9
Etablere en egen fintech-avdeling og innlemme fintech-selskaper i opsjonsskatteordningen	15,0
Redusere maksimalt beløp for skattepliktig fordel av telefon og bredbånd betalt av arbeidsgiver. Senkes fra maksimalt 4 392 kroner til 3 000 kroner.	480,0
Sum alle tiltak for økt digitalisering	1 204,5

Kvinnehelse og fødselsomsorg

Venstre mener vi trenger en helt annen systematikk i arbeidet med kvinnehelse. Det må settes av penger til kvinnehelse i forskning, folkehelsepolitikk og behandling. Helseproblemer knyttet til overgangsalderen kan være en av årsakene til at mange kvinner i 50-årene faller utenfor arbeidslivet. En tredjedel av alle kvinner har betydelige helseplager i overgangsalderen. Mange kan imidlertid få god hjelp av hormonbehandling, men kriteriene for å få medikamenter på blå resept er svært strenge. Venstre vil derfor at hormonbehandling som hovedregel skal være på blå resept.

Det er krise i føde- og barseltilbudet mange steder. Venstre vil derfor

utdanne flere jordmødre og prioritere tiltak som bidrar til å beholde de som jobber i det offentlige helsevesenet. Jordmødre er våre beste fødselshjelpere og bør konsentrere innsatsen nær kjerneoppgavene. Venstre vil få på plass en bedre, mer sammenhengende og helhetlig svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg.

Venstres hovedgrep:

- Hormonbehandling ved overgangsalder på blå resept
- Flere jordmødre og stryket fødselsomsorg
- Videreføre refusjon til laboratorieanalyser utført av private gynekologer m.m.

Tabell 22

Kvinnehelse og fødselsomsorg	Mill. kr.
Menopausal hormonbehandling (overgangsalder) i blå reseptordningen	200,0
Ikke avvikle refusjon for laboratorieanalyser rekvirert av private leger som ikke har avtale med det offentlige	258,0
Forskning på kvinnehelse	40,0
Kvinnehelsehus	20,0
Endometrioseforeningen	2,0
Flere jordmødre og styrket fødselsomsorg. 100 flere jordmødre fordelt på helseregioner.	111,0
300 plasser jordmor-utdanning. 2-årig master for sykepleierutdanning	8,2
Fødeavdeling, Alta	10,0
Tilbud om 1 time fysioterapi for alle kvinner etter fødsel	26,0
Sum alle tiltak for bedret kvinnehelse og fødselsomsorg	675,2

Psykisk helse og rusbehandling

God psykisk helse er like viktig som god fysisk helse. Psykisk sykdom og uhelse er et økende problem, spesielt blant ungdom. Årsakene til dette er sammensatte, men alle må være trygge på at de kan få kvalifisert hjelp når de trenger det. Venstre mener at lavterskeltilbudene i kommunene må styrkes, og at samarbeidet mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene må utvides.

God forebygging rettet mot familier, barn og ungdom er viktigere enn noen gang. Psykisk helse må prioriteres innenfor førstelinjetjenesten, og hjelpen må gjøres mer tilgjengelig. Venstre vil styrke rådgivningstjenester og ideelle aktører som jobber forebyggende innenfor psykisk helse, og ha flere psykologer med offentlig avtale for å få ned ventetiden til psykologtjenester.

Venstre vil spesielt prioritere å styrke ordningen med rask psykisk helsehjelp. I dag mangler 247 kommuner RPH-tilbud, og finansieringen skjer av kommunene selv, mens staten henter ut store deler av gevinsten gjennom reduserte sykepenges, AAP og bevilgninger til spesialisthelsetjeneste. Folkehelseinstituttet har beregnet en samfunnsøkonomisk gevinst på 5,26 kroner for hver kroner som brukes på RPH. Venstre vil i første omgang innføre en statlig tilskuddsordning

som dekker 50 prosent av kostnadene og utvide ordningen til 50 nye kommuner i 2026.

En god rusomsorg tar utgangspunkt i den enkelte rusavhengiges situasjon. Veien til hjelpeapparatet må være så kort som mulig for dem som trenger hjelp med problematisk rusbruk. Alle som gjennomgår avrusning må sikres et tilbud om videre rusbehandling senest etter 24 timer, samt tilbud om ettervern. For Venstre er det spesielt viktig å styrke tilbudet innenfor det kommunale rusarbeider. Vi synes derfor det både er merkelig og beklagelig at regjeringen redusere tilskuddet til kommunalt rusarbeid med 44 mill. kroner og avvikler tilskuddsordningen til barn og unge med psykiske plager, problematisk rusmiddelbruk og behov for sammensatte tjenester. På den annen side er det svært positivt at det nå foreslås å etablere egne FACT ung-team og RusFACT-team.

Venstres hovedgrep:

- Innføre statlig medfinansiering av ordningen med rask psykisk helsehjelp (RPH) og utvider ordningen til 50 nye kommuner i 2026
- Videreføre den øremerkede tilskuddsordningen til helsestasjoner og skolehelsetjeneste
- Videreføre bevilgningene til kommunalt rusarbeid

Tabell 23

Psykisk helse og rus	Mill. kr.
Bedre psykisk helsehjelp i fengslene	25,0
Psykiatrigrupper i politidistriktene	20,0
Psykisk helse i skolen	20,0
Psykisk helsehjelp, studenter	25,0
Opprettholde aktivitet i barne- og ungdomspsykiatrien (BUP) ved OUS	19,0
Ikke avvikle den øremerkede tilskuddsordningen til helsestasjon- og skolehelsetjeneste	0,0
Rask psykisk helsehjelp (RPH)	175,0
Fontenehus	5,0
Psykisk helsehjelp, Svalbard	5,0
Tiltak for forebygging av selvmord og selvskading	20,0
Tannhelsetjeneste for pasienter med psykiske plager og ACT/FACT	10,0
Kommunalt rusarbeid	44,0
Overdoseforebygging	5,0
Pårørendesenteret	9,5
Sum alle tiltak for å styrke psykiatri- og rusomsorg	382,5

Mer bistand til verdens fattigste, Gaza og Sudan

For første gang har Støre-regjeringen lagt fram et forslag til statsbudsjett der den samlede bistandsinnsatsen utgjør en prosent av BNI. Det skyldes dels at en stor andel bistand går til Ukraina som følge av den øknin-gen et samlet Storting vedtok i fjor vår, etter initiativ fra Venstre og det skyldes at anslaget for BNI er lavere i 2026 enn i 2025. I sum er de samlede bevilgningene til bistand er redusert med om lag 1,3 mrd. kroner forhold til 2025, og en rekke bistandsmottakere og bistandsområder kuttes reelt og betydelig.

Høy støtte til Ukraina, både sivil og militær, er bra og i Norges grunnleg-gende sikkerhetspolitiske interesse, og Venstre mener at støtten til Ukraina må dobles. Men når USA avvi-kler mesteparten av sine bistands-programmer og store europeiske land reduserer sine bistandsbudsjetter,

kan de få dramatiske konsekvenser for mange mennesker verden over. En ny studie anslår at 22 millioner mennesker, hvorav over fem millio-ner barn, kan miste livet som følge av redusert bistand de neste årene.

Samtidig er de globale bistandskut-tene også et sikkerhetspolitisk problem, og Venstre mener norsk bistandspolitikk både handler om å hjelpe verdens fattigste og om å ivareta norske sikkerhets politiske interesser. Når USA trekker seg ut og Europa svekker sin bistand, åpner det seg en dør som Kina har vist vilje og evne til å benytte seg av. I Venstres alternative budsjettforslag foreslår vi derfor å styrke bistand med 1,9 mrd. kr. og omprioritere ytterligere 875 mill. kr innenfor bistandsbudsjettet. Dette utgjør milliardsatsinger på fat-tigdomsbekjempelse og klimainves-teringer i utviklingsland.

Tabell 24

Økt bistand	Mill. kr.
Gaza	200,0
Afghanistan	20,0
Regionbevilgning, Afrika (særlig økt innsats i Sudan)	400,0
UNAIDS	50,0
Utdanning	150,0
Klimainvesteringsfondet – risikokapital	350,0
Klimainvesteringsfondet – kapitalinnskudd	1 000,0
Kjernestøtte til UNDP	100,0
Kjernestøtte til FNs barnefond (UNICEF)	100,0
Kjernestøtte til Verdensbankens fond for de fattigste (IDA). Går til de fattigste landene sør for Sahara. 1 krone inn tilsvarer 4 kroner til effektiv fattigdomsbekjempelse	200,0
Klima- og skoginitiativet	166,0
ODA-godkjente utgifter til flyktninger i Norge som følge av 2 000 flere kvoteflyktninger	52,4
Bistand: Småskala landbruk	-500,0
Bistand: Finansiere garantiordning for fornybar energi med garantipremier, ikke med tapsavsetning, jf. hovedregelen i økonomiregelverket	-375,0
Sum endret og økt bistand	1 913,4

En sterkere kommuneøkonomi

Kommuner og fylkeskommuner opplever stramme økonomiske rammer, og selv med en betydelig økning i de samlede bevilgningene i statsbudsjettet for 2026 vil dette vedvare. I tiden som kommer vil mangel på arbeidskraft bli en enda større utfordring. Derfor må kommunene og fylkeskommunene oms-tille seg i raskere takt for fortsatt å kunne møte innbyggernes behov.

Den store utfordringen for kommunesektoren er at det ikke er samsvar mellom det ansvar kommunene er pålagt, de statlige overføringene og de reelle politiske påvirkningsmuligheter lokal-demokratiet har. Venstre vil gi kommunene mer ansvar, men det forutsetter større enheter. Enkelte kommuner kan fint håndtere opp-gaver som i dag ligger på et regi-onalt eller statlig nivå. Vi vil derfor gå bort fra prinsippet om at alle kommuner må gjøre det samme.

I 2026 er det noen akutte kriser som må løses. Kollektivtrans-portsituasjonen i fylkeskommu-nene, bemanning i barnehager og kunnskapsmangel i skolen. Det er hovedprioritetene i Venstres alter-native statsbudsjett når det gjelder kommunesektoren. Skal dette løses må det bevilges mer penger, og det må prioriteres og omfordeles mellom ulike kriterier for tilskudd.

I sum foreslår Venstre å styrke kommuneøkonomien med 3,2 mrd. kroner, hvorav 1,2 mrd. er økte frie inntekter.

Vi foreslår også ytterligere to grep som vil bedre kommuneøkonomien betraktelig. Det første er at staten tar over ansvaret for BPA-ordnin-gen for å sikre alle brukere likever-dige tilbud. Små kommuner har for lite ressurser til å følge opp den lovfestede ordningen på en adekvat måte. Det andre er å gi kommunene lavere rente på lån. Det foreslår vi at skjer på to måter:

Det første er at vektingen av kom-munale lån settes lik statlige lån (i praksis medfører det at staten garanterer for kommunale lån). Dette er noe Venstre har foreslått i lang tid, og vi registrerer at Senter-partiet nå også mener det samme, selv om det ikke ble gjort noe som helst da de hadde både kommunal-ministeren og finansministeren.

Det andre er at staten endrer for-målet med eierskapet i Kommunal-banken fra «høyes mulig avkastning over tid» til «å tilby kommunesek-toren lavest mulig rente innenfor ansvarlig økonomiske rammer». De siste årene har regjeringen tatt et helt unødig utbytte fra Kommunal-banken som heller kunne og burde gått til å redusere bankens margi-

ner gjennom lavere rente på lån til kommunesektoren.

En halv prosent lavere rente medfører reduserte rentekostnader for kommunesektoren på om lag 4 mrd. kroner, eller tilsvarende det samlede netto underskuddet i kommunesektoren i 2024.

Venstre foreslår i tillegg en del interne omprioriteringer innenfor overføringene til kommunene og fylkeskommunene slik at de er bedre i stand til å prioritere kjerneoppgavene. Det er viktigere at fylkeskommunene har penger til å sikre kollektivtilbudet enn å tilby tilnærmet gratis tannlegebehand-

ling for den aldersgruppen med best tannhelse. Det riktigere å kutte en skoletime i uken for å frigjøre mer tid for lærere og kontaktlærere til å følge opp elevene. Det er bedre å øke barnehageprisen med 1 kroner og 50 øre dagen for å nok barnehagelærere og heller gi gratis barnehage til de som trenger det mest.

Venstres hovedgrep:

- Øke kommunesektorens frie inntekter
- Billigere lån til kommuner og fylkeskommuner
- Styrke tilskudd til digitalisering, klimatilpasning og klima- og naturtiltak

Tabell 25

Kommunesektoren	Mill. kr.
Statlig overtakelse av BPA (verbalforslag)	0,0
Lavere vekting av kommunale lån = reduserte rentekostnader for kommunesektoren (verbalforslag)	0,0
Økte frie inntekter (nettosum)	1 212,1
Medfinansieringordningen for digitaliseringsprosjekter utvides til å gjelde kommunesektoren	100,0
Medfinansieringsordning for KI-prosjekter i offentlig sektor (inkl. kommunesektoren)	100,0
Bredbåndsutbygging i distriktene	200,0
Stryket bostøtte (= redusert sosialhjelp)	145,0
Tilskuddsordning for utleieboliger	90,0
Styrke områdesatsingene	65,0
Skolemiljø- og beredskapsteam	187,0
Natursats	100,0
Klimasats	191,9
Klimatilpasningstiltak i kommunene	89,6
Økt statlig andel i store kollektivprosjekt og økt støtte til belønningsordning, tilskudd til klima- og miljøvennlig byutvikling	345,0
Helseteknologi i kommunal helse- og omsorgstjeneste	27,4
Digitalisering i kommunale helse- og omsorgstjeneste	29,6
Tilskudd til digitale helsestasjoner for ungdom	20,0
Psykisk helse i skolen	20,0
Rask psykisk helsehjelp (RPH)	175,0
Kommunalt rusarbeid	44,0
FORREGION. Forskningsbasert innovasjon i regionene	60,2
Sum alle tiltak rettet mot kommuner og fylkeskommuner	3 201,8

Bolig, kvoteflyktninger, dyrevelferd m.m.

I Venstres alternative statsbudsjett er det en del andre satsinger og tiltak som ikke er listet opp i noen av tabellene foran eller i skatte- og avgifts-opplegget. Vi vil spesielt peke på forslag om 2 000 kvoteflyktninger, økt satsing på dyrevelferd med over 100 mill. kroner på ulike tiltak og innføring av selvstendig uttaksrett for fedre og medmødre når det gjelder foreldre-permisjonsordningen.

Venstre foreslår også flere tiltak for å bedre situasjonen på boligmarkedet. Både for å bygge flere boliger og for å gjøre det enklere for unge og andre førstegangskjøpere av bolig å komme seg inn på boligmarkedet. Bl.a. foreslår vi å øke Husbankens lånerammer med 5 mrd. kroner for å hjelpe flere inn på boligmarkedet og å halvere dokumentavgiften for førstegangskjøpere av bolig, og på sikt fjerne den helt.

Tabell 26

Bolig	Mill. kr.
Halv dokumentavgift for førstegangskjøpere av bolig	375,0
Innføre saldoavskrivning for utleieboliger for profesjonelle eie-domsaktører (billigere å bygge)	100,0
Tilskuddsordning for utleieboliger	90,0
Ingen generell avvikling av «flertrinnsmodellen» når det gjelder nybygging av boliger i nytt borettslag (skattelette)	25,0
Øke Husbankens lånerammer med 5 mrd. kroner	
Sum alle boligtiltak	590,0

Dyrevern	Mill. kr.
Forskning dyrevelferd (inkl. oppdrettsfisk)	60,0
Mattilsynet, økt tilsynsaktivitet knyttet til dyrevelferd	20,0
Dyrepoliti. 10 nye årsverk.	17,6
Alternativ til dyreforsøk, inkl. etablering og drift av et norske 3R-senter	12,0
Økt støtte til Dyrevernalliansen (0,5 mill. kr.) og NOAH (1 mill. kr)	1,5
Sum alle tiltak for bedret dyrevern	111,1

Tabell 26 (forts)

Enkelte andre tiltak	Mill. kr.
Fylkesveier	500,0
2 000 kvoteflyktninger	333,5
Tilskudd til utvidet norskopplæring for flyktninger fra Ukraina	116,7
Økt produksjonskapasitet SMB for å motvirke flaskehalser i produksjonskjedene	125,0
Regelrådet	10,0
Uavhengig råd for klima- og energipolitikk	10,0
Selvstendig uttaksrett for fedre og medmødre (budsjetteffekt i 2027)	0,0
Sum andre tiltak	1 095,2

Usosiale kutt fra regjeringen

Før valget fikk vi en rekke advarsler fra Arbeiderpartiet og fagbevegelsen om at det ville bli en rekke usosiale kutt dersom det ble regjeringsskifte. Statsminister Støre advarte så sent som 4. september om at det ville bli flere «usosiale kutt» dersom det ble regjeringsskifte.

Med dette bakteppet, skulle vi tro at budsjettforslaget fra regjeringen – som jo var ferdig før statsministerens advarsel – ikke inneholdt spor av en slik politikk.

Men i regjeringens budsjettforslag er det bl.a. foreslått kutt i engangsstønad, kutt i overgangsstønad til enslig

mor eller far, kutt i stønad til barne-tilsyn for enslige forsørgere, kutt i integreringstilskudd, kutt i norskopplæring for ukrainere, kutt i tilbud til tiggere, kutt i studiestøtte for folkehøyskoleelever, kutt i barnetrygd, kutt i stønad til tannbehandling for personer med sterkt nedsatt evne til egenomsorg, kutt i antall kvoteflyktninger ... for å nevne noe. Man kan si mye om disse kuttene, men særlig sosiale er de ikke.

I vårt alternative statsbudsjett foreslår Venstre å reversere alle slike usosiale kutt foreslått av regjeringen. Vi støtter heller ikke regjeringens forslag om at barnetrygd igjen skal telle inn i utmåling av sosialhjelp.

En bærekraftig velferdsstat

Perspektivmeldingen som ble lagt fram høsten 2024 er svært tydelig på at framtidens velferdsstat er under press og at vi må ta grep for å sikre en bærekraftig velferdsstat for framtiden. Perspektivmeldingen peker spesielt på en eldre befolkning, et altfor høyt sykefravær og frafall fra arbeidslivet og mer effektiv bruk av ressursene.

Venstre legger derfor vekt på tiltak som effektiviserer offentlig sektor slik at vi får mer igjen for pengene. Vi gjeninnfører avbyråkratisering- og effektiviseringsreformen (med unntak av helsesektoren, kriminalomsorgen og høyere utdanning) med et prosentvis kutt på 0,75 pst, som vil gi reduserte offentlige utgifter på ca. 2 mrd. kroner. I tillegg foreslår vi et gjennomgående effektiviseringskutt på de fleste statlige direktorat med ytterligere 5 prosent.

I tillegg foreslår vi – i tråd med anbefalingene fra perspektivmeldingen – en egen medfinansieringsordning for å få fart på implementering i bruk av kunstig intelligens i offentlig sektor og en rekke tiltak for å få flere i arbeid og flere til å stå lenger i arbeid.

Pensjon

Ordningen med Avtalefestet pensjon (AFP) har gått fra å være en målrettet ordning som skulle treffe sliterne i arbeidslivet som hadde behov

for tidligpensjon, til å bli et generelt lønns- eller pensjonstillegg for arbeidstakere over 62 år som har tariffavtale, og hvor staten tar minst en tredjedel av kostnadene. Statens kostnader til ordningen er i 2026 over 4,6 mrd. kroner og er økende (+7.8 pst fra 2025 til 2026).

Venstre har i og for seg ikke noe mot at AFP videreføres, men da som en ren avtale mellom arbeidstaker og arbeidsgiver uten statlig bidrag. Vi foreslår derfor å avvikle det statlige bidraget til AFP for nye mottakere fra 2026. Vi øker også avkortningen av pensjoner for gifte og samboende pensjonister tilbake på nivået fra 2015. Grepene gjør pensjonssystemet mer bærekraftig over tid og sikrer fremtidige generasjoner økonomisk handlingsrom

Et nytt system for sykepenger og aap

Sykefravær kan være en stor belastning både for dem som er syke og for samfunnet. Norge har blant verdens høyeste sykefravær, noe som må sies å være et stort paradoks i et land med god folkehelse og et helsevesen i verdensklasse. Utgiftene til sykelønn har økt med nesten 20 mrd. kroner – korrigerert for lønns- og prisvekst – på de fire årene denne regjeringen har styrt.

Gjennom utallige offentlige utvalg, og anbefalinger fra internasjonale organisasjoner som Det internasjonale

nale pengefondet (IMF) og Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD), har diagnosen vært klar lenge: Sykefraværet er ikke rekordhøyt fordi nordmenn er mer syke enn andre, men fordi sykelønnsordningen har for svake insentiver til å komme tilbake på jobb. Dette handler både om insentivene for arbeidstaker, som har 100 pst. sykelønnsdekning fra dag én, og for arbeidsgiver, som ikke har noen kostnad ved sykefravær etter at staten tar over fra dag sytten.

Vårt forslag til å få ned sykefraværet er å gjennomføre endringene som ble foreslått av Sysselsettingsutvalgets ekspertgruppe (NOU 2019:7). Den nye modellen har ulike regler for gradert sykemelding og 100 pst. sykmelding, og vil føre til et lavere sykefravær og en styrket arbeidslinje. Målsetningen er at både arbeidsgivere og arbeidstakere skal få en sterkere økonomisk interesse i å ta i bruk graderte sykemeldinger og legge til rette for at arbeidsforholdet blir gjenopptatt så raskt som mulig.

Samtidig åpner systemet for lengre sykemeldingsperioder enn i dag dersom det tas i bruk graderte sykemeldinger, og når det er gode utsikter til at arbeidstaker kommer tilbake i jobb. En slik omlegging av systemet for sykemeldinger vil være bra for den enkelte, styrke arbeidslinjen, øke verdiskapingen, inkludere flere i arbeidslivet og vil spare fellesskapet i direkte trygdeutgifter. Det vil

kort sagt være bedre for alle. I tillegg foreslår vi en omfattende reform av ordningen med arbeidsavklaringspenger, som er mer sosial og som gir større insentiver for å komme raskere tilbake i arbeid, nærmere redegjort for tidligere i dette dokumentet.

Strømstøtte, Norgespris og CO₂-kompensasjon

Venstre foreslår ingen endringer når det gjelder strømstøtte eller Norgespris i vårt alternative statsbudsjett. Det skyldes først og fremst at vi lovet velgerne før valget at Norgesprisordningen skulle videreføres ut 2026, og fordi svært mange har inngått en avtale om Norgespris som binder dem til ordningen ut 2026. Vi er av den oppfatning av løfter før valg, også skal gjelde etter valget, spesielt i det første statsbudsjettet etter et valg ...

Venstre foreslo en alternativ modell i forbindelse med Stortingets behandling av Revidert nasjonalbudsjett 2025, basert på Høyres «tryggpris-løsning», som både ville gitt næringslivet reduserte strømkostnader og som i langt større grad ville gitt forbrukere insentiver til strømsparing og energieffektivisering enn Norgespris-modellen.

Venstre mener at det er helt avgjørende at modellen for Norgespris evalueres og justeres dersom den skal videreføres. Undersøkelser så langt tyder også på at det er de mest velstående og ressurssterke som har inngått avtale om Norgespris, og ikke

de som først og fremst har behov for reduserte kostnader knyttet til strømregning.

Venstre foreslår videre å redusere CO2-kompensasjonsordningen betydelig. Det gjør vi av flere grunner. For det første støtter Venstre i utgangspunktet ikke den inngåtte avtalen som regjeringen har inngått med industrien om å videreføre ordningen til 2030, med en totalramme på hele 50 mrd. kroner for perioden. For det andre er vi helt enig med SSB som etterlyser effektene av ordningen og som mener at den ikke kan klassifiseres om et positivt miljøtiltak. For det tredje vil ordningen fort være uforenlig med EUs klimatollforordning CBAM, som regjeringen prisverdig

vil tilslutte seg, særlig om ordningen utvides til å gjelde indirekte utslipp. Og for det fjerde går store deler av totalbeløpet til bedrifter som går med svært store overskudd, og tilsvarer en subsidie på over en mill. kroner per ansatt hos disse bedriftene. Venstre foreslår derfor å kutte den delen av ordningen som ikke går til klima- og energieffektiviseringstiltak.

Venstre foreslår i tillegg en rekke andre reduksjoner i støtteordninger og subsidier.

I sum medfører endringene Venstre foreslår over varige innsparing på offentlige budsjetter på over 20 mrd. kroner per år.

Et skattesystem som stimulerer til arbeid, investeringer og grønn omstilling

Venstre mener at skatte- og avgiftssystemet både skal være omfordelende, bidra til grønne og verdiskapende valg og gi forutsigbarhet både for personer og bedrifter. Vi vil innrette skatte- og avgiftssystemet slik at det skal lønne seg å arbeide, eie og investere i norske bedrifter og arbeidsplasser og å ta grønne valg.

Derfor foreslår Venstre å gi skattelette på 2 500 kroner for alle arbeidsinntekter over 200 000 (grensen for å betale skatt, ut over trygdeavgift), vi foreslår å innføre et arbeidsfradrag på 50 000 kroner både for unge og eldre arbeidstakere. Vi foreslår videre lettelse i formuesskatten både for «vanlige» formuer og ikke minst rettet mot gründere, investorer og eier av norsk næringsliv. Vi foreslår betydelige omlegginger innenfor merverdiavgiftssystemet som bidrar til å gjøre det enklere å ta grønne valg og vi priser utslipp høyere gjennom økte klima- og miljøavgifter og avgifter på fossile kjøretøy.

Regjeringen har de siste 3 årene tappet norsk næringsliv for mer enn 50 mrd. kroner i form av den midlertidig økte arbeidsgiveravgiften og gjennom øvrig økt nærings- og eierbeskatning og økt utbytteskatt, samtidig som det i beste fall er gitt moderate skattelettelser til vanlig folk. Det er verken forutsigbart eller god næringspolitikk. Regjerin-

gens selvpålagte frys av samlet nivå på skatte- og avgiftssiden gjør det umulig å ta store grep og/eller det fører til uforutsigbarhet, slik den brå reduksjon av mva.-fritak for el-biler medfører i årets forslag. Dette for å kunne finansiere lettelse i el-avgift som regjeringen allerede hadde lovet før valget.

Skatt på inntekt

Venstre foreslår i sum lettelse i inntektsskatt på 11,1 mrd. kroner (ikke medregnet redusert utbytteskatt). De viktigste grepen vi foreslår er å øke personfradraget med ca. 11 500 kroner, som medfører en lettelse i alle inntekter over 200 000 kroner på 2 500 kroner. I tillegg foreslår vi å øke frikortgrensen (inntektsgrense for å betale trygdeavgift) med 50 000 kroner til 150 000 kroner. Det betyr at ingen som tjener under 150 000 kroner betaler skatt og en skattelettelse på 11 700 kroner for inntekter på 150 000 kroner i forhold til dagens regler, og en lettelse på om lag 2 700 kroner på en inntekt mellom 150 000 og 200 000 kroner. Dette grepet vil spesielt gi lettelse for studenter og andre som jobber deltid.

Venstre foreslår videre å innføre et skattefradrag for alle unge mellom 18 og 35 år på 50 000 kroner, som trappes ned mot inntekt med 30 prosent. Det betyr at det på samme måte som regjeringens «skattelotteri» er inntekter

som er nærmest det nye nivået for å betale skatt (ut over trygdeavgift) som får den største lettelsen, mens fradraget trappes ned mot inntekter med 30 prosent deretter. I Venstres modell vil inntekter rundt 300 000 kroner (litt avhengig av omfang av skattefradrag ut over standardfradrag) få de største lettelsene, mens fradraget vil bli trappet helt ned for inntekter over ca. 500 000 kroner. Dette vil spesielt stimulere unge som ikke er i jobb eller som jobber deltid til å jobbe mer. Dette er også Venstres motsvar til regjeringens «skattelotteri». Vi synes det er svært spesielt at en regjering som på inn- og utpust sier at de er «mot å veie og måle» eller behovsprøve, og tilhengere av like universelle løsninger for alle, velger å innføre et skattelotteri, der noen utvalgte kan få en skattelette på over 30 000 kroner, mens andre med samme inntekt ikke får noe.

Venstre foreslår i tillegg et «flatt» skattefradrag for arbeidstakere over 70 år på 50 000 kroner. Det betyr at alle over 70 år som har en samlet inntekt over 250 000 (igjen litt avhengig av fradrag) vil få en skattelette på 11 000 kroner. Dette vil, sammen med forslagene om å gi rett til sykepenger (70 år) og pensjonsopptjening (75 år), gjøre det mer attraktivt for eldre arbeidstakere å stå lenger i jobb.

Venstre foreslår i tillegg en rekke andre endringer i skattesystemet når det gjelder personinntekt som både gjør det mer attraktivt å spare til egen pensjon, eie og investere i egen bedrift.

Vi foreslår bl.a. å redusere den skattbare «fordelen» av bruk av mobiltelefon og bredbånd betalt av arbeidsgiver og heve den skattefrie kilometergodtgjørelsen til samme nivå som statens satser. Det siste er både forenkende for arbeidsliv og skatteetaten, noe som kan frigjøre ressurser til andre og viktige oppgaver. Vi henviser til tabellene på de neste side for alle endringer i skattesystemet som har utslag på skatt på inntekt.

Skatt på næringsliv og norsk eierskap

Det er behov for et skattesystem som er innrettet slik at det stimulerer til omstilling og til investeringer i nye og fremvoksende næringer, og som spesielt underbygger potensialet i vekstbedrifter. Et unødig høyt skattenivå, brå endringer og nye dårlig funderte og mangelfullt utredede skatteendringer, i tillegg til særnorske skattearter og -satser bidrar til det motsatte.

Konsekvensen av en slik politikk svekker etableringstakten i det private næringslivet generelt og er effektive investeringshindre i den type selskaper vi trenger for å omstille norsk næringsliv i en mer bærekraftig og innovativ retning.

Dette gjelder ikke minst endringene i formuesskatt og utbytteskatt som er foretatt etter regjeringsskiftet høsten 2021. De rammer særlig kapitaltilgangen til virksomheter som har høye oppstarts- og driftskostnader, og som er avhengige av kontinuerlig kapi-

talinnhenting for å vokse, noe som bl.a. påpekes av Kapitaltilgangsutvalget (NOU 2018:5). Og det rammer gründere som tar ut liten lønnsinntekt i en oppstartsfase, men som samtidig foretar store investeringer med betydelige tekniske verdier, men som ikke kan realiseres. Venstre foreslår derfor lettelse i nærings- og eierbeskatning på om lag 6 mrd. kroner (inkl. lavere utbytteskatt. Vi foreslår både å senke formuesskatten

på «arbeidende kapital», dvs. å senke verdsettelsesrabatten på aksjer mv. fra 80 til 70 prosent, og å senke den statlige satsen i trinn 1 med 0,1 prosentpoeng. Disse endringene vil bety lettelse for alle som i dag betaler formuesskatt.

Utslag på ulike eksempler med Venstres forslag til endringer i formuesskatten:

Tabell 27

	Sum skatt	Endret skatt
Eksempel 1 Enslig minstepensjonist med bolig med markedsverdi 15 mill. kroner og hytte kjøpt for 300 000 kr i 1980	34 560	-7 340
Eksempel 2 Person med bolig (andel) verd 10 mill. kroner, bankinnskudd 2 mill. kroner og aksjer/aksjefond verd 3 mill. kroner	39 150	-10 850
Eksempel 3 Gründer med oppstartsbedrift teknisk verdsatt til 50 mill. kroner	317 250	-80 350
Eksempel 4 Familiebedriftseier med aksjepost verd 250 mill. kroner	1 857 250	-300 350
Eksempel 5 Storinvestor med boligmasse (sekundærboliger) verd 100 mill. kroner, aksjer verd 1 mrd. kroner og bankinnskudd på 100 mill. kr	9 609 500	-1 160 000

Endringer i momssystemet
Venstre foreslår flere endringer i mva.-systemet som gjør det enklere å ta grønne og sunne valg. Vi foreslår å fjerne moms på all frukt og grønt, samtidig som vi øker momsen på kjøtt, i tråd med både kostholdsråd og klimaråd. Vi vil fjerne moms på reparasjoner og salg av brukte klær, fritidsartikler og elektronikk, korttidsleie av el-biler og på elektroniske nyheter, og vi vil gjøre utfasingen av mva.-fritaket på el-biler

mer forutsigbart enn det regjeringen foreslår, og som både bilbransjen og interesseorganisasjoner har reagert sterkt på.

Samtidig foreslår vi å avvikle det ulogiske momsfritaket for elektrisk kraft i Nord-Norge. Venstre støttet heller ikke regjeringens og stortingsflertallets vedtak om lavere moms på vann- og avløpsgebyr fra 1.7 i år og foreslår å videreføre denne på ordinært nivå.

Tabell 28

Momsfritak på all frukt og grønt	- 4 800,0
Momsfritak på reparasjon og omsetning av brukte klær, elektronikk mv	- 680,0
Momsfritak på korttidsutleie av el-bil	- 80,0
Reduksjon i mva.-fritak for el-bil skjer fra 1.4. og trappes ned med 100 000 kroner per år	-875,0
Ordinær sats (25 pst) på kjøtt	3 200,0
Avvikle fritak for mva. på elektrisk kraft i Nord-Norge	670,0
Videreføre ordinær sats på vann- og avløpsgebyr	3 700,0
Øvrige endringer (nyhetsmedier, frivillige org mv.)	- 430,0
Sum alle endringer	705,0

Taco-testen

Fredagstacoen blir 25 kroner billigere med Venstres omlegging av momssystemet med null moms på frukt og grønt og full moms (25 pst) på kjøtt.

Spises det taco 40 fredager i året blir totalsummen over 1.000 kroner i reduserte kostander per år.

Regnestykket er basert på ingrediensene under og priser hos oda.no, 13. november 2025.

Tabell 29

	Regjeringen	Venstre
Kjøttdeig (400 g.)	64,90	71,40
Tomater (400 g)	20,00	17,00
Agurk (1/2)	17,00	14,50
Salat (1 pk. Romano mix)	34,10	29,00
Paprika (1 stk., rød)	16,80	14,30
Rød løk (1 stk.)	12,00	10,20
Avocado (1 stk. stor)	49,90	42,40
Lime (1 stk.)	11,10	9,50
Jalapeno (50 g)	24,90	21,20
Mais (1 boks)	25,00	21,20
Revet ost (halv pakke, Tine)	25,30	25,30
Rømme (1 boks)	21,90	21,90
Salsa (1 boks)	23,00	23,00
Tacolefser (2 pakker)	51,40	51,40
Totalpris	359,20	336,30

For en vanlig familie vil Venstres endringer i mva. for matvarer gi følgende positive utslag, basert på [**SSBs forbruksundersøkelse**](#)²²

- En husholdning med 1 person vil spare 700 kroner årlig.
- En husholdning med 2 personer (to voksne) vil spare 1 000 kroner årlig.
- En husholdning med 4 personer (to voksne, to barn) vil spare 1 500 kroner årlig.

²² SSBs forbruksundersøkelse er basert på matvarepriser i 2022. Matvareprisene har økt betydelig etter den gang, og er derfor oppjustert med 20 prosent i beregningen.

Miljø- og bilavgifter

Venstre har i flere tiår vært tilhenger av et grønt skattesifte. En slik politikk er også støttet opp av flere ulike regjeringsoppnevnte utvalg. Kort fortalt medfører et grønt skattesifte at det blir dyrere å forurense og å ta miljøfiendtlige valg, mens det blir mer lønnsomt å ta grønne valg. Den meste effektive måten å gjøre dette på er å øke prisen på utslipp gjennom økte avgifter på utslipp og fossile transportmidler, men samti-

dig gi merinntektene tilbake i form av lavere skatter på personer, eierskap og næringsliv og lavere avgifter på miljøvennlige alternativ. Disse prinsippene følger vi opp i Venstres alternative budsjett. Vi øker avgiftene på utslipp og fossile transportformer med 9,5 mrd. kroner, mens vi samtidig redusere skatter for personer og næringsliv med 16 mrd. kroner. I sum medfører Venstres samlede skatte- og avgiftsopplegg netto lettelser på om lag 7 mrd. kroner.

Tabell 30

	Påløpt	Bokført
Fjerne fradrag i særskatt for CO2-avgift for petroleum-snæringen og øke CO2-avgiften tilsvarende ordinær sats. <i>Overføres til SPU og påvirker ikke budsjettbalansen.</i>	10 000,0	5 050,0
Øke grensene i ny engangsavgift for biler med forbrenningsmotor	260,0	240,0
Sette CO2-komponenten i engangsavgiften for varebiler til 50 pst av personbiler	620,0	570,0
Fritak for trafikkforsikringsavgift for alle elektriske varebiler	-40,0	-20,0
Redusert trafikkforsikringsavgift for el-biler	-350,0	-170,0
Reversere lettelse i veibruksavgiften 2022-2025	2 250,0	2 100,0
Redusert el-avgift til 6 øre kWh	1 290,0	900,0
Gjeninnføre grunnavgiften på mineralolje	1 950,0	1 750,0
Trappe opp CO2-avgiften til 3000 kroner per tonn i 2030 (2020-kroner)	2 080,0	1 905,0
Ikke innføre et generelt fritak fra CO2-avgift for kvotepliktige virksomheter	526,0	482,0
Innføre en ordning med negativ CO2-avgift	-370,0	-370,0
Avgift på mineralgjødsel, 200 kr/kg	217,7	217,7
Ultra-fastfashion-avgift (verbalforslag)	0,0	0,0
Økt avgift på avfallsforbrenning	615,0	565,0
Trappe opp avgiften på HFK og PFK tilsvarende avgiften på CO2	65,0	60,0
Avvikle fritaket i NOX-avgiften for enheter omfattet av miljøavtale med staten om reduksjon av NOX-utslipp	850,0	650,0
Videreføre flypassasjeravgiften på 2024-nivå	640,0	580,0
Sum endringer i bil- og miljøavgifter	10 603,7	9 459,7

Vedlegg 1:

Alle endringer i Venstres alternative statsbudsjett 2026

Rammeområde 1: Statsforvaltning mv.

Dep.	Kap.	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
DFD	1540	21	Videreføre StartOff-ordningen	7,5	7,5	Program for innovative offentlige anskaffelser, spesielt rettet mot oppstartsselskaper. Avviklet av regjeringen i 2023.
DFD	1540	25	Medfinansieringordningen for digitaliseringsprosjekter	100,0	100,0	Ordningen utvides til å gjelde kommunesektoren og avvike krav til gevinstrealisering
DFD	1540	30 (ny)	Medfinansieringsordning for KI-prosjekter i offentlig sektor (inkl. kommunesektoren)	100,0	100,0	Tiltak for å stimulere til økt bruk av KI i offentlig sektor ref. perspektivmeldingen og regjeringens digitaliseringsstrategi
DFD	1540	31 (ny)	Beredskapslager for sentrale IKT-komponenter	50,0	50,0	
DFD	1541	60	Bredbåndsutbygging i distriktene	200,0	200,0	Ordningen er foreslått kuttet fra 415 til 34 mill. kroner i 2026.
DFD	1542	71	Statlig medfinansieringsordning, DIGITAL	30,0	30,0	Totalt 50 mill. i ordningen
DFD	1550	1	Datatilsynet	5,0	5,0	
DFD	1510	1	Departementenes fellestjenester	-38,7	-38,7	5 pst. effektiviseringskutt ut over ABE
DFD	1511	30	Hammersborgtunnelen	-100,0	-100,0	Kostnadsbesparende tiltak tilsvarende 10 pst av bevilgningen
DFD	1515	22	Større interne digitaliseringsprosjekt i departementene	-65,0	-65,0	Kostnadsbesparende tiltak tilsvarende 10 pst av bevilgningen
DFD	1520	1	Statsforvalterne	-128,3	-128,3	5 pst. effektiviseringskutt ut over ABE
DFD	1531	1	Eiendommer til kongelige formål	-10,0	-10,0	Videreført på 2024-nivå korrigert for prisstigning.
		45		-10,0	-10,0	
DFD	1540	1	Digitaliseringsdirektoratet	-9,2	-9,2	5 pst. effektiviseringskutt ut over ABE
DFD	2445	24	Statsbygg	-140,3	-140,3	5 pst. effektiviseringskutt ut over ABE
DFD	2445	30	Prosjektering nytt byggetrinn regjeringskvartal, byggetrinn 2, del II	-240,0	-240,0	Gjelder prosjektering av resterende arealbehov i nytt regjeringskvartal og G-blokka.
DFD	2445	33	Nedskalering av nytt regjeringskvartal, byggetrinn 2, del I	-100,0	-100,0	
SUM RAMMEOMRÅDE 1: STATSFORVALTNING MV.				-349,0	-349,0	

Rammeområde 2: Familie, forbruker, kirke og trossamfunn

Dep.	Kapittel	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
BFD	845	70	Barnetrygd	1 000,0	1 000,0	Øke og skattlegge barne-trygden
BFD	845	70	Utvide småbarnstillegg til enslige forsørgere til 8 år	9,1	9,1	Dagens regler er 0–3 år. Gjelder for enslige forsørgere som har rett til overgangsstønad
BFD	846	61	Tiltakspakke for barn og unges deltakelse i idretts- og fritidsaktivitet	180,0	180,0	Fattigdomstiltak. Fordeles til hhv. lokale fritidskasser, aktivitetsguide og utstyrssentraler. Se også forslag under. 500 mill. kroner i sum til tiltak mot «økonomi som barriere»
BFD	846	61	Fritidskort, kommuner med høy andel barn i fattige familier	320,0	320,0	Dette må sees i sammenheng med forslaget over. Beregningen gjelder for de 10 kommunene med størst andel barn i familier med vedvarende lavinntekt (Stavanger, Lillestrøm, Bergen, Kristiansand, Sandefjord, Drammen, Oslo, Skien, Fredrikstad og Sarpsborg). Fritidskortet gjelder for alle barn mellom 6 og 17 år i disse kommunene og er på 2000 kroner/år. Det legges til grunn av 70 prosent benytter seg av tilbudet fullt ut. Tilskuddsordning til de nevnte kommuner.
BFD	846	61	Gratis sommeraktivitet for barn og unge	20,0	20,0	Gir deltakelse for 24 000 ekstra barn
BFD	846	62	Avlastningstilbud for enslige forsørgere	5,0	5,0	Tilskuddsordning til drift av avlastningstilbud i regi av ideelle som Rødhetta m.m.
BFD	846	62	Foreldrestøttende tiltak	10,0	10,0	Home-Start m.m.
BFD	855	1	Barnevern, Oslo	225,0	225,0	Økonomisk likebehandling med øvrig barnevern.
BFD	2530	70	Selvstendig uttaksrett fedre og medmødre	443,0	0,0	Innføres fra 1.1.2026
BFD	2530	70	Økt rett til foreldrepenger til gründere	75,0	0,0	Anslag. Det innføres en ordning der enkeltpersonsforetak/ gründere som tar ut lite eller ingen lønn fra foretaket i oppstartperioden, begrenset til de første tre årene, har rett på foreldrepenger begrenset til 4G. Innføres fra 1.1.2026

Venstres forslag til statsbudsjett 2026

BFD	2530	71	Videreføre engangsstønad på 2025-nivå	134,0	134,0	Regjeringen foreslår å kutte engangsstønaden fra vel 92 000 kroner til 60 000 kroner fra 1. juli.
BFD	844	70	Kontantstøtte	-724,6	-724,6	Ordningen avvikles
BFD	845	70	Finnmarkstillegg i barnetrygd	-94,0	-94,0	Innført fra 1.10.2025 som følge av RNB-avtalen.
BFD	846	61	Ikke avvikle den øremerkede tilskuddsordningen til helsestasjon- og skolehelse-tjeneste	-472,2	-472,2	Regjeringen foreslår å avvikle øremerket tilskudd under HOD og overføre midlene til en ny ordning med «tverrsektorielt tilskudd til forebyggende tiltak for barn og unge». Medfører tilsvarende økning på post 760.61
BFD	880	70	Rammetilskudd til Den norske kirke	-413,5	-413,5	15 prosent kutt
BFD	881	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn	-192,7	-192,7	15 prosent kutt
BFD	883	60	Tilskudd til kulturhistorisk verdifulle kirkebygg	-200,0	-200,0	Halvert bevilgning. Posten har økt fra 72 til 400 mill. kr. på to år.
SUM RAMMEOMRÅDE 2: FAMILIE, FORBRUKER, KIRKE OG TROSSAMFUNN				324,1	-193,9	

Rammeområde 3: Kultur og likestilling mv.

Dep.	Kap.	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
KUD	315	60	Frivillighetssentraler	20,0	20,0	
KUD	315	85 (ny)	Nytt toppidrettssenter	142,5	142,5	Startbevilgning + tilsagnsfullmakt
KUD	315	86	Utøverstipend	20,0	20,0	Flytte utøverstipend fra spille-middelordningen til statsbudsjettet for å gi rom til bredde-satsinger over spillemidlene.
KUD	315	86	Tilskudd til internasjonale sykkelritt	10,0	10,0	Reversere kutt
KUD	315	87	Mellomfinansieringsordning, idrettsanlegg	80,0	40,0	Rentestøtteordning. Differanse mellom søknadsbeløp og faktisk tildelt i 2025 er 1,6 mrd. kroner. Med en rente på 5 prosent utgjør det 80 mill. kroner full innfasen. I første år vil utbetalingsprofil skje gjennom hele året.
KUD	320	55	Norsk kulturfond - arrangørstøtte til barnefestivaler	5,0	5,0	Økt arrangørstøtte til barnefestivaler
KUD	320	74	Foreningen Norden	0,8	0,8	Reversere kutt
KUD	320	74	Skuespiller- og danseralliansen	6,0	6,0	Reversere kutt (4 mill.) + økt satsing
KUD	320	74	Musikeralliansen	7,5	7,5	
KUD	320	74	Norsk publikumsutvikling	2,0	2,0	Reversere kutt
KUD	320	74	Bergen kjøtt	1,0	1,0	
KUD	320	76 (ny)	Norwegian Arts Abroad	10,0	10,0	
KUD	322	70	Griegkvartalet	10,0	10,0	
KUD	323	70	Arktisk Filharmoni	10,0	10,0	Reversere kutt
KUD	323	70	Operaen i Kristiansund	3,0	3,0	Økt driftsstøtte
KUD	323	70	Teater Manu	2,0	2,0	
KUD	325	71	Kreativ Eksport Norge	5,0	5,0	Opprettelse av et «Innovasjon Norge» for kreative næringer, jf. valgløfte kultur. Satt en sum som kan være en forprosjektsum. Denne posten blir lagt ned pga regjeringens kutt i kultur som næring i Innovasjon Norge.
KUD	326	73	Noregs Mållag	0,6	0,6	
KUD	326	74	Det Norske Samlaget	1,0	1,0	

Venstres forslag til statsbudsjett 2026

KUD	326	75	Ordboksarbeid ved UiB	2,0	2,0	
KUD	328	70	Nynorsk kultursentrum	1,0	1,0	
KUD	328	78	Det Internasjonale Barnekunstmuseet, Oslo	5,3	5,3	Reversere kutt
KUD	334	72	Insentivordningen for film- og serieproduksjoner	75,0	75,0	
KUD	334	78	Noneda – Norsk nettverk for dataspillbedrifter	1,0	1,0	
KUD	334	78	Internasjonalt samisk film-institutt (ISFI)	12,0	12,0	
KUD	334	78	Dataspill	20,0	20,0	15 til utvikling, 5 til formidling
KUD	350	1	Sekretariatet for diskrimineringsnemda	2,0	2,0	Redusere saksbehandlingstid.
KUD	351	70	Jenter og teknologi	1,0	1,0	Reversere kutt
KUD	351	72	Oslo Pride	0,5	0,5	
KLD	1429	71	Fredede kulturminner i privat eie	5,0	5,0	
KLD	1429	73	Bygningsvern	5,0	5,0	
KLD	1429	74	Fartøyvern	5,0	5,0	
KLD	1429	79	Verdensarvsentre	10,0	10,0	
KUD	300	79	Til disp	-5,9	-5,9	Posten avvikles. Det er ingen andre departement som har en «til disp-post». KUD har i tillegg store beløp «til disp» gjennom tippemidlene.
KUD	326	80	KAB	-4,2	-4,2	
SUM RAMMEOMRÅDE 3: KULTUR OG LIKESTILLING				471,1	431,1	

Rammeområde 4: Utenriks

Dep.	Kapittel	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
UD	100	21	EU-utredning	5,0	5,0	Utrede konsekvenser av norsk EU-medlemskap
UD	115	21	Kulturfremme	5,0	5,0	
UD	115	22	Næringsfremme	5,0	5,0	
UD	115	70	Norwegian Arts Abroad	6,3	6,3	Reversere kutt
UD	159	70	Gaza	200,0	200,0	
UD	159	72	Afghanistan	20,0	20,0	
UD	159	75	Regionbevilgning, Afrika	400,0	400,0	Reversere kutt + økt innsats i Sudan
UD	160	70	UNAIDS	50,0	50,0	
UD	161	70	Utdanning	150,0	150,0	
UD	165	71	Klimainvesteringsfondet - risikokapital	350,0	350,0	
UD	165	91	Klimainvesteringsfondet - kapitalinnskudd	1 000,0	1 000,0	Under strek, men inngår i BNI-beregningen
UD	171	70	Kjernestøtte til UNDP	100,0	100,0	Reversere kutt
UD	171	71	Kjernestøtte til FNs barnefond (UNICEF)	100,0	100,0	Reversere kutt
UD	172	70	Kjernestøtte til Verdensbankens fond for de fattigste (IDA)	200,0	200,0	En av de mest effektive kanalene for bistand. Går til de fattigste landene sør for Sahara. 1 krone inn tilsvarer 4 kroner til effektiv fattigdomsbekjempelse
JD	480	50	Svalbard: Psykisk helsehjelp	5,0	5,0	Psykisk helsehjelp på Svalbard, spesielt rettet mot unge
UD	162	71	Bistand: Småskala landbruk	-500,0	-500,0	Omprioriteres til annen bistand
UD	162	72	Bistand: Finansierte garantiordning for fornybar energi med garantipremier, ikke med tapsavsetning, jf. hovedregelen i økonomiregelverket	-375,0	-375,0	Omprioriteres til annen bistand.
SUM RAMMEOMRÅDE 4: UTENRIKS (eks. kapitalinnskudd Klimainvesteringsfondet)				721,3	721,3	

Rammeområde 5: Justis

Dep.	Kap.	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
JD	410	1	Landsdekkende hurtigspor for unge lovbyggere	25,0	25,0	Utvide ordningen ut over Oslo
JD	410	1	Økt saksbehandlingskapasitet, domstolene	50,0	50,0	
JD	410	21	Økt digitalisering, domstolene	50,0	50,0	
JD	430	1	Økt bemanning i norske fengsler og antall soningsplasser med fotlenke	50,0	50,0	Bedre bemanningen i Kriminalomsorgen
JD	430	1	Bedre psykisk helsehjelp i fengslene	25,0	25,0	Øke tilstedeværelsen av psykisk helsepersonell i fengslene
JD	433	70	Oppfølging av unge lovbyggere	200,0	200,0	Pilotprosjekt med en-til-en-oppfølging i tre politidistrikter (Oslo, Agder og Øst).
JD	433	70	Exit-programmer for ungdoms- og gjengkriminelle	15,0	15,0	Redusere tilbakefall etter endt soning.
JD	440	1	Nasjonalt cyberkriminalitetssenter (NC3)	50,0	50,0	Styrket innsats mot cybertrusler og cyberkriminalitet
JD	440	1	Forebygging av organisert kriminalitet i politidistriktene	100,0	100,0	Redusere rekruttering av gjengkriminelle, bl.a. ved økt bruk av spaning og nærpolti
JD	440	1	Kripos	15,0	15,0	Enhet for etterforskning av internasjonale forbrytelser
JD	440	1	Inndragingsteam i hvert politidistrikt	35,0	35,0	Inndragingsteam bestående av en jurist, en etterforsker og en revisor
	443	1		15,0	15,0	
JD	440	1	Psykiatrigrupper	10,0	10,0	Bevare psykiatrigruppen i Oslo og opprette flere grupper i andre distrikt.
	443	1		10,0	10,0	
JD	440	1	Dyrepolti	8,8	8,8	10 nye årsverk
	443	1		8,8	8,8	
JD	443	1	Økt etterforskning og irrettføring av ungdoms-, gjeng- og organisert kriminalitet.	75,0	75,0	Påtalemyndighetene i politiet
JD	455	71	Frivillig beredskap	50,0	50,0	
JD	466	70	Salærsats, tolker	9,1	9,1	Reversere kutt
	470	70		11,4	11,4	

Venstres forslag til statsbudsjett 2026

JD	470	72	Etablering av en riksdek- kende førstelinjetjeneste for rettshjelp	196,0	196,0	Et fysisk, telefonisk og digitalt tilbud, som dekker alle landets kommuner og fengsler.
JD	470	72	Spesielle rettshjelptiltak	20,0	20,0	Jussbuss, Jurk, Gatejuristen, NOAS
JD	440	1	2000 kvoteflyktninger	12,0	12,0	
	440	25		4,4	4,4	
	444	1		0,6	0,6	
JD	3440	6	Reduserte gebyr, utlendings- saker	40,5	40,5	25 pst reduksjon i gebyr knyttet til arbeidstillatelse, oppholds- tillatelse for studier og for forskere. Gebyr reduseres med ca. 1.500 kroner i snitt.
JD	410	1	Nedlegging av nye tingretter	-28,1	-28,1	
JD	430	1	Mer soning med elektronisk kontroll (fotlenker)	-35,0	-35,0	Strafferammen for elektronisk kontroll utvides fra 6 til 12 mnd.
JD	430	1	Individuell vurdering av sik- kerhetssoning for domfelte med fengselsstraff lenger enn to år.	-203,0	-203,0	Flere flyttes fra høysikkerhets- fengsel til lavsikkerhetsfeng- sel. Anslag basert på at det vil omfatte 300 innsatte årlig.
JD	440	1	Politidirektoratet	-19,2	-19,2	5 pst. effektiviseringskutt ut over ABE
JD	440	1	Nedlegging av nye politikon- tor med unntak av Mortens- rud og Magnormoen	-100,0	-100,0	Omprioriteres til annen kriminalitetsforebygging
SUM RAMMEOMRÅDE 5: JUSTIS				701,3	701,3	

Rammeområde 6: Innvandring, regional utvikling og bolig

Dep.	Kap.	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
KDD	553	69	FORREGION. Forskningsbasert innovasjon i regionene	60,2	60,2	Videreføring av ordningen. Foreslått kuttet av regjeringen.
KDD	581	70	Stryket bostøtte	160,0	145,0	Redusert avtrapping mot økende inntekt med 12 pst. (tilsvarer en heving av inntektsgrensen med ca. 10 pst)
KDD	581	76	Tilskuddsordning for utleieboliger	192,0	90,0	Gjeninnføre ordning. Tilsagnsramme 200 mill. kr. årlig
KDD	590	65	Styrke område- satsingene	65,0	65,0	Øke bevilgningene til Fredrikstad, Gjøvik, Halden, Indre Østfold, Kristiansand, Larvik, Sarpsborg, Skien og Tromsø fra 5 til 10 mill. kr. og utvide ordningen til Sandefjord og Lillestrøm (10 mill. hver). Se også forslag om å styrke laget rundt elever i grunnskolen i leve- kårsutsatte områder, ramme 18.
AID	671	62	Jobbsjansen	43,5	43,5	250 flere plasser
AID	670	1	2000 kvoteflyktninger	14,0	7,7	Røde tall = økte inntekter. Nettosum = 333,5 mill. kr. Se også ramme 5.
	671	60		778,6	259,7	
	671	61		34,0	9,4	
	672	60		85,4	22,8	
JD	490	1		37,0	37,0	
	490	73		8,6	8,6	
	490	75		23,7	23,7	
	3490	3		-43,8	-43,8	
	3490	6		-8,6	-8,6	
AID	671	71	Tilskudd til integre- ringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner	25,0	25,0	

AID	671	71	Videreføre øremerkede tilskudd	0,0	0,0	Regjeringen foreslår å avvikle øremerking og innføre en søknadsbasert ordning. Betyr at følgende organisasjoner beholder sin støtte: Antirasistisk Senter (ARS) (6.075 mill.), Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA) (1.26 mill.), Minotenk – minoritetspolitisk tenketank (4 mill.), MiRA Ressurscenter for kvinner med minoritetsbakgrunn (4.15 mill.), Multikulturelt Initiativ og Ressursnettverk (0.5 mill.), Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS) (3.13 mill.), Organisasjon Mot Offentlig Diskriminering (OMOD) (2.04 mill.), Selvhjelp for innvandrere og flyktninger (SEIF) (5.35 mill.), LIM – Likestilling, integrering, mangfold (2 mill.), Utrop (1.5 mill.), Caritas Norge (3 mill.), Samora (1.5 mill.), Stiftelsen Fargespill (2 mill.) og Bydelismødre (1 mill.)
AID	672	60	Tilskudd til utvidet norskopplæring for flyktninger fra Ukraina	116,7	116,7	Regjeringen foreslår å avvikle tilskuddet.
KDD	2412	90	Øke Husbankens låneramme med 5 mrd. kroner	3 755,0	352,0	Røde tall = økte inntekter. Blå tall = under streken.
	5312	90		303,0	2,0	
	5615	80		-251,0	-8,0	
KDD	553	63	Interreg	-25,0	-25,0	Omprioriteres til FORREGION
KDD	553	65	Bistand og veiledning til distriktskommuner	-17,0	-17,0	Omprioriteres til FORREGION
KDD	553	66	Bygdeveksttaler	-37,0	-37,0	Halvering av programmet. Omprioriteres til klynger og innovasjon, herunder FORREGION.
KDD	581	72	Etablering og tilpassing i distriktskommuner	-11,0	-11,0	Ordningen avvikles. Henger sammen med kutt i bygdeveksttaler
KDD	595	1	Statens kartverk	-55,2	-55,2	5 pst. effektiviseringskutt ut over ABE
SUM RAMMEOMRÅDE 6: INNVANDRING, REGIONAL UTVIKLING OG BOLIG (ekskl. økte lånerammer i Husbanken)				1 195,1	708,7	

Rammeområde 7: Arbeid og sosial

Dep.	Kap.	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
AID	621	70	Tilskudd til humanitære tiltak rettet mot EØS-borgere	10,0	10,0	Regjeringen foreslår å avvikle tilskuddet. Nok et usosialt, storby-fiendtlig forslag
AID	621	75 (ny)	Opprette et sosialt investeringsfond etter dansk modell	50,0	50,0	
AID	634	75	Varig lønnstilskudd	40,0	40,0	Dobling av regjeringens forslag til styrking av posten
AID	634	76	Midlertidig lønnstilskudd	260,0	260,0	1000 flere personer omfattet av ordningen
AID	634	76	Tilskudd til sommerjobb	28,0	28,0	1000 flere personer omfattet av ordningen
AID	605	1	Flere VTA-plasser	22,0	22,0	500 flere plasser. Totalt 15 000 plasser i 2026.
	634	77		56,0	56,0	
AID	2541	70	La selvstendig næringsdrivende beholde opptjente rettigheter til dagpenger i inntil to år	190,0	90,0	
AID	2620	70	Ikke avvikle ordningen med overgangsstønad for enslig far eller mor	61,0	61,0	Hele ordningen foreslås avviklet for nye tilfeller fra 1.7.2026.
		73		2,0	2,0	
AID	2620	72	Økt og forbedret stønad til barnetilsyn til enslige forsørgere	37,0	37,0	Oppheve inntektsbegrensningen i ordningen som i dag er 6G og øke stønadsgrad fra 64 til 80 pst av utgifter. Regjeringen foreslår for alle praktiske formål å avvikle ordningen ved at den bare skal gjelde for barn under 15 måneder eller for særlig tilsynskrevende barn fra 1.7.2026.
AID	2650	70	Innføre en rett til sykepenger for personer over 70 år som er i arbeid.	160,0	160,0	I dag har personer som er fylt 70 år ikke rett på sykepenger. Tiltak for å få flere til å stå i jobb lenger. Anslag basert på at det i dag er ca. 35 000 personer over 70 år som er i jobb og at disse har samme gjennomsnittlige årslønn og sykefravær som befolkningen for øvrig.
AID	2650	71	Sykelønnsordning, selvstendig næringsdrivende	153,0	153,0	Endres tilsvarende Venstres forslag til endringer i sykelønn. 100 pst. kompensasjon (fra dag 17. sykedag) i seks måneder, 80 pst. etter det. I dag er ordningen 80 pst fra dag 17.

AID	2651	70	Senket inngangskrav til arbeidsavklaringspenger til 40% av redusert arbeidsevne, som del av sykepengereform	165,0	55,0	Del av omlegging av sykelønnsordningen for ekspertgruppens anbefaling
AID	2651	70	Reform av AAP-ordningen	1 430,0	715,0	Kompensasjonsgraden i AAP-ordningen endres som følger: Kompensasjonsgraden i det første året økes fra 66 til 80 pst. I år to reduseres den til 70 prosent og i år tre til 66 prosent. Hensikten med omleggingen er 1) nedtrapping fra sykelønn skal være mindre dramatisk 2) at omleggingen henger logisk sammen med det vi gjør på sykelønn, 3) at personer med stor sannsynlighet til å komme tilbake til arbeidslivet med et sykdomsforløp som varer ut over ett år (typisk kreft-behandling) beholder samme kompensasjon og ikke minst 4) et mye større incentiv til tidligere avklaring. Innføres for nye tilfeller fra 1.7.2026 (fordi NAV trenger tid til å håndtere denne type regelverksendringer.)
AID	2651	70	Utvide ordningen med å beholde AAP mens du etablere egen virksomhet	7,0	3,0	Utvide perioden for å beholde AAP mens du etablere egen virksomhet i utviklingsfase fra 6 til 12 måneder og oppstartsfase fra 3 til 6 måneder
AID	2655	70	Økt inntektsgrense i uføreordningen	523,0	261,5	Inntektsgrensen før avkortning i uførestønad fra 0,4 til 0,75G. Innføres fra 1.7.2026 (fordi NAV trenger tid til å håndtere regelverksendringer.)
AID	2661	79	Aktivitetshjelpemidler	50,0	50,0	Utsyr til para-utøvere mm. Økningen medfører at ca. 400 personer ekstra kan få støtte til hjelpemidler
AID	605	1	1000 færre tiltaksplasser	-36,0	-36,0	Omfordeles til VTA-plasser og lønnstilskudd
	634	76		-141,0	-141,0	
AID	605	1	Videreføre overgangsstønad for enslige forsørgere	-2,0	-2,0	Kostnad for NAV å avvikle ordningen
AID	605	1	Rekrutteringsprogram for unge utenfor jobb og utdanning til helse- og omsorgssektoren	-3,6	-3,6	Omfordeles til VTA-plasser og lønnstilskudd
	634	1		-34,4	-34,4	
AID	640	1	Arbeidstilsynets oppfølging av nytt innleieregelverk	-15,5	-15,5	Feil ressursbruk

AID	666	70	Tilskudd til AFP i privat sektor	-180,0	-180,0	Det statlige bidraget avvikles for nye personer i ordningen fra 1.1.2026
AID	612	1	Øke avkortning av pensjon for gifte og samboende pensjonister	-21,0	-21,0	Økes fra 10 til 15 pst avkortning.
	2670	70		-2 850,0	-2 850,0	
AID	2650	70	Reformere sykelønnsordningen	-5 067,0	-6 621,0	Modell som foreslått av ekspertgruppen til sysselsettingsutvalget 2019
	2650	71		33,0	5,0	
	2650	75		-287,0	-172,0	
ED	4860	1	Gebyrer, Havindustri-tilsynet	-319,0	-319,0	Havindustri-tilsynet finansieres på samme måte som Finanstilsynet, gjennom gebyr for tilsynsvirksomhet. Økte inntekter.
SUM RAMMEOMRÅDE 7: ARBEID OG SOSIAL				-5 679,5	-8 337,0	

Rammeområde 8: Forsvar

Dep.	Kapittel	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
FD	1700	78	Økt produksjonskapasitet SMB for å motvirke flaskehalser i produksjonskjedene	125,0	125,0	Tilskuddsordning
FD	1700	78	Akselerator for norsk forsvarsindustri	10,0	10,0	Nasjonal medfinansiering til en akselerator for å styrke norsk forsvarsevne samt utvikle oppstartsbedrifter innen sivile og militære teknologier innenfor NATOs innovasjonssystem (NATO DIANA)
FD	1720	1	Ammunisjonslagre	100,0	100,0	Forsert oppgradering/innkjøp
FD	1720	1	Bekledning og utrustning, Heimevernet	70,0	70,0	
FD	1760	45	Tilrettelagt innhenting av grensekryssende elektroniske kommunikasjon	-225,0	-225,0	Halvering av anslått utbetaling i 2026. Omprioriteres til annen forsvarsinnsats.
FD	1760	45	Reduksjon i FMAs konsulentbruk, omprioriteres til personlig bekledning og utrustning i Heimevernet	-70,0	-70,0	
SUM RAMMEOMRÅDE 8: FORSVAR				10,0	10,0	

Rammeområde 9: Næring

Dep.	Kapittel	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
NFD	900	75	Senter for gjenvinning av kritiske og strategiske råmaterialer	15,0	15,0	
NFD	900	81	Leverandørutviklingsprogrammet (LUP)	5,0	5,0	Program for innovative offentlige anskaffelser. Reversering av (et merkelig) kutt.
NFD	904	1	Brønnøysundregistrene	15,0	15,0	Utvidet åpningstid, veiledningstjeneste for gründere + system for digital bærekraftsrapportering (forenkling)
NFD	915	1	Regelrådet	10,0	10,0	Regelrådet legges ikke ned
NFD	922	75	Nasjonalt senter for jordobservasjon, Tromsø	25,0	25,0	Basisfinansiering første år
NFD	924	70	EU-program	40,0	40,0	Norsk deltakelse i InvestEU Advisory Hub fra 1.1. (30 mill. kr.). Deltakelse i virkemidlene knyttet til sosiale investeringer og humankapital i InvestEU-fondet fra 1.7. (10 mill. kr.)
NFD	952	50	Investinor	140,0	140,0	250 mill. kroner til tidligfasekapital (såkorn og venture) og 150 mill. kroner til fond-i-fond mandatet.
	952	95		260,0	260,0	
NFD	2421	50	Etablererkurs og veiledningstjeneste for ukrainske flyktninger om å starte og drive egen bedrift i Norge.	0,0	0,0	10 mill. kroner øremerkes på budsjettposten
NDF	2421	50	Videreføre nivået på tilskudds- og låneordninger for etablerere og bedrifter	94,0	94,0	Foreslått kuttet av regjeringen
NFD	2421	70	Inkubasjonsprogrammet	30,0	30,0	Etablering av fem konsortier av inkubatorer innen forsvar og sikkerhet, havnæring, helse, landbruk og kommersialisering av forskning.
NFD	2421	71	Modne klynger og innovative næringsmiljøer	50,0	50,0	
NFD	2421	74	Adapt2Explore	5,0	5,0	Prosjekt for bedre tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne i reise- og opplevelsesnæringen

NFD	2421	76	Miljøteknologiordningen	100,0	100,0	Foreslått kuttet med 72 mill. kroner av regjeringen. Har som konsekvens at det er ingen eller svært få nye tilsagn som kan gis i 2026. Ordningen er kuttet med 225 mill. kroner siden 2021.
NFD	2426	71	Katapultordning og test-fasiliteter	200,0	200,0	Styrke den generelle ordningen, opprette en helsekatapult og opprette en mini-katapult-ordning.
NFD	909	73	Nettolønnsordningen	-403,0	-269,0	Maksimalt tak i ordningen settes til 190.000 kroner per ansatt.
NFD	910	1	Sjøfartsdirektoratet	-27,3	-27,3	5 pst. effektiviseringskutt ut over ABE
NFD	911	1	Markedsetterforskning, konkurransetilsynet	-5,0	-5,0	Vi var mot de nye utvidede fullmaktene og verktøy som Stortinget vedtok.
NFD	950	21	Konsulentbistand og meglerhonorar ifbm statlige oppkjøp (og salg)	-13,1	-13,1	
NFD	2421	50	Ikke øremerke støtte til «innovasjonstilskudd rettet inn mot bedrifter med større batteripro-sjekter»	-200,0	-200,0	Omfordeler til andre tiltak under Innovasjon Norge.
NFD	2421	50	Redusert støtte til petro-leumsrelaterte prosjekter	-40,0	-40,0	Anslag. Basert på tall fra 2024
	2421	71	under Innovasjon Norge	-10,0	-10,0	
NFD	5325	55	Tilbakeføring av tapsav-setning «Grønn industrifi-nansiering»	-500,0	-500,0	Det er en ubenyttet taps-avsetning på 860 mill. kroner. Økte inntekter.
NFD	5325	53	Tilbakeføring tapsfond pakkereiser (pandemi-tiltak)	-75,0	-75,0	Det gjenstår bare lån og renter for vel 30 mill. kr, mens det er 98,5 mill. avsatt på ordningen per august. Økte inntekter.
NFD	5460	25	Tilbakeføring tapsavset-ning garantiordning for lån til små og mellomstore bedrifter.	-200,0	-200,0	Omfordeler andre tiltak til små og mellomstore bedrifter. Det er satt av om lag 1,7 mrd. kroner på posten. Økte inntekter.
NFD	5460	85	Tapsavsetning, garan-tiordning for små og mellomstore bedrifter (pandemi tiltak)	-280,0	-280,0	Det gjenstår lån m.m. for 1,4 mrd. kroner, mens gjenstående tapsavsetning er 1,68 mrd. kroner. Økte inntekter.
SUM RAMMEOMRÅDE 9: NÆRING (ekskl. kapitalinnskudd i Investinor)				-1 024,4	-890,4	

Rammeområde 10: Fiskeri

Dep.	Kapittel	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
NFD	919	75	Omstillingstiltak for fiske- rinæringen i Oslofjorden	15,0	15,0	Dobling av regjeringens forslag
NFD	917	1	Fiskeridirektoratet	-26,8	-26,8	5 pst. effektiviseringskutt ut over ABE
NFD	917	23	Prisråd for havbruk	-17,9	-17,9	Avvikles
NFD	919	73	Kompensasjon for CO2-avgift for fiskeflåten	-293,6	-293,6	Videreføres på 2024-nivå. Skulle vært avviklet i 2025. I stedet har ordningen økt til 640 mill. kroner.
NFD	919	75	Avvikle tilskudd til selfangst	-1,5	-1,5	
SUM RAMMEOMRÅDE 10: FISKERI				-324,8	-324,8	

Rammeområde 11: Landbruk

Dep.	Kapittel	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
LMD	1115	1	Mattilsynet	20,0	20,0	Øremerkes mattrygghet og dyrevelferd i landbruk og havbruk.
LMD	1135	50	Alternativ til dyreforsøk	22,0	12,0	Inkl. 2 mill. kr. til Norecopa og 10 mill. til etablering og drift av et norsk 3R-senter (statlig senter for alternativer til dyreforsøk). Lavere kostnad i oppstartsår.
LMD	1138	70	Støtte til organisasjoner	10,0	10,0	Biologisk-dynamisk Forening (BdF) (2 mill. kr.), Dyreveral- liansen (0,5 mill. kr.), NOAH (1 mill. kr) og Matsentralen Norge (6,5 mill. kr).
LMD	1150	74	Vannmiljøtiltak	50,0	50,0	Øremerket Oslofjorden
LMD	1152	71	Biokull. Investeringsstøtte og teknologiutvikling.	50,0	50,0	Økt bruk av biokull i jord- bruksjord og metallindustri. Dersom biokull erstatter fossilt kull i metallindustrien vil det medføre et utslippskutt på 300 000 tonn CO2.
LMD	1152	71	Bionova	50,0	50,0	Program for biogassproduksjon
LMD	1138	75	Tilskudd til Dyrsku'n	-1,2	-1,2	Tilskuddsordning avvikles.

Venstres forslag til statsbudsjett 2026

LMD	1138	76	Rekruttering til mat- og måltidsbransjen	-10,0	-10,0	Forslag til ny tilskuddsordning fra regjeringen. Omprioriteres til økt lærlingtilskudd.
LMD	1142	1	Landbruksdirektoratet	-15,9	-15,9	5 pst. effektiviseringskutt ut over ABE
LMD	1142	75	Avvikle strømstøtteordningen for jordbruket	-79,0	-79,0	Bør inngå som en del av grunnlaget for jordbruksavtalen og ikke som en støtteordning utenfor
LMD	1149	71	Reduksjon av tilskudd til etablering av skogsbilveier	-20,0	-20,0	Skogsbilveier mv. Omprioriteres til klimatiltak.
LMD	1149	73	Reduksjon av tilskudd til gjødsling av skog	-9,0	-9,0	Omprioriteres til klimatiltak.
LMD	1150	50	Veibygging og drift i vanskelig terreng	-25,0	-25,0	Omprioriteres til klimatiltak.
LMD	1150	73	Redusere prisnedskrivningstilskuddet for korn	-750,0	-750,0	Omprioriteres til mva-fritak på frukt og grønt. Tilskuddet (som i praksis subsidierer kraftfor) er totalt på 2 mrd. kroner. Vi har lenge vært for en avvikling av tilskuddet og omprioritere dette til tiltak for frukt og grønt m.m.
LMD	1150	74	Bunnfradraget i produksjonstilskuddet økes til 10 000 kroner	-146,0	-146,0	Økes fra 6 000 kroner.
SUM RAMMEOMRÅDE 11: LANDBRUK				-854,1	-864,1	

Rammeområde 12: Olje og energi

Dep.	Kap.	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
ED	1820	22	Økte midler til flom- og skredsikring	117,0	117,0	Øker potten for flom- og skredsikring til 500 mill
ED	1825	50	Enova	500,0	500,0	Energieffektiviseringstiltak, 150 mill. kr. øremerkes bedrifter i NO2. Omprioriteres fra Norgespris.
ED	1850	50	Tilskuddsordning for planlegging av CCS ved avfallsanlegg ved de store byene	400,0	400,0	Utrede karbonfangst- og lagring ved hvert av de enkelte avfallsanleggene i Trondheim, Bergen, Stavanger, Kristiansand, Fredrikstad, Ålesund, Gjøvik og Tromsø. 50 mill. kroner til hver by.
ED	1850	50	CCS Melkøya	50,0	50,0	Planlegging og prosjektering
ED	1850	73	Fremtidsrettet forskning på klimavennlig teknologi	50,0	50,0	Forskning på bl.a. CCS, hydrogen og fornybar energi
NFD	954	70	Administrasjon Petoro AS	-453,8	-453,8	Flyttes til SDØEs kontantstrøm. Lov om Statens pensjonsfond §4 (1) må endres samtidig.
ED	1800	71	Norsk Oljemuseum	-17,4	-17,4	Museet hadde inntekter på 46 mill. i 2024, 16 mill. kom fra ED. Næringen kan heller finansiere dette. Omprioriteres til andre museum og kulturtiltak.
ED	1810	1	Sokkeldirektoratet	-54,1	-54,1	Nominell videreføring av driftsbudsjett
ED	1810	21	Kartlegging av havbunns-mineraler	-150,0	-150,0	Ingen ny kartlegging i 2026
ED	1810	21	Kartlegging av oljeres-surser	-55,0	-55,0	Ingen ny kartlegging i 2026
ED	1850	73	Petroleumsforskning	-200,0	-200,0	Omprioriteres til annen FoU-virksomhet.
ED	1850	75	Kutt i petroleumsporteføljen til NORWEP	-15,0	-15,0	
NFD	5440	24	Administrasjon Petoro AS	453,8	453,8	Flyttes til SDØEs kontantstrøm. Påvirker ikke budsjettbalansen.
SUM RAMMEOMRÅDE 12: OLJE OG ENERGI				171,7	171,7	

Rammeområde 13: Miljø

Dep.	Kapittel	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
KLD	1400	21	Uavhengig råd for klima- og energipolitikk	10,0	7,5	Lavere kostnad i oppstartsåret. Basert på kostnader fra det finske klimapanelet.
KLD	1400	76	Grønt Landtransport-program	2,0	2,0	
KLD	1420	21	Kartlegge natur, grå arealer og restaurerbar natur	25,0	25,0	
KLD	1420	21	Tilskudd til vannmiljø-tiltak, kalking, anadrome laksefisk og bekjempelse av pukkellaks	25,0	25,0	Bl.a. til kalking av Mandalselva
KLD	1420	21	Prioriterte tiltak for villrein	10,0	10,0	
KLD	1420	21	Statlige vannmiljøtiltak og vassdrags-restaurering	50,0	50,0	
KLD	1420	31	Tiltak i verneområder og naturrestaurering	25,0	25,0	
KLD	1420	32	Frivillig skogvern	400,0	400,0	Posten er foreslått kuttet med 200 mill. kr. i forhold til NB 2025 og nær 450 mill. kr i forhold til NB 2024.
KLD	1420	33 (ny)	Tilskudd til verts-kommuner med store nasjonale verneområder	15,0	15,0	
KLD	1420	39	Oppryddingstiltak i forurenset sjøbunn	200,0	200,0	Prioriterte prosjekt: Vågen i Bergen, Galeivågen, Stavanger og Aspevågen i Borgundfjorden (Ålesund)
KLD	1420	60	Natursats	100,0	100,0	Tilskudd til naturmangfoldstiltak i kommunene, inkl. planvask m.m.
KLD	1420	61	Klimasats	191,9	191,9	Tilskudd til klimatiltak i kommunene. Samlet ramme på 300 mill. til nye tilsagn i 2026
KLD	1420	61	Klimatilpasningstiltak i kommunene	89,6	89,6	Regjeringens forslag er kun 11,4 mill. kr. I 2024 fikk kun 13 av 56 søknader tilsagn på grunn av liten ramme. Samlet ramme = 100 mill. kroner
KLD	1420	71	Tiltak mot marin forsøpling	25,0	25,0	

KLD	1420	75	Økt vrakpant	168,0	168,0	Økes fra 3 000 til 5 000 kroner. Raskere utskifting av bilparken til mer miljøvennlige biler.
KLD	1420	77	Stiftelsen Miljømerking	1,4	1,4	Reversering av kutt
KLD	1420	78	Tilskudd til friluftsktivet	25,0	25,0	Reversering av kutt (15) og økning (10)
KLD	1420	80	Tiltak for å ivareta naturen	50,0	50,0	Bl. a. ville pollinerende insekter, truede naturtyper og arter, tiltak mot fremmedarter
KLD	1420	80	Naturrestaurering	20,0	20,0	Bl.a. tareskog og blå skog
KLD	1420	80	«Oslofjord-dirigent»	25,0	25,0	Nasjonal koordinatorkonsjonn for å samordne tiltak på tvers av forvaltningsnivåer og kommunegrenser for å redde Oslofjorden.
KLD	1420	80	Toppfinansiering av moderne renseanlegg langs Oslofjorden	100,0	100,0	Første avsetning til et fond som bidrar til nitrogenrensing og som premierer samarbeid, høy rensesgrad og rask gjennomføring.
KLD	1420	85	Stiftelsen nasjonalt villakssenter	8,0	8,0	Tana, Namsos, Lærdal og Lyngdal (2 mill. til hver)
KLD	1420	85	Runde miljøsenter	5,0	5,0	
KLD	1428	50	Styrking av Enova	3 000,0	3 000,0	Punktutslippsprogram, elektrifisering av vare- og nyttetransport m.m.
KLD	1482	73	Klima- og skoginitiativet	166,0	166,0	Reversering av kutt. Inngår i bistandsramma
KLD	1420	74	CO2-kompensasjonsordningen	-4 351,2	-4 351,2	Andelen som ikke går til klima- og energieffektiviseringstiltak avvikes.
KLD	1481	22	Kjøp av klimakvoter	-200,0	-200,0	
SUM RAMMEOMRÅDE 13: MILJØ				185,7	183,2	

Rammeområde 14: Kontroll og konstitusjon

Dep.	Kapittel	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
FIN	51	1	Riksrevisjonen	-34,4	-34,4	5 pst. effektiviseringskutt ut over ABE
SUM RAMMEOMRÅDE 14: KONTROLL OG KONSTITUSJON				-34,4	-34,4	

Rammeområde 15: Helse

Dep.	Kap.	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
HOD	701	60	Helseteknologi i kommunal helse- og omsorgstjeneste	27,4	27,4	Styrking av ordningen. Totalt 100 mill. i ordningen i 2026
HOD	701	73	Digitalisering i kommunale helse- og omsorgstjeneste	29,6	29,6	Styrking av ordningen. Totalt 75 mill. i ordningen i 2026
HOD	701	73	Tilskudd til digitale helsetestasjoner for ungdom	20,0	20,0	
HOD	702	70	Frivillig helseberedskap	20,0	20,0	Tilskudd til bl.a. Røde Kors, Norsk Folkehjelp og NKS
HOD	714	60	Psykisk helse i skolen	20,0	20,0	
HOD	714	79	Friluftstiltak	10,0	10,0	
HOD	714	79	Kostholdstiltak	10,0	10,0	
HOD	732	70	Tilbud om 1 time fysioterapi for alle kvinner etter fødsel	26,0	26,0	
HOD	732	72	Opprettholde aktivitet i barne- og ungdomspsykiatrien (BUP) ved OUS	19,0	19,0	OUS har pålagt BUP å kutte 19 millioner i 2026
HOD	732	72	Flere jordmødre og styrket fødselsomsorg	60,0	60,0	100 flere jordmødre fordelt på helseregioner etter størrelse. Se også forslag om flere studieplasser for jordmødre, ramme 16
	732	73		22,0	22,0	
	732	74		15,5	15,5	
	732	75		13,5	13,5	
HOD	732	77	Ikke avvikle refusjon for laboratorieanalyser rekvirert av private leger som ikke har avtale med det offentlige	258,0	258,0	Foreslått avvirket av regjeringen. Gjelder f.eks. vevsprøver m.m. foretatt av private gynekologer
HOD	732	75	Fødeavdeling, Alta	10,0	10,0	
HOD	760	61	Ikke avvikle den øremerkede tilskuddsordningen til helsestasjon- og skolehelse-tjeneste	472,2	472,2	Regjeringen foreslår å avvikle øremerket tilskudd under HOD og overføre midlene til en ny ordning med «tverrsektorielt tilskudd til forebyggende tiltak for barn og unge». Medfører tilsvarende reduksjon på post 846.63 under BFD, ramme 2.

Venstres forslag til statsbudsjett 2026

HOD	765	21	Rask psykisk helsehjelp (RPH)	175,0	175,0	Utvides til 50 nye kommuner, der staten dekker 50 pst. I dag mangler 247 kommuner RPH-tilbud, og finansieringen skjer av kommunene selv, mens staten henter ut store deler av gevinsten gjennom reduserte sykepenge, AAP og bevilgninger til spesialisthelsetjeneste. Folkehelseinstituttet har beregnet en samfunnsøkonomisk gevinst på 5,26 kroner for hver kroner som brukes på RPH.
HOD	765	62	Kommunalt rusarbeid	44,0	44,0	Reversering av kutt
HOD	765	62	Overdoseforebygging	5,0	5,0	
HOD	765	71	Pårørendesenteret	9,5	9,5	Reversering av kutt. Regjeringen foreslår å fjerne hele tilskuddet.
HOD	765	73	Fontenehus	5,0	5,0	
HOD	765	75	Tiltak for forebygging av selvmord og selvskading	20,0	20,0	
HOD	770	70	Tannhelsetjeneste for pasienter med psykiske plager og ACT/FACT	10,0	10,0	
HOD	780	50	Forskning på kvinnehelse	40,0	40,0	
HOD	781	79	Kvinnehelsehus	20,0	20,0	Tilskudd til NKS til drift og utvidelse av tilbud
HOD	781	79	Endometrioseforeningen	2,0	2,0	
HOD	2711	72	Stønad til tannbehandling for personer med sterkt nedsatt evne til egenomsorg	86,0	35,0	Forslått fjernet av regjeringen og et brudd på et vedtak (929) i Stortinget fra juni 2023 om å styrke ordningen.
HOD	2751	70	Menopausal hormonbehandling (overgangsalder) i blå reseptordningen	200,0	200,0	Anslag basert på at det i 2024 ble solgt hormonplaster m.m. for 300 mill. kroner, at noe av dette var omfattet av frikortgrense og at ikke alle preparater blir omfattet.
HOD	732	70	Reduksjon i byråkrati i helseforetak	-50,0	-50,0	

HOD	732	82	Redusert Låneramme nye UiO	-246,5	-246,5	5 prosent reduksjon. Kostnadsbesparende tiltak.
HOD	746	1	Direktoratet for medisinske produkter	-23,0	-23,0	5 pst. effektiviseringskutt ut over ABE
HOD	2752	72	Økt egenandelstak til 3 500 kroner	-131,6	-131,6	Regjeringen foreslår prisjustering til 3 406 kroner. Finansierer økt satsing på rus og psykiatri.
SUM RAMMEOMRÅDE 15: HELSE				1 198,6	1 147,6	

Rammeområde 16: Utdanning og forskning

Dep.	Kap.	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
KD	220	70	Tilskotsordning for digitale læremiddel og læringsverktøy på nynorsk	2,0	2,0	
KD	224	70	Støttegruppa 25. juni	2,0	2,0	Kunnskapsoppbygging og undervisning
KD	225	69	Tiltak mot fravær/fracfall vgs	200,0	200,0	
KD	225	74	Stiftinga Pirion	0,4	0,4	
KD	226	21	Lærerspesialistordningen	60,0	30,0	1000 nye fra høsten 2026
KD	226	21	Tiltakspakke for å redusere fraværet i grunnskolen	200,0	200,0	
KD	226	21	Tilskudd til fysiske lærebøker	25,0	25,0	
KD	226	22	Etterutdanning for lærere som underviser i grunnleggende ferdigheter og oppretting av kutt i generell videreutdanning av lærere	216,2	216,2	Bevilgningene kuttet med 76,2 mill. kroner. I regjeringens forslag vil totalt 6 000 lærere få tilbud. I vårt forslag vil ca. 2 000 flere lærer få tilbud om videreutdanning tilsvarende 30 studiepoeng i studieåret 2026–2027.
KD	226	62	Tilskudd til skolebibliotek og bøker	30,0	30,0	Økning ut over regjeringens forslag
KD	226	65	Skolemiljø- og beredskapsteam	187,0	187,0	Innfri alle søknader om skolemiljøteam = 107 mill. kroner og dobling av antall kommuner som får beredskapsteam = 80 mill. kroner

KD	226	71	Vitensenter	13,0	13,0	Økt bevilgning med 1 mill. kr per vitensenter. Gjelder følgende: Jærmuseet (Sandnes og Nærbø), Nordnorsk vitensenter (Tromsø), Vitensenteret i Oslo, Vilvite (Bergen), DuVerden (Porsgrunn), Vitensenteret i Trondheim, Vitensenteret Innlandet (Gjøvik), Inspira Science Center (Sarpsborg), Sørlandet vitensenter (Arendal, Kristiansand og Kvinesdal), Vitenparken Campus Ås, Atlanterhavsparken (Ålesund), Vitensenter Nordland (Mo i Rana) og ViteMeir (Kaupanger)
KD	226	71	Talentsenterordningen utvides til alle vitensentrene	9,8	9,8	Dagens ordning omfatter vitensentrene i Oslo, Bergen, Trondheim, Tromsø, Sandes og Ås.
KD	231	70	Svømmeopplæring i barnehager	42,0	42,0	Svømmeopplæring for 20 000 barn ut over regjeringens forslag som gir rom for ca. 37 000 barn.
KD	260	50	Økt basisfinansiering UH-sektoren	237,5	237,5	
	260	70		12,5	12,5	
KD	260	50	Flere stipendiater innen STEM-fag	66,5	28,5	50 nye fra høsten 2026
	260	70		3,5	1,5	
KD	260	50	1.000 nye studieplasser innen IKT og realfag	313,1	53,8	
	2410	50		130,7	26,1	
	2410	90		321,2	64,2	
KD	260	50	300 plasser jordmor-utdanning	36,1	7,5	2-årig master for sykepleier-utdannede. Økning fra 180 i 2024.
	2410	50		14,6	3,7	
	2410	90		36,0	9,0	
KD	260	50	250 flere PPU-studieplasser (ettårig)	37,7	13,5	
	2410	50		13,0	6,5	
	2410	90		32,0	16,0	
KD	260	50	18 nye studieplasser i psykologi, Universitetet i Stavanger	31,0	2,8	For å fylle opp studiet med totalt 48 plasser
	2410	50		5,1	0,5	
	2410	90		12,7	1,2	

Venstres forslag til statsbudsjett 2026

KD	260	50	Ikke kutte sykepleier- utdanning ved Høgskolen i Molde, Nord Universitet og UiT	20,0	20,0	Regjeringen foreslår kutt i overføringene til Nord universitet, UiT og Høgskolen i Molde tilsvarende 100 plasser
KD	260	50	Sámi allaskuvia (samisk høgskole)	6,0	6,0	4 mill. kr til Sami Al Lab, og 2 mil. kr. til kompetanseutvikling og studietilbud i Øst-Finnmark.
KD	270	74	Studentvelferd	25,0	25,0	Inkl. psykisk helsehjelp
KD	270	75	1000 flere studentboliger	130,2	130,2	Regjeringen foreslår å kutte fra 3000 til 2000 i 2026
KD	272	71	Norskkunnskap i utlandet	4,5	4,5	Reversering av kutt. Regjeringen foreslår å fase ut ordningen over 2 år.
KD	272	72	Nynorske læremiddel i høgare utdanning	2,0	2,0	
KD	275	70	Agder Vitenskapsakademi	2,3	2,3	
KD	2410	50	Økt studiestøtte til 1,4G	685,5	342,8	Opptrapping mot 1,5G. = 15 000 kroner mer per studieår.
	2410	72		73,2	17,2	
	2410	90		2 484,8	1 242,4	
KD	2410	50	Hevet inntektsgrense før avkortning i stipend	175,3	87,7	Inntektsgrensen heves til 250 000 kroner
	2410	70		5,9	0,0	
	2410	90		-5,9	0,0	
KD	2410	50	Innføre 12 mnd. Studie- støtte for studenter med barn	48,3	0,0	Innføres fra studieåret 2026/27
	2410	70		21,6	0,0	
	2410	90		155,3	0,0	
KD	2410	50	Reversere forslaget om å reducere satsen for omgjør- ring av lån til stipend for folkehøgskoleelever	175,2	92,4	Totalt 97,3mill. kroner i 2026
	2410	70		19,4	4,9	
KD	2410	1	Innføre en ordning med sletting av studiegjeld for barnehagelærere	0,5	4,6	Etter samme modell som gjelder for grunnskolelærere
	2410	73		137,8	137,8	
KD	285	72	Grunnforskning	100,0	100,0	
KD	285	73	Grunnbevilgning sam- funnsvitenskapelige forskningsinstitutt	100,0	100,0	50 mill. kroner øremerkes til et nytt forskningscenter for næringsrettet digitalisering.

Venstres forslag til statsbudsjett 2026

NFD	920	70	Næringsrettet forskning	200,0	200,0	100 mill. øremerkes tidligfase teknologioverføring (FOR-NY-programmet) og flere næringspHd-stillinger. Må økes med 121 mill. kr for å være på samme nivå som 2025.
NFD	920	71	Grunnbevilgning teknisk-industrielle institutter	50,0	50,0	
NFD	923	21	Havforskningsinstituttet	50,0	50,0	Øremerkes forskning på dyrevelferd (oppdrettsfisk) og sjømat.
LMD	1137	71	Forskning, dyrevelferd og økologisk matproduksjon	10,0	10,0	
KD	220	21	Utdanningsdirektoratet	-21,6	-21,6	5 pst. effektiviseringskutt ut over ABE
KD	225	61	Reversere utvidelse av rentekomp.ordningen	-40,0	-40,0	Reversere utvidelsene fra 2025. Lite etterspørsel etter ordningen. Bevilgning halvert fra 2025.
KD	256	1	Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse	-26,7	-26,7	5 pst. effektiviseringskutt ut over ABE
KD	285	71	Petroleumsforskning	-15,0	-15,0	Omprioriteres til annen FoU-virksomhet.
SUM RAMMEOMRÅDE 16: UTDANNING OG FORSKNING (ekskl. økte lånerammer Lånekassen)				3 828,1	2 635,9	

Rammeområde 17: Transport og kommunikasjon

Dep.	Kapittel	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
SD	1301	70	Pilotprosjekt, utslippsfrie anleggsplasser	21,6	21,6	Tilsvarende 50 mill. kroner på posten i 2026
SD	1301	71	Forskning, miljøvennlig samferdsel	25,0	25,0	
SD	1315	72	Testarena og utviklingskontrakter for utslippsfri luftfart	20,0	20,0	
SD	1320	1	Investering og drift av beredskapslading i Finnmark	3,0	3,0	Tilskudd til ladestasjoner på riksvei 890 mellom Tana og Berlevåg og fylkesvei 8850 mellom Kirkenes og Nyrud
SD	1320	66	Tilskudd til tryggere skoleveier og nærmiljø	25,0	25,0	
SD	1320	74 (ny)	Tilskudd til bompengefritak for elektriske varebiler	200,0	200,0	
SD	1332	63	Økt statlig andel store kollektivprosjekt i byene	200,0	200,0	Økes til 75 pst
SD	1332	66	Belønningsmidler til byvekstavtaler	100,0	100,0	Nødvendig økning for å nå nullvekstmålet. Gjelder Oslo-området, Bergens-området, Trondheims-området og Nord-Jæren.
SD	1332	66	Tilskudd til klima- og miljøvennlig byutvikling	45,0	45,0	Gjelder regionbyene Bodø, Ålesund, Haugesund, Arendal/ Grimstad og Vestfoldbyene (Tønsberg, Sandefjord og Larvik). Dobling av regjeringens forslag.
SD	1352	70	Reduserte månedskortpriser kollektivtransport og tog	623,0	623,0	200 kr. reduksjon i månedskortpris for all kollektivtransport. Se også ramme 18. Total kostnad = 1,75 mrd. kroner.
SD	1352	71	Vedlikehold, jernbane	800,0	800,0	Maksimalt beløp. Gjelder bl.a. Rørosbanen og Dovrebanen.
SD	1352	72	Fornyning og mindre investeringer, jernbane	250,0	250,0	Inkl. elektrifisering
SD	1352	73	Planlegging jernbane	200,0	200,0	Prosjekter som kan prioriteres: Vestfoldbanen (Stokke-Torp-Sandefjord), Rikstunnel Oslo, Godskonsept Oslo-Göteborg, Dobbeltspor Grenlandsbanen, Drammen-Hokksund, Skeiane-Nærbø og Sira-Egersund-Moi i Rogaland.

Venstres forslag til statsbudsjett 2026

SD	1352	73	Økt kryssingskapasitet Fredrikstad-Kornsjø- (Öxnered)	20,0	20,0	Fra Kornsjø mot Öxnered må det samarbeids med svenske myndigheter.
SD	1315	71	Ingen konsekvensutredning av tredje rullebane på Gardermoen	-5,0	-5,0	Anslag. Avinor vil få oppdrag fra regjeringen i 2026
SD	1315	71	Ny lufthavn Mo i Rana	-121,6	-121,6	Redusert bevilgning i påvente av godkjenning fra ESA. Bevilgning økes i RNB dersom behov.
SD	1320	1	Ikke utvide ordningen med automatisk trafikkontroll	-40,0	-40,0	
SD	1320	30	Riksveiinvesteringer	-315,0	-315,0	
SD	1320	72	Tilskudd til riksveiferjedrift	-4,0	-4,0	Reversering av reduserte ferjepriser til 2023-nivå. Ikke hensyntatt gjeninnføring av gratis ferge. Se også ramme 18. Kap. 4320, post 4 = økte inntekter.
	4320	4		-186,0	-186,0	
SD	1320	73	Tilskudd til reduserte bompengetakster utenfor byområdene	-905,8	-905,8	Ordningen avvikles
SD	1321	70	Tilskudd til Nye Veier	-500,0	-500,0	Gjelder E6 Storhove-Øyer som ikke var en del av Venstres NTB-opplegg
SD	1352	1	Jernbanedirektoratet	-21,2	-21,2	5 pst. effektiviseringskutt ut over ABE
SD	1352	71	Bane NOR. Gevinst av konkurranseutsetting	-150,0	-150,0	I tråd med Venstres NTP-opplegg
SD	1352	73	«Flere og raskere tog på Østfoldbanen»	-90,0	-90,0	I tråd med Venstres NTP-opplegg. Midler til planarbeid og reguleringsplanarbeid for videre utbygging. Omprioriteres til annen jernbanesatsing
SD	4356 (ny)	86 (ny)	Driftskredittordningen til Bane NOR	-500,0	-500,0	Lite brukt ordning. Det er 500 mill. kr. på ordningen. Den er kun benyttet en gang siden 2017.
SD	1370	70	Reduksjon i omdelingsdager til postkasser	-275,0	-275,0	Regjeringens eget varslede forslag om en postutleveringsdag + postpunkt fem dager i uken innføres. Anslag.
SUM RAMMEOMRÅDE 17: TRANSPORT OG KOMMUNIKASJON				-581,0	-581,0	

Rammeområde 18: Rammeoverføring til kommunesektoren mv.

Dep.	Kap.	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
KDD	571	60	Gratis fulltidsplass i barnehage for alle som faller inn under ordningen med 20 timer gratis kjernetid i barnehage, gjeldende fra 1. august 2026 og øke inntektsgrensen til 800 000 kr.	600,0	250,0	Regjeringens forslag til inntektsgrense = 692 465 fra 1.8.
KDD	571	60	Øke veiledende sosialhjelpsatser for barnefamilier med 15 pst.	395,0	395,0	I tillegg til regjeringens forslag om økning. I tillegg skal barnetrygd fortsatt holdes utenfor beregningsgrunnlaget.
KDD	571	60	Økt bemanning, barnehager	1 000,0	1 000,0	Omprioritert fra økt barnehagepris. Det mangler ifølge regjeringen selv 2 702 årsverk for å oppfylle kravet om pedagogtetthet i alle barnehager. I tillegg har 35 pst av alle ansatte ingen formell barnefaglig kompetanse. Forslaget medfører om lag 1 200 flere barnehagelærerårsverk, eller ca. 1 300 flere barnehageassistenter
KDD	571	60	Kontaktlærer	2 135,0	890,0	En skoletime ekstra kontaktlærertid per uke for alle lærere 1.-10. trinn fra skolestart høsten 2026.
KDD	571	60	Styrke laget rundt elever i levekårsutsatte områder	248,3	103,5	Laget rundt eleven styrkes med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskoler i levekårsutsatte områder i Oslo, Bergen, Drammen, Skien, Stavanger, Trondheim, Fredrikstad, Kristiansand, Gjøvik, Halden, Indre Østfold, Larvik, Sarpsborg, Tromsø, Sandefjord og Lillestrøm. Totalt 95 grunnskoler. Gjelder fra skolestart høsten 2026.
KDD	571	60	Tilskudd til klimatilpasning	200,0	200,0	Se også forslag til økt støtteordning for utredning/planlegging til klimatilpasning i kommunene under KLD, ramme 13.
KDD	571	61	Veksttilskudd	125,9	125,9	Tilskudd til kommuner som har særlig høy økning i folketall (høyere enn 1,4 pst), men samtidig relativt sett lav skatteinngang. Dobling av regjeringens forslag. 105 mill. kroner går til kommuner i Akershus.
KDD	571	65 (ny)	Hovedstadstilskudd	200,0	200,0	Trappes opp til 400 mill. i 2027

Venstres forslag til statsbudsjett 2026

KDD	572	60	Kollektivtransport i fylkene	1 000,0	1 000,0	Opprettholde tilbud.
KDD	572	60	Reduserte månedskortpriser kollektivtransport og tog	1 141,0	1 141,0	200 kr. reduksjon i månedskortpris for all kollektivtransport. Se også ramme 17. Total kostnad = 1,75 mrd. kroner.
KDD	572	60	Nullutslipp, nye hurtigbåtanbud	50,0	50,0	Kompensasjon for til fylkeskommuner for økte kostander ved krav til nullutslipp i nye anbud.
KDD	572	60	Fylkesveier	500,0	500,0	Opprustning, fornying og ras- og skredsikring.
KDD	572	60	Økt lærlingetilskudd	220,0	220,0	Økes med 5 pst. Regjeringen foreslår nominell videreføring = kutt.
KDD	571	60	Øke maksimal oppholdsbetaling i barnehage til 1.500 kroner/mnd.	-1 100,0	-957,0	Omfordes til økt bemanning i barnehagene.
KDD	571	60	Grunnskoletilskuddet	-1 403,0	-1 403,0	Omfordes til andre skole- og lærersatsinger.
KDD	571	60	Redusert timetall, grunnskolen	-2 100,0	-1 050,0	Reduseres med en time/uke for alle trinn (1-7) fra skolestart høsten 2026. Omfordes til kontaktlærere og skolemiljøteam
KDD	571	60	Kostnader til sosialhjelp som følge av utfasing av stønad til enslig mor eller far	-9,0	-9,0	Vi støtter ikke forslaget om kutt i stønad
KDD	571	64	Skjønnstilskudd	-330,0	-330,0	Det har vært mindreforbruk på posten de siste årene. I 2026 foreslår regjeringen 1030, hvorav 830 mill. kr. er «basisramme». Av disse er 350 mill. fordelt i grønt hefte.
KDD	572	60	Reversere ordningen med rabatt på tannhelse for 21-28 åringer	-840,0	-840,0	Omprioriteres til bl.a. psykisk helse for unge
KDD	572	60	Videreføre ferjepriser på 2024-nivå	-187,0	-187,0	Omprioriteres til kollektivtransport i fylkene. Ikke hensyntatt gjeninnføring av gratis ferge.
KDD	572	60	Ikke kompensere fylkeskommuner for økt CO2-avgift	-83,4	-83,4	Omprioriteres til nullutslippsløsninger i kollektivtransport, ferjer og hurtigbåter og generell kollektivsatsing.
KDD	578	1	Valgdirektoratet	-3,9	-3,9	5 pst. effektiviseringskutt ut over ABE
SUM RAMMEOMRÅDE 18: RAMME-OVERFØRING TIL KOMMUNSEKTOREN MV.				1 758,9	1 212,1	

Rammeområde 19: Tilfeldige utgifter og inntekter

Dep.	Kapittel	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
FIN	2309	1	ABE-reformen gjeninnføres, tilsvarende 0,75 pst effektivisering	-1 995,0	-1 995,0	Helseforetak, kriminalomsorg, UH-sektoren og tilskuddsordninger under KUD skjermes.
FIN	2309	1	Dummpost: Regjeringens snuoperasjon når det gjelder ferger og studie-lånslette	-1 057,3	-1 057,3	Ferger = (255 mill., kap 571.60, 8,5 mill. kap 4320.4), studie-lånsletting (793,8 mill., kap 2410.73). Uklart hvordan regjeringen vil finansiere dette.
FIN	5309	1	Salg av Bankplassen 4	-140,0	-140,0	Økte inntekter
FIN	5309	1	Salg av Oslo fengsel (Botsen)	-60,0	-60,0	Økte inntekter. Planlegges solgt i 2026.
SUM RAMMEOMRÅDE 19: TILFELDIGE UTGIFTER OG INNTEKTER				-3 252,3	-3 252,3	

Rammeområde 20: Stortinget, finansadministrasjon mv.

Dep.	Kapittel	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
FIN	1602	1	Etablere en egen fintech-avdeling og styrke veiledningstjenesten i Finanstilsynet.	15,0	15,0	Finanstilsynet er 100 pst. gebyrfinansiert. Økte utgifter motsvares derfor med økte gebyrer for foretak underlagt tilsyn (se ramme 21)
FIN	41	45	Større utstyrskjøp, Stortinget	-50,0	-50,0	Posten foreslås økt med over 100 mill. kr. Det skal dels gå til forprosjektering av rehabilitering av tilbygget til Stortinget mot Akersgata (45 mill.) og prosjektering knyttet til ulike sikkerhetsløsninger (60 mill.)
FIN	1602	1	Finanstilsynet	-27,0	-27,0	Avvikle tjenestested på Hamar. Omfordeles til veiledningstjeneste for Fintech og nye digitale løsninger.
FIN	1605	1	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring	-59,0	-59,0	5 pst. effektiviseringskutt ut over ABE
FIN	1620	1	Statistisk sentralbyrå	-40,0	-40,0	5 pst. effektiviseringskutt ut over ABE
FIN	5603	80	Statens Fond i Tromsø	-400,0	-400,0	Rentekostnader knyttet til kapitaltilførsel. Fondet avvikles.
SUM RAMMEOMRÅDE 20: STORTINGET, FINANSADMINISTRASJON MV				-561,0	-561,0	

Rammeområde 21: Skatter og avgifter *(røde tall = skatte- og avgiftslettelser)*

Dep.	Kap.	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
FIN	5501	72	Økt personfradrag	-9 800,0	-9 800,0	Personfradraget økes til 125 757 kroner (+ 11 547 kroner) = skattelette for alle arbeidsinntekter (over 200 000) på 2 500 kroner.
FIN	5501	72	Jobbskattefradrag for unge	-1 700,0	-1 700,0	Det innføres et fradrag i arbeidsinntekt på 50 000 kroner for unge mellom 18 og 35 år. Avkortes med 30 pst. av inntekt over «maksimalt innslagspunkt».
FIN	5501	72	Jobbskattefradrag for personer over 70 år	-350,0	-350,0	Det innføres et inntektsuavhengig fradrag i arbeidsinntekt på 50 000 kroner for eldre over 70 år. Hensikten er å stimulere folk til å jobbe lenger. Anslaget er basert på at det er ca. 35.000 sysselsatte over 70 år og at disse i gjennomsnitt får en skattelette på 10 000 kroner. Dersom flere velger å jobbe lenger som følge av dette grepet, vil det medføre netto inntekter for statskassen i form av økte skatteinntekter og reduserte pensjonsutbetalinger.
FIN	5501	72	Reversere endringene i exit-skatten fra 2025	-100,0	0,0	
FIN	5501	72	Nytt særfradrag for enslige forsørgere med flere enn ett barn	-60,0	-48,0	Det innføres ett nytt fradrag på 20.000 kroner for første barn og 25.000 kroner for hvert påfølgende barn. Utvidet barnetrygd reduseres tilsvarende skattefordelen av 20.000 per barn. Proveny = nettoeffekt av omleggingen
FIN	5501	72	Redusert reisefradrag	800,0	640,0	Justeres tilsvarende forslaget fra Solberg-regjeringen 2022. Omfordeles til økt skattefri kilometersats (som også er et forenklingstiltak) og redusert skatteplikt for mobiltelefon og bredbånd. Anslag basert på budsjettspørsmål i 2024.
FIN	5501	72	Unnta forbrukslån og kredittkortgjeld fra rentefradraget	1 900,0	1 900,0	Anslag basert på samlet forbruksgjeld = 172,7 mrd. kroner. Hvorav halvparten er rentebærende med en snittrente 10 pst.
FIN	5501	72	Øke det maksimale fradraget for pensjons-sparing til 40 000	-235,0	-80,0	Økes fra 25 000 til 40 000 kroner.

Venstres forslag til statsbudsjett 2026

FIN	5501	72	Gjeninnføre ordning med skattefri fordel ved ansattes kjøp av aksjer	-355,0	-120,0	Maksimal fordel = 25 000 kroner.
FIN	5501	72	Heve grensen for fradrag for pensjons-sparing for selvstendig næringsdrivende	-5,0	-5,0	Likestilles med øvrige arbeids-givere slik at også selvstendig næringsdrivende kan spare inntil 18,1 pst av lønn mellom 7,1 og 12G
FIN	5501	72	Heve grensen for skattefradrag for gaver til frivillige	-120,0	0,0	Heves fra 25 000 til 50 000 kroner
FIN	5501	72	Redusere maksimalt beløp for skattepliktig fordel av telefon og bredbånd betalt av arbeidsgiver.	-600,0	-480,0	Senkes fra maksimalt 4 392 kroner til 3 000 kroner
FIN	5501	72	Skattefri kilometer-godtgjørelse settes lik statens satser	-240,0	-240,0	Forenkling og skattelettelse. Skattefri sats økes fra 3,50 til 5 kroner.
FIN	5501	72	Innlemme Fintech-selskaper i opsjonsskatteordningen	-2,0	-2,0	
FIN	5501	72	Forbedring i opsjonsskatteordningen	-20,0	-20,0	Fjerne kravet om at selskapets driftsinntekter må være under 80 mill. kroner i året.
FIN	5501	72	Redusert firmabilbeskatning for el-biler	-190,0	-190,0	Skattlegges tilsvarende 90 pst av sats for fossile biler
FIN	5501	72	Øke skattefri grense for utleie av egen fritidsbolig og bolig til 50 000 kroner	-350,0	-85,0	
FIN	5501	72	Skattefri inntektsgrense, frivillige org.	-35,0	-28,0	Skattefri inntektsgrense for lønn/ vederlag fra frivillige org. heves fra 10 000 kroner til 15 000 kroner
FIN	5501	72	Ikke gjennomføre forsøksordning/skatte-lotteri med arbeidsfradrag for unge	500,0	500,0	Omprioriteres til generelt arbeidsfradrag for unge.
FIN	5501	72	Videreføre Finnmarksfradraget på 2025-nivå	175,0	175,0	Regjeringen foreslår å øke fradraget fra 30 000 til 45 000 kroner. Fradraget var på 15 500 kroner i 2022.

Venstres forslag til statsbudsjett 2026

FIN	5700	71	Redusert innbetaling av trygdeavgift som følge av forbedre sykelønnsordning for selvstendig næringsdrivende	-29,0	-29,0	
FIN	5700	71	Øke frikortgrensen til 150.000 kroner	-1 190,0	-1 190,0	
Sum endringer i personbeskatning				-12 006,0	-11 152,0	

FIN	5501	70	Redusert utbytteskatt	-600,0	-600,0	Redusert oppjusteringsfaktor i utbytteskatten til 1,7.
FIN	5501	70	Redusert formuesskatt på «arbeidende kapital»	-2 710,0	-2 710,0	Nedtrapping. Verdsettelsesrabatt reduseres fra 80 til 70 pst.
FIN	5501	70	Redusert sats i formuesskatten	-2 150,0	-2 150,0	Satsen i formuesskatten for formuer under 21,5 mill. kroner reduseres med 0,1 pst-poeng.
FIN	5501	70	Fritak for formuesskatt for eiere i nystartede bedrifter	-200,0	0,0	Anslag ikke mulig å få svar. Vil uansett ikke ha proveny første år.
FIN	5501	70	Forbedringer i ordningen med utsatt formuesskatt	-100,0	0,0	Grensen for utsatt betaling utvides fra tre til fem år. Renten som løper på utsatt beløp reduseres fra styringsrente pluss fem prosent til styringsrente pluss to prosent. Påløpt beløp er anslag på rentetap.
Sum endringer i utbytte- og formuesskatt				-5 760,0	-5 460,0	

FIN	5501	74	Skattefradrag for donasjoner til Ukraina	-12,0	-12,0	Donasjoner på inntil 10 mill. kr.
FIN	5700	72	Fritak for arbeidsgiveravgift i ett år for arbeidsgivere som ansetter en person med flyktningestatus	-320,0	-270,0	Anslag basert på 5 000 personer med snittlønn på 500 000 kroner.
FIN	5501	74	Bedre SkatteFunn-ordningen	-340,0	0,0	Støttesatsen økes til 20 pst, og maksimal grense for prosjekter økes til 40 mill. kroner.

FIN	5501	74	Innføre saldoavskrivning for utleieboliger for profesjonelle eiendomsaktører	-100,0	-100,0	Anslag. Stimulere til flere utleieboliger
FIN	5501	74	Ingen generell avvikling av «flertrinnsmodellen»	-100,0	-25,0	Forslag fra regjeringen om å tette såkalt «skattehull» som i praktisk politikk avskaffer borettslagsmodellen. Medfører ifølge NBBL at det blir bygget minst 3 500 færre boliger i 2026. Dagens regler videreføres når det gjelder nybygging av boliger når tomt legges inn i nytt borettslag. De foreslåtte endringene gjøres kun gjeldende for omdanning av eksisterende utleieboliger.
FIN	5501	74	Videreføre jordbrukskonto på 2025-nivå	190,0	190,0	
FIN	Ny	Ny	Lærlingefond etter britisk modell	0,0	0,0	Det innføres en lærlingeavgift på 0,5 pst av lønnskostnadene for bedrifter med samlede lønnskostnader på mer enn 50 mill. kroner/år etter modell av den britiske Apprenticeship Levy-ordningen. Avgiften tilbakebetales til bedrifter som ansetter lærlinger med anslagsvis 135.000 kroner per avgift. Staten får ingen inntekter.
Sum øvrige endringer, næringsbeskatning				-682,0	-217,0	

FIN	5521	70	Avvikle fritaket for mva på elektrisk kraft for husholdninger i Nord-Norge	800,0	670,0	Ingen logikk i at området med lavest strømpriser i tillegg skal ha mva-fritak
FIN	5521	70	Full mva på kjøtt	4 000,0	3 200,0	Oppfølging av kostholdsråd og Venstres posisjon og politikk i «selvbergingsmeldingen».
FIN	5521	70	Momsfritak på frukt og grønt (både fersk og frossen)	-6 000,0	-4 800,0	Oppfølging av kostholdsråd og Venstres posisjon og politikk i «selvbergingsmeldingen».
FIN	5521	70	Innføre mva-fritak for solcelle-anlegg og varmepumper til husholdninger og boligsameier.	-25,0	-20,0	Anslag

Venstres forslag til statsbudsjett 2026

FIN	5521	70	Innføre mva-fritak på kortidsutleie av el-biler	-100,0	-80,0	Anslag
FIN	5521	70	Innføre mva-fritak på reparasjon av klær, elektronikk og husholdnings- og fritidsvarer	-600,0	-420,0	Anslag basert på tidligere svar
FIN	5521	70	Innføre mva-fritak på omsetning av brukte klær, elektronikk og husholdnings- og fritidsvarer	-400,0	-260,0	Anslag.
FIN	5521	70	Gjøre momsfrirket for nyhetsmedier plattformnøytralt	-200,0	-200,0	Basert på modell fra MBL
FIN	5521	70	Avvikle ordningen med uttaksmerverdiavgift på gratis eller rabatterte billetter for kultur-sektoren	-10,0	-10,0	Anslag
FIN	5521	70	Gi enkeltpersonforetak rett til å velge årlig mva-termin og heve omsetningsgrensen til 3 mill. kroner	0,0	0,0	Vil medføre et marginalt rentetap det første året
FIN	5521	70	Senke antall mva-terminer til 2 for selskap med mindre enn 50 mill. kr. i omsetning	0,0	0,0	Vil medføre et marginalt rentetap det første året
FIN	5521	70	Heve grensen for registreringsplikt i mva-registeret til 100 000 kroner	-62,5	-50,0	Forenkling
FIN	5521	70	Ordinær mva-sats på gebyr på vann og avløp	4 400,0	3 700,0	Reversere regjeringens endringer som innebar at mva-satsen ble redusert til 15 pst fra 1.7. i år.
FIN	5521	70	Endret virkningstidspunkt for mva-fritak for el-bil til 300 000 kroner gjelder fra 1.4. og fase gradvis ned med 100 000 kroner hvert år	-1 000,0	-875,0	Gradvis og forutsigbar utfasing over fire år
FIN	5521	70	Heve grensen for mva-omsetning for frivillige organisasjoner	-150,0	-150,0	Anslag. Heves fra 140 000 kroner til 250 000 kroner
Sum endringer i mva-satser og -fritak				652,5	705,0	

Venstres forslag til statsbudsjett 2026

FIN	5508	70	Fjerne fradrag i særskatt for CO2-avgift for petroleumsnæringen og øke CO2-avgiften tilsvarende ordinær sats.	10 000,0	5 050,0	Regjeringen foreslår at den holde CO2-avgiften på sokkelen uendret, mens det er en kraftig økning i den generelle CO2-avgiften. Inntekter overføres direkte til SPU
FIN	5536	71	Øke grensene i ny engangsavgift for biler med forbrenningsmotor	260,0	240,0	Regjeringen foreslår et helt nytt system. Økes for å opprettholde konkurransefordel for el-biler
FIN	5536	71	Sette CO2-komponenten i engangsavgiften for varebiler til 50 pst av personbiler	620,0	570,0	
FIN	5536	72	Fritak for trafikkforsikringsavgift for alle elektriske varebiler	-40,0	-20,0	Regjeringen foreslår fritak for lette varebiler
FIN	5536	72	Redusert trafikkforsikringsavgift for el-biler	-350,0	-170,0	Lik avgift for elbiler og fossile biler
FIN	5538	70	Reversere lettelse i veibruksavgiften 2022-2025	650,0	600,0	Gjelder bensin og mineralolje (diesel). Ikke bioetanol og biodiesel.
		71		1 600,0	1 500,0	
FIN	5541	70	El-avgift	1 290,0	900,0	Reduseres fra 9,79 øre i januar-mars og 12,53 øre i resten av året til 6 øre kWh. Regjeringen foreslår ytterligere reduksjon til 4,18 øre.
FIN	5542	70	Gjeninnføre grunnavgiften på mineralolje	1 950,0	1 750,0	
FIN	5543	70	Trappe opp CO2-avgiften til 3000 kroner per tonn i 2030 (2020-kroner)	2 080,0	1 905,0	Avgiftsnivået i 2026 = 1 842 per tonn. Om lag doubling av regjeringens forslag til økning.
FIN	5543	70	Ikke innføre et generelt fritak for kvotepliktige virksomheter	526,0	482,0	Gjelder kvotepliktig luftfart og kvotepliktig industri. Det store beløpet er knyttet til innenriks luftfart som i dag betaler 694 kroner/tonn.
FIN	5543	70	Innføre en ordning med negativ CO2-avgift	-370,0	-370,0	Anslag basert på 1 842 kroner per tonn fanget og lagret CO2, og at det omfatter 200 tusen tonn i 2026
FIN	5544 (ny)	70 (ny)	Avgift på mineralgjødning	217,7	217,7	Basert på en avgift på 10 pst av gjødselprisen.
FIN	5545 (ny)	70 (ny)	Ultra-fastfashion-avgift	0,0	0,0	Ikke mulig å få svar på provenyeffekt. Verbalforslag.

Venstres forslag til statsbudsjett 2026

FIN	5546	70	Økt avgift på avfallsforbrenning	615,0	565,0	Satsene økes til hhv 25 pst av CO2-avgift for kvotepliktig sektor og 100 pst for ikke-kvotepliktig sektor.
FIN	5548	70	Trappe opp avgiften på HFK og PFK tilsvarende avgiften på CO2	65,0	60,0	Økes tilsvarende 1 842 kroner/tonn
FIN	5549	70	Avvikle fritaket i NOX-avgiften for enheter omfattet av miljøavtale med staten om reduksjon av NOX-utslipp	850,0	650,0	Merproveny går til redusert formuesskatt. Fritaket går i det alt vesentlige til skipsfart som allerede er dobbeltsubsidiert gjennom fritak for ordinær skatt og nettolønnsordningen, og olje og gass-installasjoner og rigger.
FIN	5561	70	Videreføre flypassasjeravgiften på 2024-nivå	640,0	580,0	
Sum endringer bil- og miljøavgifter (ekskl. CO2-avgift på sokkelen)				10 603,7	9 459,7	
FIN	5531	70	Økt tobakksavgift	240,0	220,0	Økes med 5 pst. Gjelder ikke snus.
FIN	5565	70	Halv dokumentavgift for førstegangskjøpere av bolig	-375,0	-375,0	Anslag. Basert på at førstegangskjøper utgjør 10 pst av alle boligkjøp. Videre er det lagt til grunn at 70 pst av disse er ilagt dokumentavgift (altså ikke borettslag mv) og at snittprisen for førstegangskjøpere utgjør 70 pst av snittpris for alle boligkjøp.
FIN	5565	70	Fritak for dokumentavgift ved transformasjon fra næringsbygg til bolig	-100,0	-100,0	Anslag. Stimulerer til sirkulærøkonomi. Dersom næringsbygg rives og det bygges nye boliger betales det kun dokumentavgift for tomten, men ikke dersom eksisterende bygg endres.
FIN	5580	70	Etablere en egen fintech-avdeling og styrke veiledningstjenesten i Finanstilsynet.	15,0	15,0	Finanstilsynet er 100 pst. gebyrfinansiert. Finansierer etablering av en egen fintech-avdeling og styrke veiledningstjenesten i Finanstilsynet.
FIN	5700	72	Økte grenser for å betale arbeidsgiveravgift for frivillige organisasjoner	-2,5	-2,2	Økes fra 800 000 totalt/80 000 per person til 1 000 000 totalt/100 000 per person
Sum andre endringer				-222,5	-242,2	
SUM RAMMEOMRÅDE 21: SKATTER OG AVGIFTER				-7 414,3	-6 906,5	

Rammeområde 22: Utbytte mv.

Dep.	Kapittel	Post	Omtale	Påløpt	Bokført	Merknad
NFD	5656	85	Økt utbytte Argentum	-500,0	-500,0	Økte inntekter
SUM RAMMEOMRÅDE 22: UTBYTTE MV.				-500,0	-500,0	Økte inntekter

SUM ALLE RAMMEOMRÅDER				4 819,7	-1 058,5	Økte inntekter

Vedlegg 2:

Anmodningsforslag

Under følger en oversikt over ulike anmodningsforslag Venstre vil fremme i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2026. Disse vil vekselvis bli fremmet i finansinnstillingen, innstillingen om

skatter- og avgifter (s-delen) og i de respektive komiteinnstillinger der Venstre er representert (energi- og miljø, utdanning- og forskning og utenriks- og forsvar).

Skatt og avgift

1. Stortinget ber regjeringen utrede hvordan en natur- og arealavgift, som priser inn de reelle samfunnsøkonomiske kostnadene ved nye naturinngrep med formål om å motvirke forringelse av naturens evne til å produsere økosystemtjenester og styrke arbeidet med å bevare naturmangfoldet, kan innføres i Norge.
2. Stortinget ber regjeringen utrede en modell for en ultrafastfashion-avgift og fremme nødvendige forslag slik at avgiften kan innføres i forbindelse med behandlingen av RNB 2026.
3. Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme forslag som medfører at momsritaket for nyhets- og aktualitetsmedier igjen gjøres plattformnøytralt, slik at mediernes journalistiske innhold behandles likt uavhengig av om det formidles i tekst, lyd eller levende bilder. Stortinget ber regjeringen se hen til Mediebedriftenes Landsforenings modell i arbeidet, og fremme forslag om endringer senest i forbindelse med RNB 2026.
4. Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag om en norsk utgave av den britiske Apprenticeship Levy-ordningen, tilsvarende et lærlingefond, der bedrifter over en viss størrelse betaler inn en lærlingeavgift, mot at denne uavkortet går tilbake til de bedriftene som faktisk ansetter lærlinger.
5. Stortinget ber regjeringen om å redusere innslagspunktet for mva.-fritak for elbiler til hhv 200 000 kroner i 2027 og 100 000 kroner i 2028 og oppheve fritaket i 2029 for å sikre en mer forutsigbar og sosial utfasing av mva.-fritaket.
6. Stortinget ber regjeringen fjerne kravet til maksimale driftsinntekter på 80 millioner kroner for å sikre at opsjonsskatteregelverket fullt ut gjennomføres i samsvar med Stortingets vedtak.

7. Stortinget ber regjeringen på egnet måte gjennomføre eller fremme forslag om et unntak fra utflytterskatten for utenlandsk arbeidskraft som flytter til Norge, slik at skatten ikke virker som en barriere for rekruttering av ekspertkompetanse.
8. Stortinget ber regjeringen på egnet måte gjennomføre eller fremme forslag om endringer i utflytterskatten som sikrer at bevegelserfriheten til norske gründere opprettholdes.
9. Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme forslag om en ordning for utsatt formuesbeskatning ved underskudd for selskaper i vekstfase.
10. Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme forslag om gjennomsnittsberegning av formuesgrunnlaget for unoterte aksjer over 3–5 år, slik at midlertidige verdistigninger ved kapitalinnhenting ikke utløser formu-estopper som svekker vekst og investeringskraft.
11. Stortinget ber regjeringen fremme forslag til nødvendige lovendringer som likestiller transformasjon til bolig med nybygg i fritak fra dokumentavgift.
12. Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme forslag om å endre avskrivningsreglene for solcelleanlegg montert på tak, og som er aktivert og forsyner bygningen og eventuelle tiliggende bygninger med elektrisk kraft, fra saldogruppe h til saldogruppe j.
13. Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag av en miljøavgift på omsetning av torv, med sikte på innføring i forbindelse med RNB 2026.
14. Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag om en miljøavgift på deponi av gruveavfall, med sikte på innføring i forbindelse med RNB 2026.
15. Stortinget ber regjeringen i sitt videre arbeid med skatte og avgiftspolitikken legge til grunn anbefalingene fra ekspertgruppen for sirkulær økonomi og komme tilbake med forslag til økonomiske virkemidler som vil bidra til å gi fart på den sirkulære omstillingen, senest i den varslede stortingsmeldingen om helhetlig skattereform.

Klima, energi, natur og miljø

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om nullutslippskrav i offentlige anskaffelser av hurtigbåter fra 2027.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om nullutslippskrav til servicefartøy i havbruksnæringen fra 2027.
3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om nullutslippskrav til offshorefartøy fra 2027.
4. Stortinget ber regjeringen innføre nasjonalt krav om bruk av landstrøm i skipsfarten for å sikre utslippskutt i sektoren, herunder at det vurderes hvilke skip kravet bør gjelde for, samt om det er behov for støtte til ytterligere utbygging av landstrømanlegg.

5. Stortinget ber regjeringen endre Enovas styringsavtale for perioden 2025–2029 slik at punktutslippsprogrammet i industrien og for avfallsforbrenning inkluderes og omfatter støtte til utrulling av moden teknologi, for eksempel ved å utvide delmålet om å redusere klimagassutslipp til også å inkludere kvotepliktig sektor og tillate at moden teknologi gis støtte der det effektivt kan kutte utslipp på kort sikt.
6. Stortinget ber regjeringen legge fram en forpliktende plan for nullutslipps-løsninger på ikke-elektrifiserte togstrekninger
7. Stortinget ber regjeringen på egnet måte endre regelverket knyttet til nasjonalt løyve for varebil slik at batterielektriske kjøretøy gis en vektgrense på inntil 4250 kilo.
8. Stortinget ber regjeringen legge klimamålet for 2050 fra klimaloven til grunn ved reforhandling av byvekstavtalene, i tillegg til nullvekstmålet, i tråd med klimautvalgets anbefalinger for langsiktige planer som NTP.
9. Stortinget ber regjeringen gjennomføre endringen som har vært på høring om å bruke ledig kapasitet i kollektivfeltene til elektriske vare- og lastebiler.
10. Stortinget ber regjeringen videreføre den nasjonale regelen for elbiltakst i bomringen på maks 70% av fossiltakst.
11. Stortinget ber regjeringen innføre en nasjonal regel om at elektriske varebiler og lastebiler på el, hydrogen og biogass får bompengefritak i hele Norge ut 2030.
12. Stortinget ber regjeringen om å bidra til at transportetatene legger til rette for å realisere en ny grønn godskorridor mellom Oslo, Bodø, Harstad og Tromsø, gjennom å få på plass en sømløs overgang mellom bane og sjø i Bodø.
13. Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme forslag til en langsiktig finansieringsmodell for frivillig skogvern som sikrer stabile bevilgninger og tilstrekkelig fremdrift.
14. Stortinget ber regjeringen om å utarbeide en handlingsplan for redusert strømforbruk i bygg. Planen bør både inneholde konkrete virkemidler og tiltak for å nå fastsatte mål, og legges fram sammen med revidert statsbudsjett for 2026.
15. Stortinget ber regjeringen senest i RNB 2026 komme tilbake med et forslag hvor vertskommuner for bakkemontert solkraft gis inntekter fra en produktionsavgift med fradrag krone for krone i selskapsskatten.
16. Stortinget ber regjeringen sikre en rask implementering av EUs fornybar-direktiv (RED II) og kvotemarkedet for transport, bygg og deler av småskala industri (ETS 2).

Andre forslag

1. Stortinget ber regjeringen utrede hvordan ansvaret for BPA-ordningen kan overføres fra kommunene til staten, og fremme nødvendige forslag til lov- og bevilgningsendringer senest i forbindelse med framleggelsen av forslag til statsbudsjett for 2027.
2. Stortinget ber regjeringen sikre at flere eldre kan jobbe lenger gjennom å fremme forslag til endringer i folketrygdloven § 3-15, tredje ledd og § 8-3, første ledd slik at eldre arbeidstakere både kan tjene opp pensjon etter fylte 75 år og få rett på sykepenger etter fylte 70 år.
3. Stortinget ber regjeringen gjennom NAV iverksette en forsterket sysselsetningsinnsats for rettet mot aldersgruppen 55-66 år for å sikre at flere står i arbeid lenger og for å motvirke aldersdiskriminering i arbeidslivet.
4. Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme forslag om å sette vektningen av kommunale lån lik statlige lån, f.eks. gjennom en statlig lånegarantiordning.
5. Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme forslag om å endre formålet med statens eierskap i Kommunalbanken fra «høyest mulig avkastning over tid» til «å tilby kommunesektoren lavest mulig rente innenfor ansvarlig økonomiske rammer».
6. Stortinget ber regjeringen gjøre nødvendige endringer slik at finanseringen for språkdelte klasser kan søkes på av kommuner som faktisk har språkdelte klasser, heller enn å fordeles etter delekostnadsnøkkelen for grunnskole.
7. Stortinget ber regjeringen øke antallet pasienter som tilbys medisinsk evakuering fra Gaza fra 2025 til 2026.
8. Stortinget ber regjeringen ta nødvendige grep som sørger for at midler som tildeles til flere bøker i skolebibliotekene over kap. 226 post 62 blir brukt på skolebøker
9. Stortinget ber regjeringen ta nødvendige grep som sørger for at midler som tildeles til flere fysiske læremidler over kap. 226 post 21 blir brukt på fysiske læremidler
10. Stortinget ber regjeringen sørge for bredest mulig konkurranse blant aktører i UH-sektoren når studieplasser og forskningssatsninger skal tildeles.
11. Stortinget ber regjeringen igangsette en kvalitetsreform for voksenopplæringsskoler og -sentre, med mål om å heve kvaliteten i språkopplæringen og forberedende opplæring for voksne.
12. Stortinget ber regjeringen utrede hvordan barnehager kan få bedre tilgang til litteratur og lesestimulering, inkludert om etablering av barnehagebibliotekløsninger kan være hensiktsmessig.

13. Stortinget ber regjeringen dele tildelingen til NVP på Kunnskapsdepartementets kapittel 275 post 70 likt mellom NVP og Agder vitenskapsakademi.
14. Stortinget ber regjeringen konkretisere hvordan Norge skal øke kommersialiseringen fra offentlig finansiert forskning, herunder ordninger i Forskningsrådet, tilgang på tidligfasekapital, inkubasjonsprogrammet, Norsk katapult og klyngeprogrammet.
15. Stortinget ber regjeringen sørge for nødvendig framdrift i etablering av alliert mottakskapasitet for flystyrker i Nord-Norge
16. Stortinget ber regjeringen gjøre nødvendige tiltak for å redusere byråkratiske flaskehalser hos Forsvarets materiellavdeling knyttet til innovativ norsk forsvarsindustri bidrag via Nansen-programmet.
17. Stortinget ber regjeringen sikre at stortingsvedtak 32 til sak «Debatt om finansministerens redegjørelse om Oljefondets investeringer i israelske selskaper» om oppfølging av selskaper gjennom Norges Banks ordinære eierskapsutøvelse raskt fører til en intensivering av Norges Banks eierskapsutøvelse, slik at dialogen med selskaper for å øve påvirkning på porteføljeselskaper som medvirker til brudd på folkeretten intensiveres.
18. Stortinget ber regjeringen sikre at utvalget som skal vurdere det etiske rammeverket for Statens pensjonsfond utland inkluderer vurderinger av hvordan det etiske rammeverket kan utformes i tråd med internasjonalt anerkjente standarder for ansvarlig næringsliv, særlig knyttet til akt-somhetsvurderinger som legger FNs veiledende prinsipper for ansvarlig næringsliv og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper til grunn.

Vedlegg 3: Fylkesvise tall

Under er en oppstilling av noen av tiltakene i Venstres alternative statsbudsjett fordelt geografisk fylkesvis. En rekke av forslagene i Venstres alternative statsbudsjett vil ha positive lokale ringvirkninger uten at det er spesifisert nærmere. Flere studieplasser og økt grunnfinansiering av universitet, høyskoler og forskningsinstitutt er et slikt eksempel. Økte bevilgninger til bredbånd, flom- og skredsikring, klimatilpas-

ning, lavere månedskortpris på kollektivtransport, naturvern og klynge- og katapult-program er andre eksempler. Disse satsingene er ikke brutt ned på fylker og/eller utdanningsinstitusjoner.

Når det gjelder økte bevilgninger til fylkesveier, legger vi til grunn samme fordeling mellom fylker som i regjeringens opplegg.

Agder

- Fritidskort på 2.000 kroner til alle unge mellom 6 og 17 år i **Kristiansand kommune** (ordning for de 10 kommunene med størst andel barn i familier med vedvarende lavinntekt).
- En-til-en-oppfølging av unge lovbrytere, **Agder politidistrikt** (+ 66 mill. kroner)
- Planlegging av CCS ved avfallsanlegg **Kristiansand** (50 mill. kroner)
- Villakssenter, **Lyngdal** (+2 mill. kroner)
- Skolemiljøteam i **Arendal, Farsund, Froland, Grimstad, Iveland, Kristiansand, Lyngdal, Tvedestrand, Vegårshei** og **Vennesla** (alle som søkte og fikk avslag i 2025) (+ 8 mill. kroner)
- Sørlandet vitensenter, **Arendal, Kristiansand** og **Kvinesdal** (+2,4 mill. kroner)
- Agder Vitenskapsakademi, **Kristiansand** (+2,3 mill. kroner)
- Styrke laget rundt eleven med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskoler i levekårsutsatte områder i **Kristiansand** (2,6 mill. kroner per skole)
- Økt veksttilskudd til **Grimstad** (3,1 mill. kroner), **Vegårshei** (527 000 kroner), **Iveland** (162 000 kroner), **Evje** og **Hornnes** (159 000 kroner), **Hægebostad** (77 000 kroner) og **Kvinesdal** (241 000 kroner)
- Kollektivtransport i **Agder** (andel av pott på 1 mrd. kroner)
- Fylkesveger i **Agder** (+36,6 mill. kroner)

Akershus

- Fritidskort på 2.000 kroner til alle unge mellom 6 og 17 år i **Lillestrøm kommune** (ordning for de 10 kommunene med størst andel barn i familier med vedvarende lavinntekt).
- Innlemme **Lillestrøm** i områdesatsingene (+ 10 mill. kroner)
- En-til-en-oppfølging av unge lovbrytere, **Øst politidistrikt** (Akershus og Østfold) (+ 66. mill. kroner)
- Omstillingstiltak for fiskerinæringen i **Oslofjorden** (andel av pott på 15 mill. kroner)
- Flere tiltak for å bedre situasjonen i og langs **Oslofjorden** (vannmiljøtiltak, nasjonal koordinasjon og toppfinansiering av renseanlegg) (andel av pott på 175 mill. kroner)
- Skolemiljøteam i **Aurskog-Høland, Bærum, Eidsvoll, Lillestrøm, Lunner, Nannestad, Nes, Nesodden, Nittedal, Rælingen** og **Ullensaker** (alle som søkte og fikk avslag i 2025) (+ 13,8 mill. kroner)
- Vitenparken Campus **Ås** (+1 mill. kroner)
- Økt statlig andel til 75 pst til Fornebu-banen i Oslo og **Bærum** (+158 mill. kr)
- Økt vedlikehold jernbane, bl.a. Dovrebanen (andel av pott på 800 mill. kr.)
- Byvekstavtale, **Oslo-området** (+29 mill. kroner)
- Styrke laget rundt eleven med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskoler i levekårsutsatte områder i **Lillestrøm** (2,6 mill. kroner per skole)
- Økt veksttilskudd til **Asker** (2,5 mill. kroner), **Lillestrøm** (24 mill. kroner), **Nordre Follo** (8,5 mill. kroner), **Ullensaker** (14,5 mill. kroner), **Vestby** (3 mill. kroner), **Ås** (5,6 mill. kroner), **Lørenskog** (29,3 mill. kroner), **Rælingen** (5,6 mill. kroner), **Gjerdrum** (1,4 mill. kroner), **Nittedal** (110 000 kroner), **Nannestad** (6,6 mill. kroner) og **Eidsvoll** (4,1 mill. kroner)
- Kollektivtransport i **Akershus** (andel av pott på 1 mrd. kroner)
- Fylkesveger i **Akershus** (+10,7 mill. kroner)

Buskerud

- Fritidskort på 2.000 kroner til alle unge mellom 6 og 17 år i **Drammen kommune** (ordning for de 10 kommunene med størst andel barn i familier med vedvarende lavinntekt).
- Videreføre Regelrådet, **Hønefoss** (+ 10 mill. kroner)
- Omstillingstiltak for fiskerinæringen i **Oslofjorden** (andel av pott på 15 mill. kroner)
- Flere tiltak for å bedre situasjonen i og langs **Oslofjorden** (vannmiljøtiltak, nasjonal koordinasjon og toppfinansiering av renseanlegg) (andel av pott på 175 mill. kroner)
- Skolemiljøteam i **Drammen, Hemsedal, Kongsberg, Krødsherad, Modum,**

Nore og Uvdal, Rollag, Sigdal og **Ål** (alle som søkte og fikk avslag i 2025) (+ 5,8 mill. kroner)

- Planleggingsmidler jernbane, **Drammen-Hokksund** (andel av pott på 200 mill. kroner)
- Styrke laget rundt eleven med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskoler i levekårsutsatte områder i **Drammen** (2,6 mill. kroner per skole)
- Økt veksttilskudd til **Flå** (124 000 kroner) og **Gol** (182 000 kroner)
- Kollektivtransport i **Buskerud** (andel av pott på 1 mrd. kroner)
- Fylkesveger i **Buskerud** (+29,5 mill. kroner)

Finnmark

- Planlegging av CCS ved Melkøya, **Hammerfest** (50 mill. kroner)
- Villakssenter, **Tana** (+2 mill. kroner)
- Skolemiljøteam i **Båtsfjord** og **Tana** (alle som søkte og fikk avslag i 2025) (+ 0,8 mill. kroner)
- Fødeavdeling, **Alta** (+10 mill. kroner)
- Sámi allaskuvia (samisk høgskole), **Kautokeino** (+ 6 mill. kroner)
- Tilskudd til ladestasjoner på riksvei 890 mellom **Tana** og **Berlevåg** og fylkesvei 8850 mellom **Kirkenes** og **Nyrud** (+ 3 mill. kroner)
- Økt veksttilskudd til Vardø (34 000 kroner)
- Kollektivtransport i **Finnmark** (andel av pott på 1 mrd. kroner)
- Fylkesveger i **Finnmark** (+17,8 mill. kroner)

Innlandet

- Styrket områdesatsing i **Gjøvik** (+ 5 mill. kroner)
- Planlegging av CCS ved avfallsanlegg **Gjøvik** (50 mill. kroner)
- Skolemiljøteam i **Alvdal, Elverum, Folldal, Gjøvik, Lom, Nord-Aurdal, Os, Ringebru, Ringsaker, Sel, Trysil, Tynset** og **Åsnes** (alle som søkte og fikk avslag i 2025) (+ 9,8 mill. kroner)
- Økt vedlikehold jernbane, bl.a. Rørosbanen og Dovrebanen (andel av pott på 800 mill. kr.)
- Styrke laget rundt eleven med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskoler i levekårsutsatte områder i **Gjøvik** (2,6 mill. kroner per skole)
- Økt veksttilskudd til **Hamar** (648 000 kroner), **Rendalen** (422 000 kroner) og **Engerdal** (162 000 kroner).
- Kollektivtransport i **Innlandet** (andel av pott på 1 mrd. kroner)
- Fylkesveger i **Innlandet** (+30,9 mill. kroner)

Møre og Romsdal

- Operaen i **Kristiansund** (+ 3 mill. kroner)
- Planlegging av CCS ved avfallsanlegg **Ålesund** (50 mill. kroner)
- Opprydning av forurenset sjøbunn, Aspevågen, Borgundfjorden **Ålesund** (andel av pott på 200 mill. kr.)
- Runde miljøsenters, **Herøy** (+ 5 mill. kroner)
- Skolemiljøteam i **Gjemnes, Molde, Træna, Vanylven, Ørsta, Ålesund** og **Fjord** (alle som søkte og fikk avslag i 2025) (+ 5,1 mill. kroner)
- Atlanterhavsparken vitensenter, **Ålesund** (+2,4 mill. kroner)
- Videreføre samme antall studieplasser ved sykepleierutdanning Høgskolen i **Molde** (andel av pott på 20 mill. kroner)
- Økt veksttilskudd til **Vestnes** (87 000 kroner) og **Aukra** (757 000 kroner)
- Kollektivtransport i **Møre og Romsdal** (andel av pott på 1 mrd. kroner)
- Fylkesveger i **Møre og Romsdal** (+ 50,4 mill. kroner)

Nordland

- Arktisk filharmoni, **Bodø** (+10 mill. kroner)
- Skolemiljøteam i **Brønnøy, Dønna, Fauske, Flakstad, Hattfjelldal, Narvik, Saltdal, Sortland** og **Vevelstad** (alle som søkte og fikk avslag i 2025) (+ 5,1 mill. kroner)
- Vitensenter Nordland, **Mo i Rana** (+2,4 mill. kroner)
- Videreføre samme antall studieplasser ved sykepleierutdanning Nord Universitet, **Bodø** og **Mo i Rana** (andel av pott på 20 mill. kroner)
- Økt veksttilskudd til **Leirfjord** (7 000 kroner), **Dønna** (162 000 kroner), **Gildeskål** (234 000 kroner), **Beiarn** (32 000 kroner), **Saltdal** (68 000 kroner) og **Lødingen** (56 000 kroner)
- Kollektivtransport i **Nordland** (andel av pott på 1 mrd. kroner)
- Fylkesveger i **Nordland** (+ 70,9 mill. kroner)

Oslo

- Fritidskort på 2.000 kroner til alle unge mellom 6 og 17 år i Oslo kommune (ordning for de 10 kommunene med størst andel barn i familier med vedvarende lavinntekt).
- Barnevernet i Oslo. Opptrapping mot likebehandling (+225 mill. kroner)
- Nytt toppidrettssenter (startbevilgning på 142,5 mill. kroner + tilsagnsfullmakt)
- Det internasjonale Barnekunstmuseet (+5,3 mill. kroner)
- Oslo Pride (+ 0,5 mill. kroner)

- En-til-en-oppfølging av unge lovbrytere, Oslo politidistrikt (+ 66. mill. kroner)
- Bevare psykiatrigruppe i Oslo politidistrikt
- Omstillingstiltak for fiskerinæringen i Oslofjorden (andel av pott på 15 mill. kroner)
- Flere tiltak for å bedre situasjonen i og langs Oslofjorden (vannmiljøtiltak, nasjonal koordinasjon og toppfinansiering av renseanlegg) (andel av pott på 175 mill. kroner)
- Opprettholde aktivitet i barne- og ungdomspsykiatrien (BUP) ved OUS (+ 19 mill. kroner)
- Ett nytt skolemiljøteam (+1,5 mill. kroner)
- Vitensenteret i Oslo (+1 mill. kroner)
- Økt statlig andel til 75 pst til Fornebubanen i Oslo og Bærum (+158 mill. kr)
- Byvekstavtale, Oslo-området (+29 mill. kroner)
- Planleggingsmidler Rikstunnel Oslo og godskonsept Oslo-Göteborg (andel av pott på 200 mill. kroner)
- Styrke laget rundt eleven med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskoler i levekårsutsatte områder i Oslo (2,6 mill. kroner per skole)
- Hovedstadstilskudd (+ 200 mill. kroner)
- Kollektivtransport i Oslo (andel av pott på 1 mrd. kroner)

Rogaland

- Fritidskort på 2.000 kroner til alle unge mellom 6 og 17 år i **Stavanger kommune** (ordning for de 10 kommunene med størst andel barn i familier med vedvarende lavinntekt)
- Planlegging av CCS ved avfallsanlegg **Stavanger** (50 mill. kroner)
- Opprydning av forurenset sjøbunn, Galeivågen **Stavanger** (andel av pott på 200 mill. kr.)
- Skolemiljøteam i **Eigersund, Haugesund, Karmøy, Sokndal, Sola, Suldal, Time, Tysvær** og **Vindafjord** (alle som søkte og fikk avslag i 2025) (+ 8,8 mill. kroner)
- Jærmuseet Vitensenter, **Sandnes** og **Nærbø** (+1 mill. kroner)
- 18 nye studieplasser i psykologi, Universitetet i **Stavanger** (+ 3,3 mill. kroner)
- Økt statlig andel til 75 pst til Bussveien på **Nord-Jæren** (+21 mill. kroner)
- Byvekstavtale, **Nord-Jæren** (+18 mill. kroner)
- Tilskudd til klima- og miljøvennlig byutvikling, **Haugesund** (andel av pott på 45 mill. kroner)
- Planleggingsmidler jernbane **Skeiane-Nærbø** og **Sira-Egersund-Moi** (andel

av pott på 200 mill. kroner)

- Styrke laget rundt eleven med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskoler i levekårsutsatte områder i **Stavanger** (2,6 mill. kroner per skole)
- Økt veksttilskudd til **Sandnes** (1,1 mill. kroner), **Klepp** (1,3 mill. kroner), **Sola** (3,4 mill. kroner), **Hjelmeland** (323 000 kroner), **Kvitsøy** (208 000 kroner), **Bokn** (13 000 kroner) og **Utsira** (184 000 kroner)
- Kollektivtransport i **Rogaland** (andel av pott på 1 mrd. kroner)
- Fylkesveger i **Rogaland** (+ 21,9 mill. kroner)

Telemark

- Fritidskort på 2.000 kroner til alle unge mellom 6 og 17 år i **Skien kommune** (ordning for de 10 kommunene med størst andel barn i familier med vedvarende lavinntekt).
- Omstillingstiltak for fiskerinæringen i **Oslofjorden** (andel av pott på 15 mill. kroner)
- Flere tiltak for å bedre situasjonen i og langs **Oslofjorden** (vannmiljøtiltak, nasjonal koordinasjon og toppfinansiering av renseanlegg) (andel av pott på 175 mill. kroner)
- Skolemiljøteam i **Kragerø, Nissedal, Nome, Notodden** og **Tinn** (alle som søkte og fikk avslag i 2025) (+ 3,3 mill. kroner)
- DuVerden vitensenter, **Porsgrunn** (+2,4 mill. kroner)
- Planleggingsmidler **Grenlandsbanen** (andel av pott på 200 mill. kroner)
- Styrke laget rundt eleven med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskoler i levekårsutsatte områder i **Skien** (2,6 mill. kroner per skole)
- Økt veksttilskudd til **Midt-Telemark** (1,2 mill. kroner), **Hjartdal** (144 000 kroner), **Nissedal** (97 000 kroner), **Fyresdal** (57 000 kroner) og **Tokke** (56 000 kroner)
- Kollektivtransport i **Telemark** (andel av pott på 1 mrd. kroner)
- Fylkesveger i **Telemark** (+ 27,3 mill. kroner)

Troms

- Arktisk filharmoni, **Tromsø** (+10 mill. kroner)
- Nasjonalt senter for jordobservasjon, **Tromsø** (+20 mill. kroner)
- Planlegging av CCS ved avfallsanlegg **Tromsø** (+50 mill. kroner)
- Skolemiljøteam i **Harstad, Kvæfjord, Senja** og **Sørreisa** (alle som søkte og fikk avslag i 2025) (+ 3,3 mill. kroner)
- Nordnorsk vitensenter, **Tromsø** (+1 mill. kroner)

- Videreføre samme antall studieplasser ved sykepleierutdanning Universitet i **Tromsø** (andel av pott på 20 mill. kroner)
- Styrke laget rundt eleven med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskoler i levekårsutsatte områder i **Tromsø** (2,6 mill. kroner per skole)
- Kollektivtransport i **Troms** (andel av pott på 1 mrd. kroner)
- Fylkesveger i **Troms** (+ 53,0 mill. kroner)

Trøndelag

- Planlegging av CCS ved avfallsanlegg **Trondheim** (50 mill. kroner)
- Villakssenter, **Namsos** (+2 mill. kroner)
- Skolemiljøteam i **Heim, Høylandet, Indre Fosen, Levanger, Melhus, Oppdal, Rennebu, Røros, Selbu, Steinkjer, Stjørdal, Trondheim, Tydal, Verdal** og **Åfjord** (alle som søkte og fikk avslag i 2025) (+ 12 mill. kroner)
- Vitensenteret i **Trondheim** (+1 mill. kroner)
- Videreføre samme antall studieplasser ved sykepleierutdanning Nord Universitet, **Namsos** og **Levanger** (andel av pott på 20 mill. kroner)
- Økt statlig andel til 75 pst til Metrobuss i **Trondheim** (+18 mill. kr)
- Økt vedlikehold jernbane, bl.a. Rørosbanen og Dovrebanen (andel av pott på 800 mill. kr.)
- Byvekstavtale, **Trondheims-området** (+22 mill. kroner)
- Styrke laget rundt eleven med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskoler i levekårsutsatte områder i **Trondheim** (2,6 mill. kroner per skole)
- Økt veksttilskudd til **Oppdal** (337 000 kroner), **Holtålen** (97 000 kroner), **Tydal** (33 000 kroner), **Snåsa** (151 000 kroner og **Hitra** (315 000 kroner).
- Kollektivtransport i **Trøndelag** (andel av pott på 1 mrd. kroner)
- Fylkesveger i **Trøndelag** (+ 34,5 mill. kroner)

Vestfold

- Fritidskort på 2.000 kroner til alle unge mellom 6 og 17 år i **Sandefjord kommune** (ordning for de 10 kommunene med størst andel barn i familier med vedvarende lavinntekt).
- Innlemme **Sandefjord** i områdesatsingene (+ 10 mill. kroner) og styrke ordningen i **Larvik** (+ 5 mill. kroner)
- Omstillingstiltak for fiskerinæringen i **Oslofjorden** (andel av pott på 15 mill. kroner)
- Flere tiltak for å bedre situasjonen i og langs **Oslofjorden** (vannmiljøtiltak, nasjonal koordinasjon og toppfinansiering av renseanlegg) (andel av pott

på 175 mill. kroner)

- Skolemiljøteam i **Færder, Horten, Larvik** og **Tønsberg** (alle som søkte og fikk avslag i 2025) (+ 5,8 mill. kroner)
- Tilskudd til klima- og miljøvennlig byutvikling, Vestfoldbyene (**Tønsberg, Sandefjord** og **Larvik**) (andel av pott på 45 mill. kroner)
- Planleggingsmidler Vestfoldbanen (**Stokke-Torp-Sandefjord**) (andel av pott på 200 mill. kroner)
- Styrke laget rundt eleven med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskoler i levekårsutsatte områder i **Sandefjord** (2,6 mill. kroner per skole)
- Økt veksttilskudd til **Holmestrand** (1,9 mill. kroner)
- Kollektivtransport i **Vestfold** (andel av pott på 1 mrd. kroner)
- Fylkesveger i **Vestfold** (+ 8,6 mill. kroner)

Vestland

- Fritidskort på 2.000 kroner til alle unge mellom 6 og 17 år i **Bergen kommune** (ordning for de 10 kommunene med størst andel barn i familier med vedvarende lavinntekt).
- Bergen Kjøtt (+ 1 mill. kroner)
- Griegkvartalet, **Bergen** (+10 mill. kroner)
- Planlegging av CCS ved avfallsanlegg **Bergen** (50 mill. kroner)
- Opprydning av forurenset sjøbunn, Vågen i **Bergen** (andel av pott på 200 mill. kr.)
- Villakssenter, **Lærdal** (+2 mill. kroner)
- Skolemiljøteam i **Askøy, Bergen, Bjørnafjorden, Bømlo, Etne, Gloppen, Gulen, Høyanger, Kvinnherad, Lærdal, Masfjorden, Osterøy, Samnanger, Sogndal, Solund, Stad, Stord, Sveio, Ulvik, Vik, Voss** og **Øygarden** (alle som søkte og fikk avslag i 2025) (+ 17,1 mill. kroner)
- Vilvite vitensenter, **Bergen** (+1 mill. kroner) og ViteMeir, **Kaupanger** (+2,4 mill. kroner)
- Den statlige andelen i store kollektivtransport i byområdene økes til 75 prosent. Vil bety mer penger til Bybane til Åsane i **Bergen** på et senere tidspunkt.
- Byvekstavtale, **Bergens-området** (+31 mill. kroner)
- Styrke laget rundt eleven med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskoler i levekårsutsatte områder i **Bergen** (2,6 mill. kroner per skole)
- Økt veksttilskudd til **Ulvik** (35 000 kroner) og **Bjørnafjorden** (451 000 kroner)

- Kollektivtransport i **Vestland** (andel av pott på 1 mrd. kroner)
- Fylkesveger i **Vestland** (+ 94,8 mill. kroner)

Østfold

- Fritidskort på 2.000 kroner til alle unge mellom 6 og 17 år i **Fredrikstad** og **Sarpsborg kommuner** (ordning for de 10 kommunene med størst andel barn i familier med vedvarende lavinntekt).
- En-til-en-oppfølging av unge lovbyggere, **Øst politidistrikt** (Akershus og Østfold) (+ 66. mill. kroner)
- Styrket områdesatsing i **Fredrikstad** (+ 5 mill. kroner), **Halden** (+ 5 mill. kroner), **Indre Østfold** (+ 5 mill. kroner) og **Sarpsborg** (+ 5 mill. kroner)
- Omstillingstiltak for fiskerinæringen i **Oslofjorden** (andel av pott på 15 mill. kroner)
- Flere tiltak for å bedre situasjonen i og langs **Oslofjorden** (vannmiljøtiltak, nasjonal koordinasjon og toppfinansiering av renseanlegg) (andel av pott på 175 mill. kroner)
- Planlegging av CCS ved avfallsanlegg **Fredrikstad** (50 mill. kroner)
- Skolemiljøteam i **Hvaler, Aremark, Halden, Indre Østfold, Moss, Sarpsborg** og **Skiptvedt** (alle som søkte og fikk avslag i 2025) (+ 6,9 mill. kroner)
- Inspira Science Center, **Sarpsborg** (+2,4 mill. kroner)
- Økt kryssingskapasitet jernbane **Fredrikstad-Kornsjo**-(Öxnered) (+20 mill. kroner)
- Styrke laget rundt eleven med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskoler i levekårsutsatte områder i **Fredrikstad, Halden, Indre Østfold** og **Sarpsborg** (2,6 mill. kroner per skole)
- Økt veksttilskudd til **Moss** (1,8 mill. kroner)
- Kollektivtransport i **Østfold** (andel av pott på 1 mrd. kroner)
- Fylkesveger i **Østfold** (+ 11,2 mill. kroner)

Svalbard

- Psykisk helsehjelp unge (+ 5 mill. kroner)

